

MİMAR SİNAN

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının

Araştırma ve Yayın Organıdır

ISSN 1301-2762

4. Büyük Üstat Mesajı M. Remzi SANVER
6. Message From The Grand Master M. Remzi SANVER
8. Büyük Mahfil Umumi Heyet Toplantısı No:1
06.02.1955 Derleyen: Erdal TÜRKER
18. Ankara Cumhuriyet Locası Ergin KOPARAN
24. Okuyan ve Okumayan Masonlar Albert G. MACKEY
Çeviren: Okan İŞİN
31. Yakın Dönemin Ritüel ve Regalya Tarihçesi Ergin KOPARAN
37. Göçmen Kardeşler – İstanbul Vakası Angelo IACOVELLA
Çeviren: O. Umut TURAN
50. Türkiye’deki İtalyan Locaları Çeviren: Ali TÜMAY
64. İnanılmaz Bir Zihin Konforu Olarak Dogma Murat TUNCAY
75. Localardan Haberler Mimar SİNAN
93. Aramızdan Ayrılanlar Mimar SİNAN
94. Mimar Sinan Dergisi Yazı Kabulü ve Kuralları Mimar SİNAN

MİMAR SİNAN

Gevşemeyin, endişe etmeyin.

İnancınız sağlamsa, mutlaka başaracaksınız.

Şanı Yüce Kur'an (III: 139)

Kapak Kompozisyonu: Şinasi BARUTÇU

Rekmay Reklam ve Tanıtım Ltd. Őti.
Cihan Sok. No: 12/B Sıhhiye - 06430 ANKARA
Tel: 0.312. 231 09 26 - 229 81 29

MİMAR SİNAN

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının
araştırma ve yayın organıdır.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası adına
İmtiyaz Sahibi : AHMET ŞENKUT

Yazı İşlerini fiilen idare eden : CELİL LAYİKTEZ

DERGİDE ÇIKAN YAZILARIN SORUMLULUĞU YAZARLARINA AİTTİR.
ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR. ÜYELERE MAHSUSTUR. PARAYLA SATILMAZ.
ISSN 1301-2762

SAYI: 156 • Nuruziya Sokağı No: 9 34430 Beyoğlu – İstanbul • Tel: 0212 251 26 50 EKİM 2012

4. Büyük Üstat Mesajı	M. Remzi SANVER
6. Message From The Grand Master	M. Remzi SANVER
8. Büyük Mahfil Umumi Heyet Toplantısı No: 1
06.02.1955	Derleyen: Erdal TÜRKER
18. Ankara Cumhuriyet Locası	Ergin KOPARAN
24. Okuyan ve Okumayan Masonlar	Albert G. MACKEY
Çeviren: Okan IŞIN
31. Yakın Dönemin Ritüel ve Regalya Tarihçesi	Ergin KOPARAN
37. Göçmen Kardeşler – İstanbul Vakası	Angelo IACOVELLA
Çeviren: O. Umut TURAN
50. Türkiye'deki İtalyan Locaları	Çeviren: Ali TÜMAY
64. İnanılmaz Bir Zihin Konforu Olarak Dogma	Murat TUNCAY
75. Localardan Haberler	Mimar SİNAN
93. Aramızdan Ayrılanlar	Mimar SİNAN
94. Mimar Sinan Dergisi Yazı Kabulü ve Kuralları	Mimar SİNAN

BÜYÜK ÜSTAT MESAJI

Sevgili Kardeşlerim,

Masonluk, insan aklının ürünüdür. Masonluğun ritüellerini, temel ilkelerini, değişmez addedilen kurallarını hep insan aklı üretmiştir. İnsan aklı ise üretir ve çeşitlendirir. Dolayısıyla, Masonluğun doğuşundan bugüne geçen asırlar içerisinde birbirinden farklı Masonluk anlayışlarının ortaya çıkmış olması gayet doğaldır.

Anlayışlarında farklılaşan Mason örgütleri arasındaki ilişkilerin mahiyeti, kısmen yerel tercihler, kısmen de dünyadaki gelişmelerle alakalıdır. Muntazam Masonluk anlayışını benimseyen Büyük Locaların konuya ortak yaklaşımı, kendi temel ilkeleri dışında faaliyet gösteren Mason örgütlerinin üyeleriyle, Loca çalışmalarında bir araya gelinmemesidir. Öte yandan, bu kurala uyulduğu müddetçe, bu örgütlere mensup Masonlarla kurulacak ilişkilere getirilen herhangi bir kategorik kısıt yoktur.

Dünya ölçeğinde kabul gören bu yaklaşım, Muntazam Masonluğun Türkiye'deki yegane hakimi ve temsilcisi olan Büyük Locamız tarafından da benimsenmiştir. Yasalarımız, ülkemizde farklı temel ilkelerle faaliyet gösteren Büyük Locaların mensuplarıyla Loca çalışmalarında bir araya gelinmesine izin vermemektedir. Diğer yandan bu durum, ortak değerlerimizi güçlendirmeye yönelik işbirliklerine mani değildir. Bilhassa, bir asrı aşkın tarihimizin yarısından fazlasının ortak olduğu Özgür Masonlar Büyük Locası ile dostane ilişkiler içerisinde ol-

mamamız düşünülemez. Bu Büyük Loca ile yıllar önce haricilere dair kritik bilgilerin paylaşılması ile başlayan ve son zamanlarda ortak arşiv çalışmaları ile devam eden karşılıklı ilişkinin, önümüzdeki yıllarda gelişerek süreceğini umuyorum.

Yeri gelmişken, Türkiye’de Kadın Masonluğu konusunu da değerlendirmek isterim. Kadınların tekris edilmele-ri temel ilkelerimizin dışındadır. Dolayısıyla, Kadın Masonluğu’nu temsil eden Mason örgütleriyle ilişkilerimiz, Loca çalışmalarında bir araya gelmeme kuralımıza uygun olmak zorundadır. Ancak bu durum, Cumhuriyet Türkiye’sinde Masonluk yolunda yürümek isteyen kadınları yok saydığımız anlamına gelemez elbette. Aksine, bize yakışan, bu varlıktan mutluluk duymak ve kadınlarımıza bu imkanı sağlayan Mason örgütlerine saygıyla bakmaktır.

Sevgili Kardeşlerim,

Muntazam olan ve olmayan Masonluk ayrımı Türkiye’ye nispeten geç gelmiş ve dünya örneklerinin aksine, tek bir kurumun içinde yaşanan kavgalı bölünmeyle ortaya çıkmıştır. Bu da, ülkemizdeki farklı Masonluk anlayışları arasındaki ilişkilerin, dünya normlarının dışında bir gerginlikle başlamasına ve sürmesine yol açmıştır. Tarihimizin kendimize özel şartlarından kaynaklanan bu durum artık geçmişte kalmıştır. Bugünden geleceğe baktığımda, Türkiye’deki farklı Mason örgütlerinin kendi anlayış ve kurallarıyla kendi yollarında yürüdükleri, ancak birbirleriyle dostça ilişkiler içerisinde oldukları; Nazımca söyleyecek olursak “bir ağaç gibi tek ve hür; ve bir orman gibi kardeşçesine” var oldukları bir Türk Masonluğu görüyorum.

Kardeş sevgi ve saygılarımla.

M. Remzi SANVER
Büyük Üstat

MESSAGE FROM THE GRAND MASTER

Dear Brethren,

Freemasonry is the fruit of human mind. The principal tenets, rituals and landmarks of Freemasonry are all produced by human mind. Since human mind breeds and diversifies, it is, therefore, quite normal that different kinds of Masonic perceptions have emerged throughout the centuries since the birth of Speculative Freemasonry in 1717.

The nature of the relations between the Masonic bodies with different understandings has depended partially on the local preferences and partially on the developments in the Masonic world. The common approach of the mainstream Grand Lodges of regular Freemasonry is "not to allow intervisitation" with the Masonic bodies which they do not recognize. On the other hand, as long as this basic rule is observed, there is no limitation to establish individual relations with the members of these bodies outside the Masonic Halls.

This universal rule has also been adopted by the Grand Lodge of Turkey who is the sole governing Masonic body of Regular Freemasonry in our country. In this context, our rules and regulations do not allow intervisitation with other bodies working under different principles. But such regulations do not hinder us to establish certain relations and cooperation towards the progress and development of our common ideals and values. It is a fact that we have a common history of half a century with the members of the Grand Lodge of Liberal Masons and our present relations with them is cordial. The relations

which had started as sharing critical information about some applicants years ago, now continues as exchanging information on our historic archives. I hope that this mutual relation will prosper in the future.

I would like to mention and evaluate the women's lodges in Turkey as well. The initiation of women to our Craft is against to our basic principles and regulations. Therefore, our relations with the bodies which allow women's lodges has to be in accordance with this general regulations. However, this does not mean that we have to neglect and ignore the ladies of the Republic of Turkey who want to search the Truth on the Masonic path towards the enlightenment of humanity. On the contrary, we esteem the bodies which have created such a possibility to Turkish women.

Dear Brethren,

The distinction between regular and irregular Freemasonry had arrived to Turkey relatively later than Europe. Despite the examples in the Masonic world, it came with a painful schism in a single order. This crisis has ignited an undesirable strain and escalation in the relations between the two groups. But, this situation due to special conditions of our history is now left in the past and forgotten.

When I look at the future, I see that these bodies with different Masonic conceptions and regulations are walking tall on their own Masonic paths but are in cordial relations with each other. If I may express it like our famous poet Nazım Hikmet, I see a Turkish Freemasonry prospering *"like a tree alone and free; and like a forest in brotherhood"*

With my fraternal greetings,

M. Remzi SANVER
Grand Master

TARİH

BÜYÜK MAHFİL UMUMİ HEYET TOPLANTISI No: 1 06.02.1955

Derleyen : Erdal TÜRKER

GENERAL ASSEMBLY NO: 1, FEBRUARY 6, 1955

The formal minutes of the General Assembly held on February 6, 1955 is published due to its importance in the history of Turkish Freemasonry.

**İstanbul, 6 Şubat 1955
İstanbul Gran Lojunun
6.2.1955 tarih ve
1 sayılı toplantı zabtı:**

Türkiye Süprem Konseyine bağlı İstanbul Gran Loju, 6 Şubat 1955 tarihli Pazar günü saat 10'da toplandı ve Gran Metr Dr. Fethi Erden Üstadın riyasetinde celse küşat edildi.

Bu toplantıda Gran Metr Muavini Dr. Ekrem Tok, Bü.: Birinci Nazır Mecit Duruiz, Bü.: İkinci Nazır Vedat Başar, Bü.: Hatip Fazlı Güleç, Bü.: Katip Muavini Galip Hamdi Tekyeli, Bü.: Muhakkik Cevdet Caculi, Bü.: Hazine Emni Dr. Fahri Günergin, Bü.: Hasanat Emni Celal Öget, Bü.: Teşrifatçıya vekaleten Selahattin Güvendiren, Bü.: Muhafızı Dahili Refet Hakul biraderler yerlerini almışlardır.

Süprem Konsey Kaymakamı Ferit Zühtü Örucü, İsmail Memduh Altar, Veli Şefik Gizer, Sadık Bigat, Dr. Muhittin Celal Duru, H. Noradunkian, Ali Galip Taş, Hüsamettin Sunol, Haydar Ali Kermen, Cemil İpekçi, Dr. Zühtü Kamil Ergin büyük üstadlar da şarkı tezyin buyurmakta idiler.

Türkiye Yükbek Şararına
Bağlı
BÜYÜK M A N F İ L

LA GRANDE LOGE DE TURQUIE
LA GRANDE LOGE DE TURQUIE

Bası:

İstanbul, 6 Şubat 1955

İstanbul Gran Lojunun 6.2.1955
tarih ve 1 sayılı toplantı zabtı

Türkiye Süprem Konseyine bağlı İstanbul Gran Loju, 6 Şubat 1955 tarihli Pazar günü saat 10 da toplandı ve Gran Metr Dr. Fethi Erden Üstadın riyasetinde celse küşat edildi.

Bu toplantıda Gran Metr Muavini Dr. Ekrem Tok, Bİ .. birinci Nazır Mecit Duruiz, Bİ .. ikinci Nazır Vedat Başar, Bİ .. Hatip Fazlı Güleç, Bİ .. Kâtip Muavini Galip Hamdi Tekyeli, Bİ .. Muhakkik Cevdet Caouli, Bİ .. Hazine Emni Dr. Fahri Günergün, Bİ .. Hasanat Emni Celâl Üget, Bİ .. Tegrifatçıya vekâleten Selahattin Güvendiren, Bİ .. Muhafızı Dahili Refet Hakul biraderler yerlerini almışlardır. Süprem Konsey Kaymakamı Ferit Zuhtü Örcü, İsmail Kamuh Altar, Veli Şefik Gize, Sadık Bigat, Dr. Muhittin Celil Duru, H. Noradunkian, Ali Gazip Tağ, Hüsamettin Sunol, Haydar Ali Kermen, Cemil İpekci, Dr. Zuhtü Kâmil Ergin büyük Üstadlar da şarki tezyin buyurmakta idiler.

Gran Metr; celseye başlamadan mükeddem aramızdan ebediyen ayrılarak Meşrıkı Ebediyete intikal etmiş olan Suvren Gran Komandörümüz Mim Kemal Öke'nin hatıralarının yad ve tazizi için 3 dakikalık bir vakfai sükün yapılmasını teklif etti ve emir infaz edildi.

Bundan sonra büyük Kâtip Muavini Galip Hamdi Tekyeli birader tarafından yeni Murahhaslar ve Mülasımlar yoklaması yapıldı. Ekli listede imzaları bulunan 37 Murahhas azadan 34'nün mevcut olduğu ve ekeeriyet hasıl olduğundan mutad usulle celse küşat edildi.

Eski tersimat Gran Metr tarafından okunulmaması teklifi üzerine okunmayarak Murahhasların tahlifi işine geçildi. Mevcut Murahhas ve Mülasım azaların cımalesinin tahlifleri icra edildi.

Tersimatın İlk Sayfası

Gran Metr; celseye başlamadan mükeddem aramızdan ebediyen ayrılarak Meşrıkı Ebediyete intikal etmiş olan Suvren Gran Komandörümüz Mim Kemal Öke'nin hatıralarının yad ve tazizi için 3 dakikalık bir vakfai sükün yapılmasını teklif etti ve emir infaz edildi.

Bundan sonra büyük Kâtip Muavini Galip Hamdi Tekyeli birader tarafından yeni Murahhaslar ve Mülazımlar yoklaması yapıldı. Ekli listede imzaları bulunan 37 Murahhas azadan 34 nün mevcut olduğu ve ekseriyet hasıl olduğundan mutad usulle celse küşat edildi.

Eski tersimat Gran Metr tarafından okunulmaması teklifi üzerine okunmayarak Murahhasların tahlifi işine geçildi. Mevcut Murahhas ve Mülazım azaların cümlesinin tahlifleri icra edildi.

Ruznamenin 3 ncü maddesini teşkil eden 1955 yılı Gran Loj heyet azalarile yedeklerinin intibahatına geçildir. Bu hususta söz verildi. İlk sözü Cemil İpekçi Üstad olarak; ortada bir şeyin dolaştığını duyuyorum. Benim Gran Metr namzedi olduğum söyleniyor, Halbuki hiçde böyle bir düşüncem olmadığı gibi aklımdan da geçirmemişimdi. Binaenaleyh Gran Metrlük için namzet olarak Dr. Fethi Erden biraderin tekrar Gran Metr olarak intihabını teklif ediyorum dedi.

Bunun üzerine Gran Metrlük için rey pusulaları dağıtıldı ve neticei tasnifte 37 mevcuttan 36 reyle Dr. Fethi Erden Üstad Gran Metr olarak intihap edildiler.

Suvren Gran Komandör Kaymakamı Ferit Zühtü Örucü Büyük Üstad Gran Metr makamını işgal ederek yeni intihap olunan Dr. Fethi Erden Üstada mutad yeminini yaptırarak tekrar makamına is'at etti muvaffakiyet temennisinde bulundu.

Gran Metr; Süprem Konsey adına yapılan muvaffakiyet temennisine şükranlarını bildirdi ve Murahhaslara da ayrıca teşekkür ettiler. Bütün varlıkla çalışma ve Masonik ideallerimizi takip vaadinde bulundular.

Bu merasimden sonra Gran Metr Muavinliğine; Fazıl Güleç, Sacit Öncel ve Dr. Muhittin Celal Duru biraderler namzet gösterildiler. Sacit Öncel biraderin beyanı itizar etmesi üzerine yapılan gizli intihabat neticesinde Dr. Muhittin Celal Duru B.: Gran Metr Muavini olarak seçildiler. Diğer Muvazzafın intihapları da gizli reylerle atideki şekilde tecelli etti:

Büyük birinci Nazırlığa Hayrullah Örs, Büyük ikinci Nazırlığa Selahattin Güvendiren, Büyük Hatipliğe Sacit Öncel, Büyük Katipliğe İbrahim Memduh Seydol, Büyük Muhakkikliğe Ruhi Vamık Girgin, Büyük Hazine Eminliğine Muhsin Türen, Büyük Hasanat Eminliğine Aristo Papadis, Büyük Teşrifatçılığa Süleyman Sırrı Tümer, Büyük Muhafızı Dahililiğe Dr. Fehmi Çeltikçi biraderlerle Büyük Hatip Muavinliğine Kenan İnal, Büyük Katip Muavinliğine Antoine Zeletti, Büyük Muhakkik Muavinliğine İsmet Somer, Büyük Hazine Emimi Muavinliğine Jak Nahum, Büyük Hasanat Emimi Muavinliğine Hilmi Naili Barlo, Büyük Teşrifat Muavinliğine Arif Rüştü Görgün ve Büyük Muhafızı Dahili Muavinliğine Celal Öğet biraderler intihap edildiler.

Gran Metr; yeni Muvazzafın birederlerin tahliflerini icra ederek, almış oldukları vazifeleri başına geçmelerini rica etti.

yardımlarını yad ile kendilerine ayrı ayrı teşekkürlerini belîğ bir lisanla bildirdikten sonra, Menafii umumiye hakkında söz verildi. söz isteyen bulunmadığından, Hasanat kesesi dolandırıldı. Şarka 25.65 Tuğla getirdiği görüldükten usulen ilân edildi.

Ruznamede başkaca görüşülecek mevzu bulunmadığından celseye son verildi

Gran Metr

Ş. M. S. S.

Bü. Kâ.:

M. S. S.

Bü. Kâ.:

M. S. S.

Tersimatın Son Sayfası

Vazifedar biraderler yerlerine geçtikten sonra Gran Metr, Geçen sene kendisile birlikte teşriki mesai etmiş olan vazifedarının kıymetli hizmet ve yardımlarını yad ile kendilerine ayrı ayrı teşekkürlerini belîğ bir lisanla bildirdikten sonra, Menafii umumiye hakkında söz verildi. Söz isteyen bulunmadığından, Hasanat kesesi dolandırıldı. Şarka 25.65 Tuğla getirdiği görüldükten usulen ilân edildi.

Ruznamede başkaca görüşülecek mevzu bulunmadığından celseye son verildi.

Gran Metr
(İmza)

Bü.: Hat.:
(imza)

Bü.: Kâ.:
(imza)

YOKLAMA CEDVELİ

Toplantı Tarihi
6 Şubat 1955

Mahafil Murahhaz ve Mülazımları

İDEAL den:

Veli Şefik Gizer	B.: (imza)	Sadullah Gökçek	B.: (imza)
Sadık Bigat	B.: (imza)	Şeref Barı	B.: (imza)
Fehmi Çeltikçi	B.: (imza)	Samim Aksu	B.:

Kültür den:

İ. Memduh Seydol	B.: (imza)	Saffet Rona	B.: (imza)
Celal Öget	B.: (imza)	İbrahim Kender	B.: (imza)
Ruhi Vamık Girgin	B.:	Hikmet Gündüz	B.:

ÜLKÜ den:

Dr. Ekrem Tok	B.: (imza)	Hasan Vafı	B.: (imza)
Dr. M. Celal Duru	B.: (imza)	Nihat S. Güran	B.: (imza)
Mecit Duruiz	B.:	B.:

KARDESLİK den:

Ferit Up	B.: (imza)	Harun Çiprut	B.:
H. Nuradunkian	B.: (imza)	Dr. Sarım Göksel	B.:
Fazlı Güleç	B.: (imza)	Reşat Atabek	B.:

HÜRRİYET den:

Ali Galip Taş	B.:	Asaf Sirman	B.: (imza)
Dr. Fethi Erden	B.: (imza)	Dr. İsmail Kenan	B.:
Dr. Fahri Arel	B.:	Vedat Başar	B.: (imza)
Muhsin Türen	B.: (imza)	Sedat Kandoğlu	B.:

SEVGİ den:

Hüsamettin Sunol	B.: (imza)	Kenan Özsan	B.:
Dimitraki Güner	B.: (imza)	Hristaki Angeli	B.:
İsmet Somer	B.: (imza)	Nedim Ergüven	B.:

ATLAS dan:

Cemil İpekçi	B.: (imza)	Reoul Rozental	B.: (imza)
Antoine Zoletti	B.: (imza)	Mehmet Fuat Akev	B.:
Jak Nahum	B.: (imza)	B.:

MÜSAVAT dan:

S. Sırrı Tümer	B.: (imza)	Nacil Seltik	B.:
Arif Rüştü Görgün	B.:	Ardavatz Savcı	B.:
Selahattin Güvendiren	B.: (imza)	Behzat Ergüven	B.:

Mahafil Murahhas ve Müazımlarıİ D E A L den:

Veli Şefik Gizer	B.	Sadullah Gökçek	B.
Sadık Bigat	B.	Şeref Bari	B.
Fehmi Çeltikçi	B.	Samim Aksu	B.

K Ü L T Ü R den:

İbrahim Memduh Seydol	B.	Saffet Rona	B.
Celâl Öget	B.	İbrahim Kender	B.
Ruhi Vamak Girgin	B.	Hikmet Gündüz	B.

Ü L K Ü den:

Dr. Ekrem Tok	B.	Hasan Vafi	B.
Dr. Muh. Celâl Duru	B.	Nihat Sezui Güran	B.
Mecit Duruiz	B.		B.

KARDESLİK den:

Ferit Up	B.	Harun Çiprut	B.
M. Nuradunkian	B.	Dr. Sarım Göksele	B.
Fazlı Güleç	B.	Reşat Atabek	B.

HÜRRIYET den:

Ali Galip Taş	B.	Asaf Sirman	B.
Dr. Fehti Erden	B.	Dr. İsmail Kenan	B.
Dr. Fahri Arel	B.	Vedat Bayar	B.
Muhsin Türen	B.	Sedat Kandoğlu	B.

S E V G İ den:

Muhammettin Sunol	B.	Kemal Özsan	B.
Dimitraki Güner	B.	Hristaki Angeli	B.
İsmet Somer	B.	Nedim Ergüven	B.

A T L A S den:

Cemil İpekçi	B.	Reoul Rosental	B.
Antoine Zoletti	B.	Mehmet Fuat Akev	B.
Jak Nahum	B.		B.

M Ü S A V A T den:

S. Sırrı Tümer	B.	Nacil Seltik	B.
Arif Hüştü Görgün	B.	Ardavatz Savcı	B.
Selahattin Güvendiren	B.	Behzat Ergüven	B.

YOKLAMA CEDVELİ devamı

Mahafil Murahhaz ve Mülazımları

LIBERTAS dan:

Emin Sait	B.:	Garbis Veziryan	B.: (imza)
Münif Sait	B.:	Adil Gabay	B.: (imza)
Hilmi Naili Barlo	B.: (imza)	Samy Sperer	B.: (imza)

HAKİKAT den:

Aristo Papadis	B.: (imza)	Yorgi Mavromati	B.: (imza)
Cevat Meruş	B.: (imza)	Haralambos Vasil	B.: (imza)
Dr. Agapıyos Ananyadi	B.: (imza)	B.:

AHENK den:

Dr. Zühtü Kamil Ergin	B.:	Sıdkı Şinikoğlu	B.: (imza)
Sacit Öncel	B.: (imza)	B.:
Hayrullah Örs	B.: (imza)	B.:

FAZİLET den:

Refet Hakul	B.: (imza)	Rıza Kehnemoyi	B.: (imza)
Hami Özger	B.: (imza)	Asım Köknar	B.: (imza)
Kenan İnal	B.: (imza)	Reşid Güvengil	B.: (imza)

Gran Metr

Gran Metr Mu.:

YOKLAMA CEDVELİ**Toplantı Tarihi**
6 Şubat 1955**ÜSTADI MUHTEREMLER**

<u>Mahafil adı</u>	<u>Üs.: Muh.:’ler adı</u>		<u>İmzaları</u>
İDEAL	Nuri Pere	B.:
KÜLTÜR	Dr. Fahri Günergin	B.:
ÜLKÜ	Yaşar Ali Şinasi	B.:	(imza)
KARDEŞLİK	Cevdet Hıfzı Oşan	B.:	(imza)
HÜRRİYET	H. Bezmi Ötkeren	B.:
SEVGİ	Fuat Aydemir	B.:
ATLAS	Piyer Psalti	B.:	(imza)
MÜSAVAT	Tarık Ziyal	B.:
LİBERTAS	Hugo Charvat	B.:	(imza)
HAKİKAT	Tomas Naçinas	B.:
AHENK	Dr. Ziya Üstün	B.:
FAZİLET	İbrahim Hoyi	B.:

YOKLAMA CEDVELİ

Toplantı Tarihi

6 Şubat 1955

ZİYARETÇİ BB.: LİSTESİ

<u>Adı ve soyadı</u>	<u>Mahfili</u>	<u>Derecesi</u>	<u>İmzası</u>
Ethem Fűrğ	Hürriyet	30.:	(var)
Necmettin Erguvan	Hürriyet	3.:	(var)
Sedat Duruman	Ülkü	1.:	(var)

LÛGATÇE

(KÛÇÛK SÖZLÛK)

(Yazıda geçen, bugün kullanımdan düşmüş kelime, deyim ve terimlerin günümüz dilindeki karşılıkları aşağıda gösterilmiştir. Bazı kelimelerin, geçmişte, Arap (Acem) harflerinin özelliği nedeniyle Latin harfleriyle birden fazla şekilde yazıldığı göz önünde tutulmalıdır.)

âti	gelecek, ilerde
beliğ	düzgün, anlaşılır; (burada güzel söz anlamında)
beyanı itizar	çekildiğini bildirmek
Gran Loj	Büyük Loca
Gran Metr Muavini	Büyük Üstat Kaymakamı
Gran Metr	Büyük Üstat
intihabat	seçimler
Katip	Sekreter
küşat	açılış
mahafil	localar
menafii umumiye	genel yararlar
muayyen selahiyetle	belirli yetkiyle (özel yetkiyle)
Muhafızı Dahili	Koruyucu
mukaddem	önce
murahas	delege
mülazım	yedek (delege)
neticei tasnif	sayım sonucu
ruzname	gündem
Soveren Gran Komandör	Hakim Büyük Amir
Süprem Konsey Kaymakamı	Hakim Büyük Amir Kaymakamı
Süprem Konsey	Yüksek Şura
tahlif	yemin etmek
Teşrifatçı	Tören Üstadı
teşriki mesai	birlikte çalışmak
vakfai sukun	saygı duruşu
vazifedar	görevliler

ANKARA CUMHURİYET LOCASI

Ergin KOPARAN

“Republic Lodge” in Ankara (1925-1935)

There is reference to Masonic activity in the beginning of 20 th century in Ankara which was a small town in middle Anatolia. A lodge named “Verita Riconosciuta” was warranted by the Grand Orient of Italia in 1914 and had worked until 1924.

The first lodge warranted by the Grand Lodge (Orient) of Turkey in Ankara was the “Republic Lodge” and it was formed on November 15, 1925. The lodge had started working in the basement of a lodge member’s house located at Hacidoğan district. Later a building at Kızılay was bought from the Municipality in 1928 and the lodge had worked there until it became dormant in 1935. When Freemasonry was revived in 1948 , the new lodges formed by the Supreme Council of Turkey had met in buildings rented on Meşrutiyet Street and after 1952 on Karanfil Street.

The original building at Kızılay was regained in 1957 after a long trial procedure but sold since it was too small for the increased needs. Finally, the lot at Tuna Street was bought in 1966 and the present lodge building had been constructed on it in 1969.

Ankara, 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlarında küçük bir kent olmakla birlikte burada Masonik çalışmaların varlığından söz edilmektedir.

Ankara’daki ilk Masonik faaliyet olarak, Kemalettin Apak 1898 yılında kurulmuş bir İtalyan locasını belirtmiş. Apak’ın 1932 yılında İzmir’de basılan **Türkiye’deki Masonluk Tarihi** kitabının 19. sayfasında bu locanın adı “Veritari Koneçiyata” olarak verilmekte. Apak’ın 1958 yılında İstanbul’da basılmış olan **Ana Çizgileriyle Türkiye’deki Masonluk Tarihi** kitabında ise locadan “Veritari Consciata” olarak söz ediliyor.

Apak’a göre, locanın kurucusu mühendis Zafiraki Yanipulos idi. Türkçe çalışan Loca üyeleri arasında ilk Mebusan Meclisi’nde Ankara mebusu

Ankara'daki İlk Lokal (1925)

olan idadi muallimlerinden Kasım Nuri Bey, Ankara eşrafından tüccar Yağcızade Mesut Efendi, Nasip Efendi, muallim Uzun Mehmet Efendi ile daha sonra İzmir'e yerleşecek olan Doktor Sadrettin Kasım bulunmaktaydı. Sadrettin Kasım, idadi muallimi Kasım Nuri Bey'in oğlu idi.

Loca uzun süre (Apak'a göre Doktor Sadrettin Kasım'ın evinin salonunda) toplandıktan sonra Birinci Dünya Savaşı sırasında uykuya girmiş, Loca'nın evrakı Doktor Sadrettin Kasım'da kalmıştır. Yıllar sonra İzmir'in kurtuluşundan sonra Güneş Locası henüz İzmir'e dönmemişken Sadrettin Kasım evrakı kendisinde olan İtalyan Locası'nı İzmir'de açmayı düşünmüş sonra bu loca "Tuluu Hakikat" adıyla 8 Şubat 1923'te Türkiye Büyük Maşrıkı'na bağlı olarak İstanbul'da açılmıştır. (Tuluu Hakikat 1926 yılında kapatılmıştır.)

Ankara'daki loca ile ilgili olarak **Mimar Sinan Dergisi'nin** 61. sayısında Reşat Atabek, **Rivista Massonica Dergisi'nin** Mart-Nisan 1924 sayısını kaynak göstererek Ankara'da İtalyan Grand Orient'ine bağlı Verita Riconosciuta Locası'ndan söz ediyor ve İtalya Grand Orient'inin, locanın üyeleri Türk olduğu ve İstanbul'a yerleştikleri için 22 Ocak 1924'te Verita Riconosciuta Locası'nın Türkiye Büyük Maşrıkı'na bağlanmasını kabul ettiğini aktarıyor.

Cumhuriyet Mahfili Azaları 1931

Grande Oriente D'Italia'nın Temmuz 2005 tarihini taşıyan **Logge Italiane In Turchia** kitapçığında da Ankara ile ilgili şu bilgiler yer almaktadır:

“ANKARA Vadisi, “VERITA RICONOSCIUTA” (Tanınan Hakikat) Locası, Skoç Riti’ni uygulayan bu loca, İtalya Grand Orient’i tarafından 1914 yazında kurulmuştur. 1923’deki Üstadı Muhteremi Mühendis Joannides Zafiraki’dir. Üyelerinin tamamı Türk kardeşlerden oluştuğu veçhile İtalya Grand Orient’inin 22 Ocak 1924 tarihli levhasıyla bu Grand Orient’e ait listeden çıkarılmış ve yapılan anlaşma gereğince Türkiye Maşrık-ı Azam’ına devrolmuştur.”

Anlaşılan, değişik kaynaklar, aynı locadan değişik adla ve değişik kuruluş tarihiyle söz etmektedir.

Ankara’da Türkiye Büyük Maşrıkı’na bağlı bir loca ise “Cumhuriyet” adıyla 15 Kasım 1925’te açılmıştır.

Locanın kurucu Üstadı Muhteremi, Cevdet Hamdi [Balım] beş yıl bu görevi sürdürmüştür. Locanın kurucuları arasında Cevdet Hamdi Balım, Akif İyidoğan, Maarifçi Edip, Münir Mazhar, Ahmet Rıza baba, Kemal Ziya Akdora, Seyfeddin Raşid, 1931 ve 1932 seçimlerinde Doktor Ziya, 1933 ve 1934 yıllarında Ali Rıza Sun Üstadı Muhterem seçilmişlerdir. 1935 yılı Üstadı

14/10/1934

Ankara Tapu Müdürlüğüne

24

Yenişehirde Necatibey caddesinde Sağ tarafı necatibey soltarafı Necip alibey Arka tarafı kâzım bey cephesi dikmen caddesile çevrilen 27/2/1934 tarih ve 2053 sayılı tapu senetile Belediye adına ipotek edilmek suretile Ankara Türk Yükselme Cemiyetinin mutasarrıf olduğu bir sayılı ev ve arsanın geri kalan taksitlerini ödenek imkanı bulunmadığından iş bu ev ve arsaya Ankara belediyesine iade ve farâğ a mecburiyet hasıl olmuş ve keyfiyeti farâğ ve iade hakkında belediye ile mütabak kalınmış olmakla kanuni ammelehesinin yapılmasını diler ve saygılarima sunarım .

16 Kr, Pul
16/T. Evvel/ 1935

M, Akkaya

Faaliyetini terk etmiş olan Ankara
Türk Yükselme Cemiyeti idare hey'eti
reisi K. Akkaya

Aşlının aynıdır

29/9/1950

1935 Tarihli Bina Teslim Yazısı

Muhterem Ahmet Münir Akkaya'dır. Büyük Şark dergisinde 1933, 1934 ve 1935 yıllarında yayınlanan localar listesinde yazışma adresi olarak "B. Ali Rıza, Devlet Şurası [Danıştay] Maliye Dairesi Reisi, Ankara Tel 1888" ibaresi görülmektedir. Locanın adının seçiminde Muhiddin Osman Omay etkili olmuştur.

Cumhuriyet Locası'nın ilk toplantıları, o zamanlar Dahiliye Vekaleti [İçişleri Bakanlığı] Mahalli İdareler Umum Müdürü olan Akif Bey'in [İyidoğan] Hacıdoğan semtindeki evinin alt katında yapılmıştır. Sonra 1928 yılında Kızılay meydanında Emniyet Abidesi karşısında köşedeki bina Belediye'den satın alınarak 1935'e kadar kullanılmıştır. Bu binada Mahfilin hizmetlerini üyelerden Cemil Hamdi Baba yürütürdü.

1935 Ekim ayında çalışmaların tatil edilmesinin ardından Ankara Lokali, bina üzerindeki ipotek nedeniyle Ankara Belediyesi'ne geçti. Türk Yükseltme Cemiyeti Ankara Şube Başkanı ve aynı zamanda Cumhuriyet Locası Üstadı Muhterem Münir Akkaya'nın bu konudaki 18 Ekim 1935 tarihli bina teslim yazısının sureti arşivdedir.

1949 sonrasında Ankara'da yeni adlarla localar kurulduğunda, çalışmalar Meşrutiyet Caddesi'nde, 1952 sonrasında da Karanfil Sokak'ta kirada yürütüldü.

Ankara lokal binasının geri alınması için Ankara Belediyesi'ne ve Tapu Müdürlüğü'ne yapılan başvurular sonuç vermeyince, Dernek tarafından 1954 yılında Ankara 6 ıncı Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldı. Dava, 1957 yılı Mart ayında binanın Türk Yükseltme Cemiyeti'ne geri verilmesi kararıyla sonuçlandı. Mahkeme kararının ardından da 1957 Eylül ayında Temyiz Mahkemesi [bugünkü Yargıtay] kararı onadı.

Kızılay'daki binanın, geri alınmasıyla tekrar 1935 yılındaki binaya taşındı. Bu lokal, küçük geldiği için 1966 yılında satılarak çalışmaların halen sürdüğü yerdeki (Tuna Cad. No.17) arsa alınarak lokal binası yaptırıldı ve 1969 yılından sonra Ankara Vadisindeki locaların çalışmaları yeni lokalde sürdürüldü.

T.C.
T E M İ Y İ T
BİRİNCİ HUKUK DAİRESİ
SAYI :

TEKNO : 5838
KARAR : 4494

TEMYİZ İLİŞKİ

(BAHARININ) : Ankara Asliye 6. H. Mahkemesi
TARİHİ : 4/3/1957
NO : 921/121

TARAF TAR : İDARESİ : Türk Yükseklik Dairesi
M. ALIŞI : Belediye İdaresi
3. TARİHİ :

Ankara'da Karanfil Sokak'ta 54/A No.lu hanede Türk Yükseklik Dairesi vekili Avukat Galip Mantega'nın, Belediye İdaresi ileyine, Endüstriyel 1168 nolu 8 parsel sayılı gayrimenkul davalı belediyesine daha evvel müvekkilinin satılması ve belediye lehine birinci derecede ipotek tesis edilmiş, ilmin 955 yılında hiç bir kısıtlama, fesih, infisah veya tasfiye kararı olmadığı halde müvekkilinin faaliyetinin haddesiz durdurulmuş ve Ankara Şubasının o zamanki Reisi olduğuna söyliyen Emir Akhaya'nın tapuya dilekçe vererek ipotek borcunun temini maksadıyla Gayrimenkulün davalı belediye makamına ferah etmiş ve teminli kira kılınmış halbuki Emir Akhaya'nın emiyet makamı Gayrimenkulün ferahını vermesi, selahiyeti olmadığından davalının ihtisabında hüsnüniyet bulunmayacağından bahsile davalı makamın yapılan teminle iptalile müvekkili adına teminle karar verilmesi talebine açığa davamın cari mahkemeye sevkine ; tafsilatı ilminde yazılı olduğu üzere tapuda kayıtlı ve imaris 1168 nolu 8 parselini tekil eden arsa ve üzerindeki binanın davalı belediye makamına tapuda satış suretile yapılmış olan teminle iptalile davamın adına tasdiklen ve kayıt ve temin olunmasının davalı belediyenin emiyetten olan alacağı hakkında evvelce mevcut bulunan ipotek kaydının yeniden tesis ve ibna ettirmekte mahkemeye dair Ankara Asliye 6.H.mahkemesi'nden verilen 4/3/1957 tarih ve 911/121 No.lu hükmüne duruşma yapılmasını suretile teminin tekkili davalı belediye makamı vekili tarafından istenilince alınmış, duruşma için tayin olunan 17/9/1957 tarihinde iki taraf vekilleri gelidiler, duruşmaya bağlandı, müstahid ita ve kaydolunmuş anağınlar temin arzuhalinde kabulüne karar verildikten sonra tarafeyin vekillerinin aifaki isahları dinalandı, duruşmanın bittiği bildirildi, iş karara bırakıldı. Dilâhare davamda bulunan bütün hakikatlar okunup gereği düşünülür :

K A R A R

Dava müderesatına ve hükmün istinat ettimi usup sebeplere göre temin dilekçesinde ileri sürülen itirazlar yerinde görülmüşünden reddiyle usul ve makamı uygun bulunan hükmün (TASDUKİNE) ve 2550410 karur temin marafatına temin edenin alınmasına 28/9/1957 tarihinde ittifakla karar verildi.

Temin Mahkemeci 1.ci
Mahkuk Dairesi Reisi
İlham ve İsm

30.000,00
7.500,00 P.
22.500,00
3,20 S.
3.000,00 P.
25.504,10

M. Olunmuş D.
İsm

Temyiz Mahkemesi'nin Kararı - 1957

OKUYAN ve OKUMAYAN MASONLAR*

Albert G. Mackey

Çeviren: Okan IŞIN

Reading Masons And Masons Who Do Not Read

I suppose there are more Masons who are ignorant of all the principles of Freemasonry than there are men of any other class who are chargeable with the like ignorance of their own profession. Nothing is more common than to encounter Freemasons who are in utter darkness as to everything that relates to Freemasonry. They are ignorant of its history. They have no comprehension of the esoteric meaning of its symbols or its ceremonies, and at hardly at home in its modes of recognition.

Hür Masonluk mesleğinin ilkeleri ve prensipleri hakkında bilgisiz olan Masonların sayısının, diğer mesleklerdeki bilgisizlerden çok daha fazla olduğunu sanıyorum. Çünkü Horoloji (Zaman Bilimi) konusunda bilgisi olmayan bir saat tamircisi veya işlenmeye hazır sıcak demirin nitelikleri hakkında bilgisi olmayan bir dökümcü bulamazsınız. Toplumun daha üst katmanlarına baktığınızda hukuktan anlamayan bir avukat; patoloji konusunda bir inceleme okumamış bir doktor ya da Teoloji bilgisine sahip olmayan bir din adamı sizi çok şaşırtır. Oysa Hür Masonluk'ta, Masonluk hakkında hiçbir bilgiye sahip olmayan karanlıkta kalmış Masonlar ile sıkça karşılaşmanız çok olasıdır.

Bunlar mesleğimizin tarihinin kadim geçmişe kadar uzanıp uzanmadığını bilmedikleri gibi, sembollerimizin ve törenlerimizin ezoterik anlamlarını da bilmezler. Masonik tanışma işaretlerimizi dahi unuturlar. Ama onları, nizamımızın idari işlerinin konuşulduğu toplantılarda, loca ve atölye

* *Albert G. Mackey'in ilk defa 1875 yılında Voice of Masonry (Masonluğun Sesi) Dergisi'nin 3. cildinin 6. sayısında (Haziran 1875) 417- 422 sayfalarda yayınlanmış olan "Reading Masons and Masons Who Do Not read" (Okuyan ve Okumayan Masonlar) adlı bu makalesini çevirip yayınlıyoruz.*

çalışmalarında müzakerelere burunlarını sokarken, tartışmalarda öne çıkarken kendilerinden çok daha bilgili kardeşlerin düşüncelerine ve değerlendirmelerine dinlemeden aykırı savlarla karşı çıkarken görebilirsiniz.

Bunların nedeni nedir? “Niçin Hür Masonluk’ta bu denli bilgisiz ve cüretkar üyeler vardır?” diye insan kendi kendisine soruyor. Eğer bir ayakkabı tamircisinden bana bir ayakkabı imal etmesini istersem bana sadece ayakkabıları tamir ettiğini ve tabanlarına pençe yaptığını, ayakkabı yapma işini bilmediğini ve benim bu isteğime cevap veremeyeceğini dürüstlükle ifade eder. Eğer bir saat tamircisine gidip kronometrem için bir ana yay yapmasını istersem, bana bu işi bilmediğini ama yayı getirirsem onu kronometreye monte edebileceğini bildirir. Eğer bir ressama gidip bana tarihi bir olayı tasvir eden bir tablo yapmasını istersem, bunun onun kapasitesinin ötesinde olduğunu ama dilersem portremi yapabileceğini söyler.

Hürmasonluk da üyelerinden bu alçak gönüllüğü ve dürüstlüğü beklemektedir. Bizim cemiyetimizde ise yemin edip gözleri açılınca aday sadece “Mason” değil aynı zamanda “bilgili bir Mason” olduğunu sanmaktadır. Nizamımıza kabul edilmesini sağlayan mistik merasimleri yaşayınca kardeşliğimizin bütün prensiplerini de birdenbire öğreniverdiğini sıklıkla hayal etmektedir. Bazı Hıristiyan mezheplerinin üyeleri su ile vaftiz edilince anında geçmiş ve gelecekteki bütün günahlardan arındığını zannederler. İşte aynı şekilde bazı Masonlar da tekris edilince bütün Masonik bilgilerin kendilerine anında verilmiş olduğunu sanırlar. Bundan sonra artık çalışma ve araştırma yapmalarına gerek yoktur. Bilmeleri gereken herşey bu sezgisel süreçte kendilerine zaten verilmiştir.

Masonlar üçe ayrılmıştır. Mason olmak için talepnamesini dolduranların bir kısmı bilgi edinmek arzusuyla değil, çok da asil sayılmayacak, tesadüfî bir nedenle Masonluğa başvururlar. Onların düşüncesi, iş ilişkileri veya politik ilerlemeleri, ya da kişisel çıkarları için Masonluktan yararlanmaktır. Diğer bir grup ise mistik işaretler ve konulardaki meraklarını gidermek amacı ile Masonluğa başvururlar. İç savaşın başlangıcında yüzlerce insan bu meraklarını gidermek, bir tehlike anında bu işaretleri kullanarak hayatlarını kurtarabilmek ümidiyle Mason olmuşlardır. Hür Masonlukta kısa süre içinde meraklarını gideren bu kimseler, önce duyarsızlaşmışlar ve sonra da devamsızlar arasına katılmışlardır. Onlar için ümit kalmamıştır zira artık meyva veremeyecek ölü birer ağaçtırlar. Onları kazanmak ve değiştirmek olanaksız olduğundan, cemiyetimizden ayrılmalarına göz yummak gerekir.

İkinci grubu oluşturanlar, ilk gruptaki Masonların ahlakî ve Masonik olarak tam tersidirler. Talepnamelerini bilgi edinmek için doldurmuş, Mason yapıldıktan sonra nizamımız hakkında iyi düşünen ve sürekli bilgi sahibi olmak isteyenlerdir. Bu Masonlar, tekrisleri sonrasında yaşamış oldukları

törenin felsefesini anlamak ve öğrenmek isterler. Araştırmalar, Masonik kitaplar temin ederler, Masonik dergilere abone olurlar, bilgili ve tecrübeli kardeşlerle görüşürler. Kitaplardan edinmiş oldukları bilgilerle kuruluşumuzun tarihini ve amaçlarını öğrenirler; sembollerin gizlemiş oldukları kavramları kendilerince yorumlarlar. Bu grupta olan bilgili Masonlar, her zaman saygın kuruluşumuz için yararlı ve kardeşliğimizin parlayan ışıkları olmuşlardır. Onların ışıkları diğer kardeşleri aydınlatmak için yanar. Hangi dereceye ve göreve gelirlerse gelsinler, kendilerini her zaman kuruluşumuza karşı borçlu hissederler. Bu makale onlar için yazılmamıştır.

Bu iki grup arasında bir de orta grup vardır ki bunlar ne ilk gruptakiler kadar kötü ve ne de ikinci gruptakiler kadar bilgili ve ışık saçan Mason değillerdir, ama Masonların büyük çoğunluğunu bu grup oluşturur. Bunlar iyi niyetle Mason olmuşlar, ancak ne niyetlerini gerçekleştirebilmişler ne de bilgili Mason olabilmişlerdir. Onarılması zor bir hata yapmıştır bu Masonlar. Tekris Törenini Mason olmanın tek koşulu zannetmişler bundan sonraki çalışmaları gereksiz görmüşlerdir. Hiç Masonik bir kitap okumazlar. İşlerinden ayıracak zamanları olmadıkları gerekçesi ile ünlü Masonik yazarların kitaplarının dahi sayfasını çevirmezler. Onlara ünlü bir Masonik bültene ya da dergiye abone olmalarını tavsiye ettiğinizde, çok zor para kazanıldığından söz ederek abone olmak için ayıracak paraları olmadığını söylerler.

Buna rağmen bu gruptakilerin Masonik ihtirasları vardır ama doğru yonde değil. Bilgiye aç değillerdir ama unvan ve derece kovalarlar. Masonik kitapları okumaya para ayırmayan bu Masonlar, derece elde etmek için para harcamaktan çekinmezler.

Kralî Sanat'ın en temel bilgilerini hatta Sembolik Masonluk'un birinci derecesindeki sembollerinin kapsamını anlamamış bazı Masonların yüksek derecelerin şerefi için nasıl hırs yaptıklarını görmek çok şaşırtıcıdır. Çırak Derecesinin öğretileri hakkında dahi çok az bilgi sahibi oldukları halde, bazı Üstat Masonlar York Ritinin Tampliye Şövalyesi derecesini elde etmeyi isterler. Şövalyeliğinin Mason Kardeşliği sistemine neden ve niçin dahil edildiğini bilmeden, Tampliye Şövalyeleri hakkında bilgi edinmeden, bu dereceye özgü rozetleri ve nişanları göğüslerinde taşımaya isterler. Skoç Ritinde ise Olgunlaşma Locaları, kavraması ve hazmedilmesi yıllar sürecek öğretiler verdiği halde, bu onları tatmin etmez. Ritin tarihi ve organizasyonu hakkında bilgi sahibi olmadan ve güzel öğretilerine aldırış etmeden derecelerinde bir an önce terfi etmek isterler.

Gösterişe ve payelere önem veren bu Masonları, yakalarındaki gösterişli rozetlerinden ve göğüslerindeki bijularından tanımanız olasıdır. Bir kitap için elli cent vermezler ama bir Masonik mücevher için elli doları hemen öderler.

Bu grupta olanlar Masonluğa büyük zararlar verirler. Onlara asalak Masonlar adı verilir. Ama daha kötüsü onlar çalışkan arıların düşmanı olan yaban arılarıdır. Bilgili Masonların düşmanı oldukları gibi, genç Masonlara da kötü örnek olurlar. Bilgi edinme isteğindeki entelektüel Masonları engelledikleri gibi, Masonik yazarların enerjilerini zayıflatmak; onları küstürmek ve kaçırmak için gayret gösterirler. Masonik literatürün gelişmesini engelleyen bu Masonlar, bilgisiz olduklarından, aklı ve ahlaki bir felsefi dal olan Spekülatif Masonluk'un itibarını düşürürler.

Haricilerin bu konulardaki sorularını yanıtsız bırakırlar ya da Masonluğun prensiplerinden habersiz oldukları için burayı bir sosyal kulüp gibi gördüklerini söylerler. Yüksek idealler peşinde olan hariciler ise, Masonik kuruluşların en yüksek makamlarında olan bu Masonları gördükçe, Mason olmanın gereksizliğine inanıp kardeşliğimize müracaat etmekten vazgeçerler.

Genelde her Masonun bilgili bir Mason olması, ya da Mason yapılan her adayın Krali Sanatı öğrenmek için kendisini Masonik literatüre ve bilgiye adanması beklenmemelidir. Zira böyle bir beklenti aptalca ve mantıksız olur. Herkesin aynı düzeyde bilgiye sahip olup onu muhafaza etmesi imkansızdır. Önemli olan "düzen"dir. Alexander Pope, "düzen" in bir kuruluşun ilk yasası olduğunu söylemiştir. **"Masonlukta bazılarının yönetmesi ve öğretmesi, bazılarının ise itaat etmesi ve öğrenmesi gereklidir"** kuralını unutmayınız.

Bir aday Mason olduktan sonra burada gizli dokunuş ve işaretlerden daha iyi bir şeyler olduğunu hissetmeli ve o daha iyi bilgileri edinmeye bütün gücüyle çalışmalıdır. Masonik bilgi sahibi olmadan ve bunu kardeşlerine kanıtlamadan Masonik derece ve görevi elde etmeyi istememelidir. Bir zamanlar bir kardeş tanıdım, mevki hırsıyla locasının Nazırlığından jüridiksiyonun Büyük Üstatlığına kadar yükseldi ama o süreçte ne bir Masonik kitap okudu ne de bir sembolün anlamını yorumlamaya çalıştı. Locasının Üstadı Muhteremi iken tören yapılacak akşamlarda bir mazeret bulur ve locaya gelmezdi. Ama şahsi ve sosyal ilişki ve etkileri sayesinde kendisinden çok daha fazla Masonik bilgi sahibi olanların önüne geçti. Bu bilgili Masonlar en azından bir şeyler biliyordu, o ise hiçbir şey bilmiyordu. Eğer geri planda kalsaydı kimsenin bir şey demeye ya da şikayet etmeye hakkı olmayacaktı. Çünkü onun getirildiği bu yüksek makamda cahil olmaya hakkı yoktu. Onun kusuru bu makama gelmeye cüret etmiş olmasıydı.

Daha çarpıcı bir örneği anlatmak isterim. Birkaç yıl önce bir Masonik Derginin editörlüğünü yaparken bir Büyük Locanın Büyük Hatibinden bir mektup aldım. Dergiye olan aboneliğini sona erdirmek istiyordu. Bunun sebebini mektupta şöyle açıklıyordu : **"Her ne kadar derginizde çok**

değerli bilgiler olmasına rağmen bunları okumaya zamanım olmayacak. Çünkü önümüzdeki yılı Masonik eğitim vermekle geçireceğim.” Böyle bir Masonik Eğitmeni ve onun eğittiği Masonları hayal bile edemiyorum.

Bu makale düşündüğümden daha uzun oldu. Ama konunun çok önemli olduğunu düşünüyorum. Amerika Birleşik Devletlerinde dörtyüzbin civarında Mason bulunuyor. Bunların kaçını okuyor? Yarısı mı onda biri mi? Nizamımızın üyesi olanların sadece dörtte biri bir şeyler okusa localarına gittikleri zaman mesleğimizin güzelliği hakkında yüksek fikirlere sahip olacaklardır. Onların ilgisi sayesinde bilgili Masonlar ilkelerimizin ve öğretmelerimizin güzelliğini anlatma cesaretini bulacaklar, iyi Masonik dergiler başarıyla varlıklarını sürdürebileceklerdir.

Çok az Mason okuduğu için Masonik kitaplar yazan kardeşlerimiz kitaplarının baskı bedellerini matbaalara ödemekte güçlük çekmekte ve kitaplarından hiçbir kazanç elde edememektedirler. Her sene yayını durduran Masonik dergiler çoğalmakta, elde kalan yayınlar depolarda unutulmakta ve daha da kötüsü yıpranıp yok olmaktadır. Masonluk bu darbelere nasıl dayanabilmektedir, bilemiyorum.

Biraz okuyan bir Mason dahi abonesi olduğu Masonik yayınlardan kuruluşumuzun yüksek düşüncelerini öğrenme fırsatını bulmakta ve görüşleri okumanın hazzını ve keyfini duymaktadır. Okumayan Mason ise Spekülatif Masonluğun gizli güzellikleri hakkında bilgi sahibi olmamakla birlikte, Amerika'daki diğer kardeşlik kuruluşlarından daha eski ve köklü bir Kardeşliğin üyesi olmaktan mutlu olmaktadır. Okumaya ve bilgilenmeye hiç bir katkıları olmayan bu Masonların, her şeye bigane kalmaları da kaçınılmazdır.

Eğer gelecekte bu durum denetim altına alınamaz ve bu şekilde yaygınlaşmaya devam ederse sonuç aşıkardır. Hür Masonluk akademisyenleri ve yazarları sayesinde çıkmış olduğu yüksek seviyeden aşağılara inecektir. Bilgili ve okuyan Masonlar mevcut durumu korumaya çalışacaklar ise de, localarımızda spekülatif ve felsefi düşünceler yerine topluma yönelik sosyal hizmet projeleri konuşulacaktır. Böylelikle hariciler nizamımızın bir hizmet kuruluşu olduğunu sanacaklardır. Ancak o alanda Hür Masonluğun bir çok rakibi olacağından, Masonluğun gönençli bir yaşam temini çok zor olacaktır.

Masonluğun nihai başarısı, üyelerinin bilgi seviyesi ve entelektüel kaliteleri ile orantılı olacaktır.

ALBERT GALLATIN MACKEY KİMDİR?

Albert G. Mackey (1807 - 1881) doğum yeri olan Charleston, Güney Carolina'da 10 no.lu St. Andrews Locası'nda tekris edilerek Mason oldu-

ğunda 34 yaşındaydı ve tıp doktorluğu yapmaktaydı. 1854 yılına gelindiğinde Dr. Mackey eyalette çok iyi tanınan bir hekim, güneyin en çok davet alan ve dinlenen Masonik hatibi, ABD Senatosu ya da Eyalet Valiliği için en şanslı aday olmuştu. Ancak o Masonluğu seçti ve bütün zamanını bu ülküye adadı.

Albert G. Mackey bu kararı aldığı zaman bilmediği bir diyara gitmiyordu. Çünkü Mason olduktan sonraki on bir yıl içinde mevcut beş ritin bütün derecelerini almış, hepsinin yerel ve büyük teşkilatlarında görev yapmıştı. Güney Carolina Büyük Locası Büyük Sekreterliği görevini yürütüyordu. Birçok Büyük Loca'yı ziyaret etmiş, o güne kadar yazılmış bütün Masonik literatürü okumuş, ülkenin önde gelen Masonlarıyla mektuplaşmıştı. Kelimenin tam anlamıyla 1854 yılında **Amerika'nın en bilgili Masonuydu**. Doğruluk ve temizlik timsali bir karakter, fevkalâde belagatli bir hatip, her şeyi araştırıp öğrenmek isteyen klasik bir bilim adamıydı. Hür Masonluğa yetenek, kabiliyet ve iş olarak onun kadar kendinden vermiş bir başka Amerikalı Mason yoktur.

Mackey doğuştan büyük bir ansiklopediciydi. Bilinen her konuyu ayrı ve bir bütün olarak görebilir, bu bütünlerin hangi üst alana ait olduğunu derhal kavrar. Bilgilerin ancak ansiklopediler sayesinde toplanıp, düzenlenip insanların hizmetine sunulabileceğinin bilincine çok önceleri varmıştı. Bu yüzden Amerikan Masonluğunun Masonik bilgileri toplayıp düzenleyen bir kaynağa ihtiyacı olduğunu görmüş, 1845 yılında henüz dört yıllık bir Mason iken "**Hürmasonluğun Sözlüğü**"nü (The Lexicon of Freemasonry) yayınlamıştı.

29 yıl sonra bu eseri genişleterek, ilaveler yaparak, bazı bölümlerini yeniden yazarak (içindeki **25 maddelik Landmark Listesiyle** ünlü) "**Hürmasonluk Ansiklopedisi**" (The Encyclopedia of Freemasonry)'ni meydana getirmişti. Aynı yıllar içinde Masonik Hukuk hakkında birçok etüt; Mavi Localar, Royal Arch Şapitr'leri, Kriptik Riti için Çalışma Kılavuzları; kendi Büyük Locası için Tüzük, Güney Carolina'daki Masonluğun Tarihi adlı kitabı yazmıştı. Yine bu sıralarda büyük güçlükler içinde Amerikan Masonik eserlerinin en büyüklerinden sayılan "**Hürmasonluğun Tarihi**"ni (The History of Freemasonry) yayınlamıştı.

Hayatının son yıllarında **EKSR Güney Jüridiksiyonu Yüksek Şûrası'nın (Ana Yüksek Şûra)** Büyük Umumi Katipliğini yaptı. Şûra'nın Charleston'dan Washington'a taşınmasına nezaret etti ve orada 1881 yılında ebedî maşrıka intikal etti. Elem Locası'ndaki söylevi 1854 yılında **EKSR'**ye girmeye ikna ettiği ve yıllarca beraber çalıştığı, Ana Yüksek Şûra'nın o zamanki Hakim Büyük Amiri Albert Pike tarafından verildi.

Albert Mackey'in Amerika'daki Mason Kardeşliği için yaptığı katkılar,

yazdıkları, söyledikleri ve başardıkları toplansa kendi başına bir ansiklopedi olabilir. Mason olduğu sırada her eyalette bir Büyük Loca mevcuttu ve dört ritin her biri ayrı ayrı çalışıyordu. Localara ve Büyük Localara ait Masonik yasalarda ve çalışmalarda genel bir karışıklık hüküm sürüyordu. Bilhassa Royal Arch ve Skoç Riti'nin Büyük Localarla olan ilişkileri belirsizdi. 1840'larda her iki rit de Büyük Localardan kopma noktasına gelmişti. Eğer böyle bir şey olsaydı A.B.D.'de bugün beş ayrı tür Masonluk olacaktı. Beş ayrı riti bir sistem içinde birbirine bağlamak, ilişkilerini tanımlamak ve düzenlemek, Büyük Localar ile bağlantılarını kurmak tamamen Albert G. Mackey'in başarısıdır. Diğer bütün sebepler bir yana sadece bu başarısından ötürü dahi Albert G. Mackey'i Amerikan Masonluk Sisteminin **babası ve gelmiş geçmiş en büyük Mason'u** olarak tanımlamak doğru olacaktır.

Albert Gallatin MACKEY
(1807 – 1881)

YAKIN DÖNEMİN RİTÜEL ve REGALYA TARİHÇESİ

Ergin KOPARAN

The Short History of Our Rituals and Regalia After the Revival in 1948

In 1948, the Supreme Council of A.A.S.R. for Turkey revived Freemasonry in the country. The Supreme Council had controlled the Turkish craft lodges until it divested this control to the Grand Lodge of Free and Accepted Masons of Turkey, founded in 1956 formed by 29 Craft lodges. The Grand Lodge of Scotland reconsecrated the Grand Lodge of Turkey in April 1965.

The Grand Lodge at this time largely adopted the "Modern Ritual" of the Grand Lodge of Scotland, with continental additions coming from the past (mainly French Rite and Schroeder) while "Ritual for the Installation of the Worshipful Master" was added to the ceremonies. The Grand Lodge of Turkey had also adopted, largely, the rules and regulations of the Grand Lodge of Scotland together with the regalia and jewels of the lodge officers. The Koran, the Old and New Testaments are displayed on the altar simultaneously.

Finally, on May 5, 2012 during its historical assembly, the Grand Lodge of Turkey approved and confirmed unanimously all the rituals (which had been used and developed since 1967) together with the regalia and jewels of the Grand Lodge and Lodge officers.

Türkiye'de localar 1948 yılında yeniden toplanmaya başladığında, bütün çabalar yeniden faaliyete geçmenin güçlüklerini aşmaya harcanmaktaydı. Uluslararası ilişkiler geri bırakılmıştı. Zaten ortada bir Büyük Loca yoktu, gereği de ancak birkaç yıl sonra dile getirilmeye başlanacaktı.

O güne kadar birer mektup teatisinden ibaret olduğu düşünülen büyük locaların birbirlerini tanımasının aslında, benimsenen tarzın, anlayışın bir sonucu olduğu gerçeği zamanla anlaşıldı.

İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın 4 Eylül 1929 tarihinde yayınladığı **Büyük Loca Tanımının Temel İlkeleri** [Basic Principles for Grand Lodge

Recognition]¹ deklarasyonu ile ilgili olarak Büyük Maşrık'tan geriye kalan arşivde herhangi bir kayıt yok. İngiltere, İskoçya ve İrlanda Büyük Localarının 1938 yılı Ağustos ayında ortaklaşa kabul ettikleri **Mesleğin Amaçları ve İlişkileri** [Aims and Relationships of the Craft]² başlıklı deklarasyondan haberdar olunması zaten mümkün değildi. Localar, aynı belgenin 7 Eylül 1949'da bir kez daha yayınlanmasından kısa bir süre önce uyanmaya başlamıştı.

Bu ortamda, gerek dünyadaki Masonluğu merak edip araştırma yapan az sayıda üyenin çabaları, gerekse bir yandan Ankara'da görevli Amerikalı Masonlarla (örneğin ABD yardım örgütü CARE'in³ başkanı Fallon), daha sonra da Söke'de çalışan bir İskoçya Büyük Locası üyesi ile tanışılması arayış içinde olan Masonluğun önünde yeni bir ufuk açtı. Söke'de görevli İskoçya Büyük Locası üyesi Robert Sime, kendi büyük locasıyla temasa geçerek tanışma sürecinin (neredeyse on beş yıl boyunca) ısrarlı bir yürütücüsü ve takipçisi oldu.

İstanbul'da 16 Aralık 1956 günü toplanan "Konvan"da mevcut bütün locaların "Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonları Büyük Locası" çatısı altında toplanmasının ardından, bir taraftan ilk temaslar kurulmuş olan "Anglo Sakson Masonluk âlemi" ile ilişkiler yürütülürken bir taraftan da muntazam büyük localarla tanışmanın gerekleri yerine getirilmeye başlandı.

Ritüeller başta olmak üzere uygulamaların Anglo Sakson Masonluğuna paralel hale getirilmesi için düzenlemelere girişildi.

Büyük Görevliler Kurulu 27 Eylül 1959 tarihinde üç Kutsal Kitabın açık bulundurulması gereğinin localara hatırlatılması yolunda karar aldı.

O dönemde, **Birinci Derece Çalışma Rehberi**'nde, "Şarka çıkılan basamakların önünde ve biraz ilerisinde Yemin Kürsüsü durur. Bu kürsünün üstünde - mesai sırasında açık duran - Mukaddes Kitaplar ile bir Üçgen (müselles), bir Gönye ve bir Pergel vardır. Yemin Kürsüsünün etrafında - ikisi Şark tarafındaki köşelerde, biri Garp tarafındaki Cenup köşesinde olmak üzere - yere konulmuş yüksek ayaklı üç şamdan bulunur"⁴ denmekteydi.

Büyük Görevliler Kurulu, 30 Temmuz 1961 günü, "Açılış ve Kapanış Merasimine" ilişkin olarak hazırlanan bir açıklamanın "feuille volante" şek-

1 *United Grand Lodge of England, Constitutions, London, 2003, s.xiv.*

2 *United Grand Lodge of England, Constitutions, London, 2003, s.x.*

3 *CARE: Cooperative for American Remittances to Europe, ABD'nin İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Avrupa'ya yardım işlerini yürütmek üzere Kasım 1947'de kurduğu organizasyon. 1953 yılında adını Cooperative for American Relief Everywhere olarak değiştirmiştir. 1993 yılında adı bir kez daha değişmiş ve Cooperative for Assistance and Relief Everywhere olmuştur.*

4 *Birinci Derece Çalışma Rehberi, Ankara, 1959, s. 4.*

linde bastırılarak dağıtılması kararını aldı.⁵ Bu açıklama, matbaada dört sayfa olarak bastırılarak ritüele ek olarak dağıtıldı.

1950'lerin sonunda New York Büyük Locası ve İskoçya Büyük Locası ile görüşmeler başladı. İskoçya Büyük Locası Büyük Üstadı ve Büyük Sekreteri Mart 1959'da; New York Önceki Büyük Üstadı Arbury Eylül 1960'ta İstanbul ve Ankara'da incelemelerde bulundular. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Büyük Üstatlar Konferansı Tanışma İstihbarat Komitesi adına görevlendirilen New York Büyük Locası Önceki Büyük Üstadı Yargıç Froessel Şubat 1963'te Türkiye'ye gelerek incelemelerde bulundu.

Hollanda ve Kansas Büyük Locaları ile tanışma 1958'de, Avusturya ve Michigan ile 1959'da, Kentucky ile 1963'te gerçekleşti.

İskoçya Büyük Locası, 7 Şubat 1963 tarihinde Türkiye Büyük Locası'nı tanıdı. Bu durum 18 Şubatta Büyük Sekreter Nafiz Ekemen imzasıyla duyuruldu.⁶

Anglo Sakson Masonluğu ile temaslar sırasında karşılaşılan farklılıkların giderilmesi talepleri 1963 Büyük Loca Toplantısı'nda "Anglo-Sakson Mason camiasına ait" ritüel ve mevzuatın dilimize çevrilmesi kararının alınmasına yol açtı. İskoçya Büyük Locası Anayasası, The Modern Ritual ve İskoçya'da kullanılan Üstadı Muhterem İs'ad ritüeli olan Ceremonial'ın çevrilmesine girişildi. Anayasanın çevrilmesi nispeten kolay olmakla birlikte, ritüellerde kullanılan kısaltmaların anlamının çözülememesi nedeniyle ritüel çevirileri uzun süre aksadı.

İstanbul'da yapılan 1965 Büyük Loca Toplantısı'na ve Büyük Loca toplantısından bir gün önce düzenlenen Yeniden Tanzim Töreni'ne [reconsecration] gelen İskoçya Büyük Locası Büyük Üstadı ve Büyük Sekreteri'nin bu konuda yardımcı olma sözü vermeleriyle çeviride yol alınmaya başlandı.

1967 Büyük Loca Toplantısı tersimatında, 1963 yılından beri süren İskoçya Büyük Locası'nın "**The Modern Ritual**" tercümesinin tamamlandığı; çevirisi biten ritüellerin her vadide birer pilot locada uygulanacağı belirtiliyordu.⁷

İbrahim Hoyi'nin çevirdiği "**The Modern Ritual**"ın birinci derecesi 1967 yılında, ikinci ve üçüncü dereceleri 1968 yılında birer kitap olarak basıldı. "**The Modern Ritual**"ın içinde bulunan Mark Mason derecesi ise tercüme edilmedi.

Bu ritüeller, 1900'lerin başından beri Türkiye'de alışılmış olan ritüellerden farklı olduğundan genel kabul görmedi. Bu dönemde ritüeller, Büyük

5 *Büyük Görevliler Kurulu tersimatı, 30 Temmuz 1961 (Rapor ve tersimatlardan yapılan alıntılarda orijinal imlaya uyulmuştur.)*

6 *Büyük Sekreter levhası, 18 Şubat 1963.*

7 *Türkiye Büyük Locası Umumi Heyet Raporu, 1968 s. Tersimat 4-6*

Loca toplantılarında her ele alınışında üzerinde çalışılması için Büyük Görevliler Kurulu'na iade edildi. 1969 yılında "The Modern Ritual" ile eski ritüellerin sentezi sayılabilecek şekilde derlenmiş olan ritüeller üç derece bir arada olarak teksir biçiminde bastırılarak dağıtıldı.

1971 yılında, üç derece ritüelleri, geleneksel ritüellere İskoçya'nın açılış-kapanış replikleri, İngiltere'nin derece tabloları eklenerek ve bazı düzenlemeler yapılarak küçük boy, mavi kapak içinde bastırıldı. Bu ritüeller Büyük Loca'da onaylanmaksızın 22 yıl uygulandı.

Derece ritüelleri 17 Nisan 1993 tarihli Büyük Loca Toplantısı'na gündemin 13. maddesi olarak geldi. Birinci ve ikinci derece ritüelleri küçük değişikliklerle, üçüncü derece ritüeli ise olduğu gibi Büyük Loca tarafından kabul edildi.⁸

Regalyaların değiştirilme süreci ise daha hızlı yaşandı. Regalyalar, 1967 Türkiye Büyük Locası Umumi Heyeti gündemine "1. Eşarp, Önlük ve Kordonlar" başlığı altında geldi.⁹ Büyük Loca Toplantısı'na sunulan raporda gerek Büyük Loca, gerekse Loca görevlilerinin muntazam obediyanlarındaki gibi kuşanmaları için gerekli malzemenin sağlandığı belirtiliyordu. 22 Nisan 1967 günü Büyük Loca Toplantısı tersimatına göre yeni regalyalar kabul edilerek kullanılmaya başlandı:

"a.- Raporun yeni eşarp, önlük ve kordonlara ait olan 1.maddesi hakkında söz verildi.

NURİ PERE B.: Uzun süreden beri beklediğimiz bu neticeyi memnuniyetle karşılar ve derhal kullanılmasını temenni ederim.

BÜYÜK HATİP B.:in mütalaası ile teklif reye kondu ve yeni eşarp, önlük ve kordonların hemen kullanılması oybirliğiyle kabul edildi.

Büyük Üstad'a ait avadanlıkların, Türkiyede gördüğü konukseverliğine ve yakın ilgisinin hatırasını tebciyen İskoçya Büyük Üstadı Lord Bruce B.:in hediyesi olarak gönderildiğini bildiren mesaj okundu.

- Celseye on dakika ara verildi -

Aynı vazifeli Kardeşler, yeni eşarp, kordon ve önlükleri kuşanmış olarak yerlerini aldılar.

Çalışmaya devam olundu."

Tersimatta söz edilen İskoçya Büyük Üstat önlüğü, kolları ve kordonu halen İstanbul'daki sergi salonumuzda teşhir edilmektedir.

Regalyalar, 1967 yılı Büyük Loca toplantısında kabul edilmekle birlikte konunun tamamen çözülmüş olmadığı (1968 Haziranında ülkesine dön-

⁸ *Büyük Loca Toplantısı Raporu, 1994, s. 40-43.*

⁹ *Türkiye Büyük Locası Umumi Heyet Raporu, 1967 s. 2*

müş bulunan) Robert Sime'in Nafiz Ekemen'e yazdığı 4 Mart 1972 tarihli mektuptan anlaşılıyor. ¹⁰

Sime, bu mektubunda, İskoçya Büyük Locası Anayasası'na göre loca görevlilerinin bijularını saydıktan sonra bijuların elle yapılmış çizimlerini de ekliyor.

Mektubun ilginç noktası, Sime'in Tören Üstadı (Director of Ceremonies) görevlisinin bijusunun çapraz iki asa olduğunu "Two Batons in Saltire (crossed) with tie" diye belirtmiş olması. "Saltire" kelimesi anlaşılmazsa diye "crossed" biçiminde de açıklamış. Listede tüzüklerimizde olmayan ve bijusu "Kuyumcu çekici" olan "Jeweller" (Biju Emni) diye bir görevli de yer alıyor.

Görevlilerin İngilizce adlandırılmalarıyla ilgili ilginç bir nokta da şu: Ke-malettin Apak'ın Büyük Üstat seçilmesini yabancı obediyanlara bildiren 7 Mayıs 1961 tarihli İngilizce yazıda görevli adları doğru (Muhakkik: Expert; Tören Üstadı: Master of Ceremonies) olarak yazılmıştır. Bunda Amerikalılardan alınan bilgiler etkili olmuş olabilir. Buna karşılık "The Modern Ritual" çevrildikten sonra, o ritüelde de yer aldığı; ayrıca Sime'in yukarıda söz edilen mektubunda da Director of Ceremonies bulunduğu halde Tören Üstadı'na Junior Deacon, Muhakkik'e Senior Deacon'lık yakıştırılmış ve bu yanlış uzun zaman devam ettirilmiştir.

Düzenlenen Loca Görevlileri bijuları, levha ile ekinde çizimler olduğu halde localara duyuruldu. ¹¹

"Grand Lodge of Antient Free and Accepted Masons of Scotland **Ceremonial of Installation of Master, 1961**" kitabından tercüme edilen Üstadı Muhterem İs'ad Ritüeli, 21 Nisan 1973 günü Türkiye Büyük Locası Genel Kurulu'nda 8. madde olarak gündeme alındı.

21 Nisan 1974 tarihli Büyük Loca Genel Kurulu Raporunun "Tersimat-10" sayfasına göre, "Haluk Bitek K.'in ritüelin uygulanma tarzı üzerine izahat vererek bazı kısımları bilfiil göstermesinden sonra Üstadı Muhteremlerin İs'adı Ritüeli oylanarak kabul edilmiştir."¹² Aynı gün, Büyük Loca Açılış-Kapanış ritüeli de kabul edilmiştir.

Üstadı Muhteremler İs'ad Ritüeli, "Üs.: Muh.: 'ler İs'at¹³ Ritüeli" başlığıyla 1973 yılında sarı kapak içinde bastırıldı.

Robert Sime'in organize ettiği geziyle İstanbul'a gelen 53 İskoçyalı Mason, 21 Ocak 1974'te İstanbul'da bir Üstadı Muhterem İs'ad Töreni gerçekleştirdiler. Aynı tören 23 Ocak'ta İzmir'de, 24 Ocak'ta Ankara'da yapıldı. Her üç törende de İs'ad Üstadı Muhteremliğini Robert Sime yaptı.

¹⁰ Robert Sime'dan Nafiz Ekemen'e mektup, 4 Mart 1972.

¹¹ Büyük Sekreter'in 26 Aralık 1979 tarih ve 19250 sayılı levhası.

¹² Büyük Loca Toplantısı Raporu, 1974, s.Tersimat 10

¹³ Bu baskıda kelime "t" harfiyle yazılmaktadır.

Tören ritüelleri ise çeşitli defalar Büyük Loca Genel Kurulu'na getirildiyse de üzerinde çalışılmak üzere geri çekildi ve (Büyük Loca Açılış-Kapanış Ritüeli dışında) Büyük Loca tarafından onaylanmadı.

Büyük Loca tarafından onaylanmamış olan Tören Ritüelleri (Yeni Bir Locanın Açılış Töreni, Yeni Bir Mabedin Açılış Töreni, Protokol Ritüeli, Agap Ritüeli, Açık Celseler ve Matem Celsesi Ritüeli) 1973 yılında sarı kapaklı bir kitapçık olarak basıldı, aynı kitapçığın 1983 yılında ikinci baskısı yapıldı.

2012 yılı Büyük Loca Toplantısı, Derece ritüelleri, Tören ritüelleri, Üstadı Muhterem İs'ad Ritüeli ile Regalya ve Bijuların bir bütün olarak görüşülüp kabul edilerek oybirliği ile onaylanması bakımından tarihi bir Büyük Loca toplantısı olmuştur.

5 Mayıs 2012 günü, Büyük Loca toplantısında hep birlikte kalkan eller, binlerce kilometre öteden gelerek Büyük Locamıza sevgi ve kardeşlikle yaklaşan Yargıç Froessel'in, 1950'lerin sonundan 1970'lere kadar uzanan sürece başından sonuna katkısı olan Robert Sime'in, ritüellerin dilimize çevrilmesinde İbrahim Hoyi'nin; uygulamada Haluk Bitek'in ve adlarını sayamadığımız diğer Kardeşlerin; yıllarca dünya üzerinde var olduğunu söylediği farklı ritüelleri bıkmadan usanmadan anlatan, bir bölümünü dilimize çeviren Tanju Koray'ın ve bu konuda emeği geçmiş bütün kardeşlerin aziz hatıralarını da saygı ve şükranla anmış oldu.

GÖÇMEN KARDEŞLER – İSTANBUL VAKASI

Angelo IACOVELLA

Çeviren: O. Umut TURAN

Brothers in Migration – The Case of Constantinople

The history of the Italian Freemasonry in the Ottoman Empire has never received, apart from a few exceptions, the scholarly attention it deserves. Therefore, in spite of its undoubted importance, the subject still remains to be explored. The essay attempts to analyze the role played by the Italian Freemasons in Turkey, with special attention to the Italia Risorta Lodge in Constantinople (1867-1923). The report is mainly based on the original documents gathered from the archives of the Grande Oriente d'Italia. First hand information shed a new light on the first steps of the Italian Freemasonry in the Mediterranean area, helping us to gain a better understanding of the way an Italian Lodge was implemented in a Muslim country.

İtalyan Masonluğu, sıklıkla ve gönüllü olarak yarımadanın sınırlarını aşmıştı. Mussolini hükümeti 1925 yılında tüm “gizli dernekleri” yasaklama kararını aldığı anda, Hür Duvarcılar ilerlemekte olan faşist rejimin karanlığı altında ilk kalanlar arasındaydılar. “Bodrero Yasası” (ismini Masonik örgütlerin dağılmasına neden olan teklifi yapan milletvekilinden alır), Grande Oriente d'Italia (İtalya Büyük Doğusu) için kaçınılmaz olarak ortadaydı. Localar öngörülen soruşturmaların “ölümcül darbeler”inden kurtulmak için, daha az riskli olan yolu tercih ederek geçici olarak “uykuya” yatmışlardır¹. Hiç şüphe yok ki faşizmin gelişi, tüm İtalyan Masonluğu için uzun ve durdurulamaz bir yayılma evresinin sonunu işaret etmiştir.

¹ Bu çalışma Grande Oriente d'Italia tarafından yılda 4 defa yayınlanan HIRAM dergisinin 2002 yılı 4. sayısında Masonluk Tarihi başlığı altında bulunmaktadır. İtalyanca'dan Türkçe'ye tercüme edilen ve orijinal adı “Fratelli in migrazione. Il caso di Constantinopoli” olan çalışmanın sahibi Angelo Iacovella'dır. Çalışma derginin 37. ve 52. sayfaları arasında yer almaktadır. (ÇN) İtalyan Masonluk birliğinin doğuşu genellikle, Turin'deki Ausonia Locası'nın kuruluş günü olan, 8 Ekim 1859 günü olarak belirtilir. Bu İtalyan Grand Orient'inin oluşumuna yönelik ilk gerçek adımdır. Daha fazla ayrıntı için Mola'nın kitabına (1992; S.33) bakılmalıdır.

İtalyan (veya “İtalyanca konuşulan”) Locaların ulusal toprakların dışında ve hatta Avrupa Kitası’nın ötesindeki görünümü, bu yayılmanın en çarpıcı ve en anlamlı taraflarından biri olarak sayılabilir².

İtalyan Masonluğunun ulusal sınırları dışında büyümesi, göç tarihiyle ilişkisi açısından, - bize göre - son derece önemli olup derinlemesine incelenmeyi hak ediyor. Konunun inkar edilemez önemine rağmen, Masonluk ve Göç ikilisi uzmanların çok fazla dikkatini uyandırmamışa benziyor. Sonuç olarak, bu konuda yapılan çalışmalar ve araştırmalar bir elin parmaklarını geçmiyor³. Bu çalışmamız, kısmen de olsa, bu bibliyografik boşluğu kapatma girişiminden doğmuştur. Bu sayfaların yazarının “harici” olmasına rağmen, *Archivio Storico del Grande Oriente d’Italia*’nın (*Grande Oriente d’Italia Tarihi Arşivi*)⁽⁴⁾ kapsamlı ve cömert işbirliği olmasaydı bu amaç asla gerçekleştirilemezdi. Çalışmamız mümkün mertebe arşivde muhafaza edilmiş kaynakların analizine odaklanmaktadır. Bu şekilde zengin içerikli orijinal dokümantasyona erişme imkanı oldu. Parantez içinde belirtilmelidir ki, yazarın incelediği dokümanların çoğunluğu, ki en çok faydalanılan “Obediyans Matrikül Kayıtları”ndan⁽⁵⁾ başlamak suretiyle, el yazmalarına dayanmaktadır.

- 2 *Risorta* kelimesi İtalyanca olup *Risorgere* fiilinden türemiştir. *Risorgere* yeniden doğmak, *Risorta* yeniden doğmuş anlamına gelmektedir. Yazar, “adından da anlaşılacağı üzere” diyerek *Risorta* kelimesine atıfta bulunmuş ve *Italia Risorta Locası*’nın eski *Italia Locası*’nın küllerinden doğduğu yazılmıştır (ÇN) 1873 yılında, en önemli İngiliz Masonik yullığı, sırasıyla şu lokasyonlarda İtalyan Localarının bulunduğunu belirtiyordu: Tunus, Trablus, İskenderiye, Kahire, Süveyş, İstanbul, Selanik, İzmir, Manisa, Vathi, Lima, Buenos Aires, Montevideo, Salto (Arjantin) ve Florida (Şili); cfr. *Cosmopolitan Masonic Calendar and Pocket Book for 1873* (1873 Yılı Kozmopolit Masonik Takvim ve Cep Kitabı) (1873: 239-243). O tarihte, bilinen toplam 150 İtalyan Locası arasında yurtdışında bulunanların sayısı 15 idi.
- 3 Bunların arasında şüphesiz Andrew Canepa’nın değerli makalesinin ayrı bir yere koymak gerekir: *Profilo della Massoneria di lingua italiana in California* (California’daki İtalyanca Masonluğun Profili) (1871-1966). *Studi Emigrazione*, (Göç Araştırmaları) XXVII, 1990, n. 97, S. 87-107.
- 4 Takip eden kısımda ASGOI olarak kısaltılmıştır.
- 5 “Obediyans Matrikül Kayıtları” bu çalışmanın hazırlanmasında büyük bir fayda sağladı; söz konusu sayısız evrakta, takribi 1870 ile 1925 yılları arasında *Grande Oriente d’Italia*’ya bağlı Localardaki yaklaşık 70.000 üyenin, sıralı matrikül hareketlerine göre kişisel bilgileri kayıtlıdır. Bu kayıtların incelenmesi sayesinde Türkiye’deki İtalyan Mason Localarının gerçek mevcudiyeti, üyeliklerin gelişimi, üyelerin nereli ve hangi meslekten oldukları hakkında bilgiler edinmeye imkan oldu. Yazıda bahsedilecek bu verileri kullanarak, mevcudiyeti 1867 yılında başlayan ve Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşuna (1923) dek devam eden İstanbul’daki *Italia Risorta Locası*’nın profilini çizmeye gayret edeceğiz. Bu profil, mütevazı bir başlangıç noktası olarak değerlendirme yapmanın ötesinde, İtalyan Masonluğunun Osmanlı İmparatorluğu tarihinde oynadığı geniş ve kapsamlı rolü anlayabilmek içindir.

Araştırmanın öncelikli amacı 19. yüzyılın ikinci yarısı ile çakışan dönemde İtalyan Masonluğunun Türkiye'ye girişini sağlayan farklı etkenleri incelemektir. Takiben, yukarıda belirtilen kaynaklara ve Masonik yayınlara dayanarak, İstanbul'daki *Italia Risorta* Locası'na dikkatimizi odaklayacağız. Açık şekilde, bu Locanın tarihi Osmanlı İmparatorluğu'ndaki İtalyan mevcudiyeti ile çok yakından kesişmekte ve kısmen onu yansıtmaktadır.

İtalyan Locaları Türkiye'ye ilk Adımlarını Atıyorlar

Italia Risorta, İstanbul'daki ilk İtalyan Locası değildi. Aslında, adından da açıkça anlaşılacağı gibi 1863 yılında kurulan eski *Italia* Locası'nın küllerinden doğmuştu. Aynı yıl, İstanbul'daki İtalyanlar, "İtalyan İşçi Yardımlaşma Derneği"ni (*Società Operaia di Mutuo Soccorso*) kurmaktaydılar⁽⁶⁾. Tam bir üye listesine asla ulaşamadığı için bu eski Locanın öncülerinin kimler olduğunu doğru bir şekilde söylemek mümkün değildir. Ancak kesin olan bir şey vardır. O dönemde Roma henüz başkent olmadığı için İtalyan Masonların tümü hala, ileride ulaşılacak Ulusal Birliğin temeli niteliğindeki, "Grande Oriente di Torino"ya (Torino Büyük Doğusu) bağlıydılar. Şüphesiz söz konusu Loca, İşçi Derneği'nden farklı olarak, Piyemonte Hükümeti tarafından olumlu karşılanmıştır, ki bu şekilde Fransız Masonluğunun Boğaziçi'nde artan etkisini yavaşlatabileceği düşünülüyordu⁽⁷⁾.

1864 yılında, *Italia* Locası'nın kuruluşunun sekizinci ayında, Fransızca bir dergi olan *Le Monde Maçonique*'in verdiği bilgiye göre Loca 125 üyesine ilave olarak 40 adet üyelik talebinin tahkikatını yapmakla meşgul

6 Roma, İtalyan Siyasi Birliği'nin kurulmasının ardından 1871 yılında başkent olmuştur. Turin, birlik kurulmadan önce İtalya'da bulunan yönetimler arasında en kuvvettisi olan Piyemonte Hükümeti'nin başkentiydi.(ÇN)

İtalyan Siyasi Birliği 1861 yılında kurulmuştur. Öncesindeki tarihe çok kısa bakarsak 1815 tarihli Viyana Kongresi'nin ardından İtalya 7 farklı yönetime ayrılmıştı. Geçen süre içerisindeki siyasi ve toplumsal gelişmeler sonucunda İtalya'nın birleşmesi için çalışmalar başladı. Özellikle Karbonari örgütü bu süreçte etkin oldu. Giuseppe Mazzini ve Giuseppe Garibaldi birleşme hareketinin öncüleri arasında yer alıyorlardı. Yedi farklı yönetimin arasındaki en kuvvetli olan ve zaman içinde destek kazanan Piyemonte Hükümeti'ydі.(ÇN)

İstanbul'daki "İşçi Derneği"ne ilişkin hadiseler Marinovich tarafından hazırlanan monografide (1995) yer alıyor. 1864'ten 1934'e kadar yapılan toplantıların tutanaklarına ait el yazması kitaplar Dernek merkezinde hala muhafaza ediliyor.

7 "Torino'da bu konu öğrenilir öğrenilmez İtalya Büyük Elçisi Caracciolo di Belle Kardeş'e yazılarak bu locanın kurulması işleminin korunmasıyla hızlandırılması talep edildi." ([...] à peine sut-on cela à Turin qu'on s'est dépêché d'écrire à l'ambassadeur d'Italie, frère] Caracciolo di Belle, de protéger, de hâter la formation de cette loge). İstanbul'dan Grand Orient de France'a iletilen güvenilir bir rapora ait bu kısım Zarcone'den (1994: 201) alıntı yapılmıştır.

du (*et était en train d'instruire 40 demandes d'affiliation*)(⁸). Aynı dergiye göre, İtalyan Masonluğu, bir başpiskoposla eşdeğer birinci sınıf bir Müslüman mollanın şahsında mükemmel bir kazanıma (*une excellente acquisition en la personne d'un mollah musulman de 1ere classe, titre équivalent à celui d'archevêque*)(⁹) sahip olabilirdi.

Her ne kadar özerk ve birbirlerinden bağımsız olsalar da Loca ve İşçi Derneği, ulusal hisleri için o tarihte ilk adımlarını atan İtalyan "kolonisi"nin kritik önemdeki merkezini temsil ediyorlardı. Loca, kendi payına, koloninin kullanımına yönelik bir okul kurulmasını sağladı. 1865 yılındaki kolera salgını esnasında İşçi Derneği'nin yaptığı çalışmalara karşılık bir şükran göstergesi olarak, Dernek üyelerinin çocukları da bu okula kabul ediliyordu. Boğaziçi'nde korkunç salgının yayıldığı esnada, Masonlar ve işçiler *Caffé Concordia*'nın salonunda "koleralıların yararına" beraberce düzenledikleri bir yardım konseri ile birlikte bağış toplama organizasyonu gerçekleştirdiler(¹⁰).

Görüldüğü gibi, asla ihanet edilmemiş kozmopolit bir geleneğe uygun olarak, Loca sadece İtalyanlarla sınırlı değildi. İngilizlerin ve Fransızların da katılımı vardı. Maalesef kimlik bilgisi kaydedilmiyordu. Ancak tek istisnası, tanınmış bir avukat olan ve İstanbul'daki Grand Orient de France'ın (*Fransa Büyük Doğusu*) önde gelenlerinden Louis Amiable vakasıydı(¹¹).

8 Aynı eserde, S. 212

9 Aynı eserde.

10 Tüm bunlar İtalyanların çoğunun birbirleriyle dayanışma içinde olduğunu düşündürse de, Loca ve İşçi Derneği arasındaki resmi temaslar, aslını söylemek gerekirse, her zaman sakın değildi. İşçi Derneği'nin toplantı tutanaklarından alıntı yapılan, 15 Nisan 1866 tarihindeki Mason delegasyonunun kabulüne ilişkin metinde bu görülebiliyor: Oturumun bitmesinin ardından, Başkan Yardımcısı, Mason Locası Komisyonu'nun katılımının olacağını belirtti. Saat 10 sularında Kumandan Greppi ile birlikte bizi onurlandıracak olan Komisyon, kolera salgını esnasında verdiğimiz hizmetlerin anısına Sancağımıza ve Derneğimize hediyelerini sunmak için geleceklerdi. Ardından Veneziani, yaptığımız çalışmalar hakkında, genel olarak beğeniyle karşılanan ve alkışlanan, bir konuşma yaptı. Ancak bayrağımızın iki güzel şerit ile süsleneceği esnada, bir üyemiz Başkan Yardımcısına hediyeleri kabul etmeden önce Derneğe danışıp danışmayacağını sordu ve Mason Locasının bizden üstün olmadığını belirterek, yaptığı görevden gurur duyan işçinin ödüllendirilmeye ihtiyacı olmadığını ekledi [...]. Bunu bir tartışma takip etti.

11 Celil Layiktez'in "Türkiye'de Masonluk Tarihi" adlı eserinin birinci cildinde Karbonarizm ve Karbonariler hakkında şu bilgiler bulunmaktadır: "Bir doğa Masonluğu olarak nitelendirebileceğimiz Karbonarizm 19. yüzyılın başında İtalya ve Fransa'da bir ihtilâlcı politika örgütüne dönüştü. İtalya'nın birleşmesinde Masonluğun ve Karbonarizmin büyük rolü olmuştur. Garibaldi, Mazzini gibi İtalyan Risorgimento (Yeniden Doğuş) hareketinin kahramanları hem Mason, hem de Karbonari idiler. Masonların Localarında planladıkları politika-

Biraz yavaş bir başlangıçtan sonra, İtalyan Masonluğu Küçük Asya ve Rumeli'de kök salmak için Osmanlı başkentinin surlarının ötesine yayılıyordu. İtalyanların mevcudiyeti Locaların filizlenmesine rehberlik ediyordu. İzmir ve Selanik'teki mevcudiyetleri özellikle önemlidir. Yarısı Sefarad Yahudilerinden oluşan yüzbin nüfuslu Selanik şehrinde, aralarında konsolos yardımcısı John Elia Blunt'un da bulunduğu onyeddi Mason, *Macedonia* (1864) adında bir İtalyan Locası kurdular⁽¹²⁾. Aynı yıl İzmir'de, Bolonyalı bir karbonaro ve Grande Oriente per l'Asia Minore'nin (*Küçük Asya Büyük Doğusu*) temsilcisi olan 33. Derece Mason Anacleto Cricca öncülüğünde *Stella Jonia* Locası doğmaktaydı⁽¹³⁾. Çok sayıda yurttaşı gibi Cricca, 1848-49 hareketlerinin başarısızlığının ardından sürgün olmuş ve Korfu'da kısa bir süre ikamet ettikten sonra İzmir'e sığınmıştı. Sultan II. Abdülhamit'in tahta çıkışına kadar (saltanat yılları: 1876-1909), İtalyan Locaları binbir güçlkle de olsa ülke çapında giderek çoğalıyorlardı.

İtalyan Localarının 19. yüzyıldaki yükselişi son derece sıradışı bir durum olarak görünmektedir. Düşünüldüğünde bunu daha şaşırtıcı kılan ise, Birleşmeyi takip eden yıllarda İstanbul, Küçük Asya ve Balkanlar (Manastır ve Selanik) arasında bölünmüş İtalyan-Türk topluluğu nüfusunun, en ihtiyatlı tahminlere göre, 8.000'i geçmeyecek yönünde olmasıydı⁽¹⁴⁾.

ları Karbonariler eyleme dönüştürür, baskınları, suikastları tertip ederlerdi. Bir Mason, Karbonari olmak istediğinde, hakkında ayrıca tahkikat yapılmasına lüzum görülmezdi. Bu sistemi, tüm ayrıntıları ile Osmanlı İmparatorluğunda, özellikle Selanik'te, İtalyan, Fransız ve İspanyol Localarında faal olan Masonlarla İttihat ve Terakki'nin ilişkilerinde aynen uygulandığını görüyoruz. İtalya'da Jön İtalya - Masonluk - Karbonarizm etkileşmesi Osmanlı İmparatorluğunda Jön Türk - Masonluk - İttihat ve Terakki olarak gerçekleşti."

Birleşme (Unificazione) ile İtalyan Siyasi Birliği kastediliyor.(ÇN) L'unione d'Orient Fransız Locasının Üstadı Muhteremi olan Louis Amiable (1837-1897), Türkiye'deki Fransız Masonluğunun en faal temsilcilerindendi. Ayrıca, 1895 yılında yayınlanan ilginç bir kitapçık bırakmıştı.

12 Cfr. ASGOI, Kaynak "Matrikül Kayıtları", n. 1384-1400

13 Anacleto Cricca figürü, şüphesiz ki tanıtılmayı hak ediyor. 1824 yılında Bolonya'da dünyaya gelmiş, Rimini hareketinde rol oynamış ve Papalık polisinden kaçmak için Yunanistan'a sığınmıştır ; cfr. Michel 1930 : 777. 1849 yılında Spigolatrice di Sapri'nin yazarı Luigi Mercantini ile Korfu'da hala sürgündeydi. Buradan Küçük Asya'da bulunan İzmir'e geçti ve aynı yıl Türkiye'de sürgünde bulunan İtalyanların ihtiyaçlarına yardımcı olmak amacıyla bir "Göç Komitesi" oluşturdu. 1860 yılından sonra kendini Masonik misyona adadı ve *Stella Jonia Locası'nı* kurarak Üstadı Muhteremlik görevini üstlendi. Masonik faaliyetleri hakkında bilgiler *Bollettino del Grande Oriente della Massoneria in Italia'da* (İtalyan Masonluğu Büyük Doğusu Bülteni) (cilt II, yıl III (1868-69), S. 338) ve ayrıca Cricca'nın otobiyografisinde (1901: 105-134) bulunabilir. Cricca'nın hayatı hakkında Michel (1950: 323-352) de yazmıştır.

14 Leone Capri'ye göre, 1871 yılı sonunda, Türkiye'de yerleşik İtalyanların sayısı Avrupa tarafında 6.520 ve Asya tarafında 3.698 idi; cfr. *Annuario statistico*

Bu bilgilerden sonra, Ortaçağ'ın erken döneminin ilk yüzyıllarında İtalyanların geldiği İstanbul'a gözlerimizi çevirebiliriz. Aslında, 1453 yılında Türklerin Bizans surlarını fethinden önce, Cenevizli tüccarlar Karadeniz kıyısı boyunca seyahat etme iznine sahiptiler. Buna rağmen İstanbul'daki İtalyan topluluğu büyük bir varlığa sahip olamadı. Bunun istisnası ise Risorgimento (*Yeniden Doğuş*) ile çakışan yıllardı. Bu dönemde, 1821, 1848 ve sonrasında yaşanan hareketlerin hemen ertesinde yarımadadan (İtalya Yarımadası – ÇN) siyasi nedenle sürgüne gelenlerle birlikte İtalyan kolonisinin nüfusu ciddi oranda artmıştı⁽¹⁵⁾. Bu nevi şahsına münhasır göçmenlerin katkısına rağmen, başkentteki İtalyanların sayısı birkaç bini geçmiyordu ve 1900'lerin ilk yıllarına gelindiğinde en yüksek sayı olan yaklaşık onbirbin kişiye ulaşmıştı⁽¹⁶⁾.

Bu Akdeniz kolonisinin yapısal özellikleri açısından, bir İtalyan-Türk yazar olan Giuseppe Zaccagnini'nin⁽¹⁷⁾ ilginç gözlemlerinden yapılan aşağıdaki alıntılar kayda değerdir:

Türkiye'de süre gelen muazzam karışıklığı dikkate alarak, yurttaşlarımızın farklı yerlere dağılmış olmaları ve ihtiyaç duymadıkları sürece konsoloslukta kayıt yaptırmamaları nedeniyle kolonimizin nüfusu asla tam olarak belirlenemez. Aslında, bana verilen bilgiye göre yaklaşık sayı sekizbindir; her yapılan kontrolde üçte bir oranında atlama (kaçak) olduğunu varsayarak değerlendirme yapılırsa, gerçeğe yaklaşmak için sayının artırılması uygun olur. Dürüstçe değerlendirmek gerekirse, temelinde Cenevizli ve Venediklilerin yer aldığı ve düne kadar bir miktar büyüyerek gelen bu koloni, genç ve güçlü olan Amerika'daki kolonileriyle karşılaştırıldığında daha fazla İtalyan karakterini taşır. Örneğin, bu kolonilerindeki göçmenlerin çocukları genellikle buldukları yerin vatandaşlığını almak zorundaydılar ve zorundalar. Oysa kapitülasyonlar ülkesi olan Türkiye'de öz vatandaşlıklarını muhafaza ettiler. Ancak bu bizi boşuna umutlandırmamalıdır. İtalyan devletlerinin bu topraklara insanlarını ve silahlarını indirdiği zamandan bu yana yüzyıllar geçti. Bu geçen yıllarda, sıklıkla, yerli

dell'emigrazione italiana dal 1876 al 1925 (1876'dan 1925'e kadar İtalyan göçünün istatistik yıllığı). Roma, Commissariato generale dell'Emigrenza, 1926, S. 1538.

15 *Risorgimento kelimesi İtalyanca olup Risorgere fiilinden türemiştir. Risorgere yeniden doğmak, Risorgimento yeniden doğuş anlamına gelmektedir. Risorgimento (Yeniden Doğuş) hareketinin sonucunda İtalyan Siyasi Birliği sağlanmıştır. 2011 yılında İtalyan Birliği'nin (Unità d'Italia) 150. yılı kutlandı. Cfr. Trasselli 1933: 3-9.*

16 *Tüm İtalyanlar konsolosluk himayesi altında olmadığı için, daha net bir sayı saptamak imkansızdır. Bu konuda 22. dipnota bakın.*

17 *La Vita a Constantinopoli (Konstantinopolis'te Yaşam). Torino, Fratelli Bocca Editori, 1909.*

aileler ile evlenmeler oldu; ve böylece, yurttaşlarımızın, soylarının ötesinde, özellikleri ve duyguları değişime uğradı. Gelinen noktada çok sayıda ailede (çoğunluğunda demek daha doğru olur) artık İtalyanca konuşulmuyor ve anlaşılmıyor. İtalyan dede ve Ermeni nine, İtalyan baba ve Rum anne, Osmanlı amca ve Rus teyze, biri Avusturyalı ve diğeri Fransız çocuklar şeklindeki bir aile yapısı ile karşılaşılan vakalar artık nadir değil.

1867: Italia Locası Dağılıyor ve ... Yeniden Doğuyor

Anavatanından uzakta olmasına ve sayısız iletişim gücüne rağmen *Italia Locası* da Grande Oriente'nin birleşme sürecine dahil oldu. Bu amaçla 1867 yılında Napoli'de toplanan Masonik Kurucu Meclisi'ne bir temsilcisi gönderdi⁽¹⁸⁾. Aynı yılın sonunda, Loca çalışmalarına son verdi ve dağıldı. Hemen ardından yeniden kurularak *Italia Risorta* adını aldı. Bir Locadan diğere yapılan, ilk bakışta anlaşılması güç olan bu "geçiş" in nedeni çabuk belli oldu. Sadece Türkiye ile sınırlı olmamakla birlikte, üyelerin çoğunluğu zaman içinde Localara "sızmış" olan güvenirliliği düşük kişilerden kurtulmak amacıyla Locayı "dağıtabiliyor" ve uygun bir "skrüten" in ardından tekrar kurabiliyordu. Görünüşe göre, *Italia Locası* 'nda yaşanan isim ve biçim değişikliği vakasının gerçek nedeni iç çekişmelerdi (*à cause de luttés intestines*)⁽¹⁹⁾.

Italia Risorta, birçok yönden, halefi olduğu eski *Locadan* çok farklı değildi. Hatta onun izini takip ediyordu. Bu nedenledir ki koloninin laik okullarına destek vermeyi kesmedi. Bu okullardan bir tanesi Pera (Be-yoğlu), diğeri ise Pancaldı (bugünkü Pangaltı)⁽²⁰⁾ semtinde bulunuyordu. Masonların düzenli olarak bu iki okulu finanse etmesinin amacı, İtalyan göçmenlere dinî içerikli eğitim veren çeşitli Katolik okulların üstünlüğünü engellemektir. İstanbul'daki Locanın girişimlerine, Roma'da basılan *Rivista Della Massoneria Italiana*'nın (*İtalyan Masonluğu Dergisi*) sütunlarında geniş yer verildi ve *Italia Risorta Muhterem Locası Kardeşleri*'nden gerçekten çağdaş ve Masonik bir davranışı yerine getirdikleri için övgüyle bahsedildi⁽²¹⁾.

18 Cfr. *Il Bollettino del Grande Oriente Della Massoneria in Italia (İtalya Masonluğu Büyük Doğusu Bülteni)*, Yıl: III (1867), cilt: II, fasikül 1-5, S. 71.

19 Daniel Ligou tarafından verilen bilgi, *Turquie. Dictionnaire universel de la Franc-Maçonnerie. Paris, 1987, S. 1326.*

20 Pangaltı bölgesi bugünkü Harbiye ve Şişli semtleri arasında bulunur. Bir Türkçe yer ismi olan "Pangaltı", İtalyanca "Pani Caldi" (Sıcak Ekmekler) deyiminden türemiştir. Bu bölge ismini bazı İtalyanlar tarafından açılmış ekmek fırınlarından almıştır.

21 *Le Scuole laiche Italiane a Constantinopoli e R. L. Italia Risorta (Konstantinopolis'deki Laik İtalyan Okullar ve Italia Risorta Locası)*. *Rivista della Massoneria Italiana (İtalyan Masonluğu Dergisi)*, XXI (1890), n. 11-12, S. 181 ss.

Dergide şu şekilde devam ediyordu: *Bu Locanın faaliyeti tüm dünya Masonları tarafından tanındı ve takdir edildi [...]. Şimdi Masonluk başka bir çalışmayı idrak etmeli ve yerine getirmelidir: Kolonilerin en çok ihtiyaç duyulan, ana dilini kullanarak dahi emekçinin ulusal belleğini kaybettiği yerlerinde laik eğitim veren okullar kurarak toplumun evlatlarının zihinlerini açmak [...]. Konstantinopolis'deki Italia Risorta Locası bize övgüye değer bir örnek sundu⁽²²⁾.*

Bu noktada belki şu soruyu kendimize yöneltebiliriz: İtalyan Locası ile aynı bölgede çalışmakta olan diğer Avrupalı Localar arasındaki ilişkiler nasıldı? Sorunun cevabı yoğun ve sık. İngiliz, Fransız ve İtalyan Masonlar özellikle yardım amaçlı konularda sık sık ve gönüllü olarak işbirliği içindeydiler. Bunun örneği, İngiliz Obediyansı tarafından tanınan Hürmason (*franc-maçon reconnu sous la constitution anglaise*)⁽²³⁾ ünvanını da taşıyabilen *Italia Risorta* Locası “Üstadı Muhteremi” Antonio Geraci'nin katkısı ile İngiliz *Bulwer* Locası tarafından 1887'de organize edilen büyük yıl sonu balosuydu. Arnavutköy banliyösüne büyük zarar veren yangın vakasında da (Temmuz 1887), iki Loca yangın mağdurlarının en acil ihtiyaçlarına cevap verebilmek üzere gerekli hazırlıklar (*les dispositions nécessaires à fin de pourvoir aux besoins les plus urgents des victimes de l'incendie*)⁽²⁴⁾ için biraraya geldiler.

Italia Risorta, 1867'den itibaren (Daniel Ligou'nun hatalı olarak değerlendirdiği şekilde 1868 değil)⁽²⁵⁾, İstanbul halkı arasından başarılı şekilde üye kazanmaya başladı. Halefi olduğu Locadan farklı olarak, faaliyetini sürdürdüğü 56 yıl süresince (1867-1923) en az 245 üye kabul etti. Bu zaman dilimi içinde, “matrikül kayıtları”na girmesi için üyelerin isim bilgileri merkeze (Grand Orient'e – ÇN) iletildi. Ancak matrikül kayıtlarının

22 Aynı eserde.

23 *Bienfaisance maçonnique (Masonik hasenat). Rivista della Massoneria italiana (İtalyan Masonluğu Dergisi), XVII (1887), n. 19-22, S. 163-164; Dergi (Rivista), Bulletin pour l'étranger'den (Dışa dönük bülten) aldığı aşağıdaki haberi yayınladı.:* “İstanbul'da yayımlanan *Journal de Stamboul*'da şu haberi okuyoruz: Geçtiğimiz hafta, İtalyan Locası'nın Üstadı Muhteremi A. Geraci'ye, *Bulwer* Locası'nın üyelik diplomasını vermekle görevli İngiliz *Bulwer* Locası delege yetisini karşılamak üzere, *Italia Risorta* Locası'nda kalabalık ve ilginç bir toplantı düzenlendi [...] (Nous lisons dans le *Journal Stamboul de Constantinople: la semainedernière, une nombreuse et intéressante réunion de la Loge Italia Risorta a eu lieu [...] pour recevoir une députation de la Loge anglaise Bulwer venue avec mission de présenter au Vén. F. A. Geraci, président de la Loge italienne, le Brevet de membre de la Loge Bulwer*).

24 Aynı eserde.

25 Ligou 1987: 1326. Bu metin İtalyan Localarına ilişkin olsa da inanılmaz derecede tutarsızlıklar içeriyor.

büyük ölçüde eksik olmasının getirdiği dezavantaj nedeniyle, belirtilen üye sayısı gerçeğin çok altındadır. Locanın “kurucu ataları” kayıtlarda bulunmamaktadır ki, bunların arasından en azından tanınmış bir cerrah olan 33. Derece Mason ve İtalyan Masonluğunun Onursal Büyük Üstadı Emilio Cipriani’den bahsetmek gerekir⁽²⁶⁾.

8 Haziran 1885 tarihli ritüelik “celse”de, Jön-Türk hareketinin gelecekteki önemli temsilcisi ve saygıdeğer bir Osmanlı otoritesi olan Mehmet Reşat Paşa’ya hoş geldin denildi⁽²⁷⁾; Jön-Türk hareketi, İtalyan Masonluğunun da yardımıyla, 1908-1909’daki kansız devrimin ertesinde yönetimi üstlenecekti.

Loca Üyelikleri

İtalyan kolonisinin hayatında belli ağırlığı olan çok sayıda şahsiyet Loca “matrikül”ünde bulunmaktaydı. Bunlar arasındaki, o dönemde ekonomik, sosyal ve kültürel yaşamda önemli izler bırakanları⁽²⁸⁾ hatırlamak gerekir:

- Tanınmış sanatçı ve ressam Antonio Callegari;
- Mühendis, “A. e G. Gallerini” şirketinin kurucusu Angelo Gallerini (1868 yılından itibaren faaliyette olan şirket, asfalt çalışma sistemlerini Türkiye’ye ilk defa getirmiş olmasıyla bilinir);
- Müzisyen, *Türk Rapsodisi* ve diğer müzik çalışmalarının söz yazarı Enrico Furlani;
- İtalyan Elçiliği’nin ticaret ataşesi Carmelo Melia;
- İşadamı Raffaello (veya Raffaele) Ricci. Pontedera’da dünyaya geldi. 1879’da İstanbul’a geldikten sonra iplik ve pamuklu kumaş ticareti yaptı;
- İstanbul’daki İtalyan Kraliyet Hastanesi’nin doktoru ve yöneticisi Riccardo Zeri.

Locanın altmış yıllık ömrü boyunca, daima düzenli bir gidişat izlemese de üyelikler devam etti. Matrikül kayıtlarından alınan bilgilerin bulunduğu Tablo 1’de görüldüğü üzere, 1867-1883 yılları arasında farkedilir boşluklar bulunuyor. Matrikül kayıtlarında üyelerin yalnızca isim ve soyisimleri tutulmaya başlandığı 1884 yılına kadar yıl bazında üyelik sayısı bilinemi-

26 *Commemorazione funebre della Rispettabile Loggia Italia Risorta (Italia Risorta Muhterem Locasındaki Kaybedilenlerin Anılması). Rivista della Massoneria italiana (İtalyan Masonluğu Dergisi), XV (1884), n. 25-28, S. 206.*

27 *Şûra-yı Devlet (Danıştay) üyesi olan Mehmet Reşat, 1909 devriminin ardından Jön-Türk delegasyonu üyesi olarak İtalya’ya gitti. Cfr. Catellani 1910: 121-130.*

28 *1800’lerin sonu ve bu yüzyılın başı arasındaki dönemde, İstanbul’daki İtalyan kolonisinin profili içindeki bu şahsiyetlere ait daha fazla detaylı bilgi Angiolo Mori’nin kitabında (1906) bulunabilir.*

yor. Daha sonraki yıllarda ise tam üyelik tarihleri de doğru şekilde kayıtlara girdi. İtalyan-Türk Savaşı ve 1. Dünya Savaşı gibi istisnai dönemler haricinde, Loca çalışmaları hiç bir zaman tamamen durmadı. 1923 yılında, İtalya’da faşist hükümet tüm gücü ele geçirmeye hazırlandığı sırada ve Türkiye’de ise Osmanlı İmparatorluğu çökerken yerini Mustafa Kemal Atatürk’ün cumhuriyetine bıraktığı esnada, Loca varlığına son vermek durumundaydı.

Tablo 1: *Italia Risorta* Locası’nın üyelik gelişimi (1867-1923)

YILLAR	TEKRİS SAYISI	YILLAR	TEKRİS SAYISI
1867 – 1883	?	1897	1
1884	1	1898 – 1908	0
1885	2	1909	10
1886	7	1910	14
1887	4	1911	4
1888	4	1912	0
1889	0	1913	3
1890	12	1914	8
1891	8	1915 – 1918	0
1892	14	1919	17
1893	3	1920	0
1894	4	1921	11
1895	0	1922	15
1896	1	1923	9
		Toplam	245

Kaynak: ASGOI. Yazarın “matrikül kayıtları”ndan aldığı verilerle yaptığı çalışma.

Bu manzaraya bakıldığında, Loca “çalışma”ları ülkenin içinde bulunduğu siyasi koşullardaki değişimin etkisi altında kalıyordu ve aksi de beklenemezdi. Sultan II. Abdülhamit’in zalim diktatörlüğü (1898) ve “Jön-Türk”lerin devrim çatışmaları (1908) arasında geçen sürede yaşananların sonucu olarak hiç tekris yapılamamıştı. Çok açık ki, rejim baskısından sakınmak için Loca “uyku”ya yatmak zorunda bırakılmıştı.

Sultan, Masonluğu, doğru ya da yanlış, batılı güçlerin siyasi nüfus aracı olarak gördüğü için hoş karşılamıyordu. Ancak Locaların “felsefesi”, Osmanlı toplumunun geleneksel ve eski değerleri ile açık bir karşıtlığa düşemezdi. Çünkü Masonlar, localarında hiç kimse arasında etnik ve dini ayrımın yapılmadığı eşitlik prensibini öğretiyor ve buna göre hareket ediyorlardı. *Italia Risorta* Locası’nın üye listesindeki isimlerden de anlaşılacağı üzere, İtalyan Masonluğu da aynı prensibi takip ediyordu. Bu isimler küçük bir Rum ve Ermeni grubunun yanısıra Türkler, İtalyanlar, Museviler, Katolikler ve Müslümanlara aitti.

Üye listesinde en çok göze çarpan, İtalyanca konuşulan bu Locanın gerçek bir kozmopolit yapıda olmasıdır. Üyelerin şehir (ya da bölge) menşelerini ait veriler ise biraz şaşırtıcıdır. Toplamda 245 üyede, her 10 kişiden sadece 1 tanesi İtalyan yarımadasından gelmektedir. Tablo 2’de üyelerin menşei olan şehirler bulunmaktadır (İtalyan topraklarının isimleri okuma kolaylığı için kalın olarak yazılmıştır).

Tablo 2: Üyelerin menşesine göre şehir ya da bölge bazında dağılımı

Edirne	2	Lutry	1
Atina	2	Magdeburg	1
Barselona	1	Malta	1
Beclat – Romanya	1	Marsilya	1
Beyrut	1	Messina	1
Ibrail	1	Metelino	2
Budapeşte	1	Modena	1
Caranchio	1	Napoli	2
Castelnuovo Dalmato	1	Nussero	1
Cesarea (Kaiserli)	3	Odessa – Rusya	2
Korfu	2	Petreny	1
Konstantinopolis (İstanbul)	67	Prag	1
Şam	1	Quart	1
Ems – Almanya	1	Ragusa (Dubrovnik)	1
Ferrara	2	Riga – Rusya	1
Floransa	1	Rimini	1
Fornovo	1	Roma	2
Friedrichsart	1	Rusya	1
Frosolone	1	Selanik	6
Galatz	1	Üsküdar	1
Genova	2	Şibenik	1
Jassi (Moldova)	3	İzmir	3
Ibraila	1	Styria-Graz	1
Jalea	1	Teschen – Avusturya	1
Kiev – Polonya	1	Turin (Torino)	1
Koissar Talas – Asya	1	Trieste	1
Lago Maggiore	1	Turn	1
Leonforte	1	Varonitch	1
Livorno	1	Verna	1
Locle	1	Viyana	1
		Vinani	1
<i>Yer isimleri belirsiz olanlar</i>	98		

Kaynak: ASGOI. Yazarın “matrikül kayıtları”ndan aldığı verilerle yaptığı çalışma.

Loca üyelerinin mesleklerine ilişkin veriler de ilginçtir. Bu veriler İtalyan Masonluğunun içinde bulunduğu sosyal çevrenin bir “kesitini” bize sunmaktadır. 1867-1923 yılları arasında İstanbul’dan Roma’daki merkeze iletilmiş olan meslekler şunlardır:

Tablo 3: Mesleklerin çizelgesi

Denizcilik acentesi	1	Sağlık memuru	1
Acente	2	Mühendis	3
Sigorta acentesi	1	Sigorta müfettişi / eksperisi	1
Ticaret acentesi	1	Litografçı (Baskı / Matbaacı)	1
Kambiyo (Banka) acentesi	1	Eskrim öğretmeni	1
Mimar	2	Mekanik (Tamir) ustası	2
Sigortacı	1	Doktor	9
Avukat	2	Cerrah	1
Banker	2	Tüccar-terzi	1
Kaptan	1	Esnaf / Dükkan sahibi	43
Kimyacı	1	Esnaf-terzi	1
Tüccar	5	Paşa	1
Satış temsilcisi	1	Ressam	2
Komisyoncu	4	Toprak sahibi	4
Müzik bestecisi	1	Banka avukatı	1
Muhasebeci	7	Müzik öğretmeni	1
Diş hekimi	4	Dil bilimleri öğretmeni	1
Öğretmen	1	Temsilci	4
Kamu görevlisi (Bürokrat)	1	Restoratör	1
Kuyumcu	1	Terzi	1
Posta memuru	1	Kara subayı	2
Banka memuru	1	Deniz subayı	1
Memur	33	Konsolos yardımcısı	1
<i>Meslekleri belirsiz olanlar</i>	87		

Bu çizelge “serbest” mesleklerin çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Fakat ufak çapta ticaretle ilişkili olan daha mütevazı bazı meslekleri de (esnaf, terzi, restoratör gibi) barındırmaktadır. Genel hatlarıyla, Locanın üyeleri orta sınıf ve yüksek burjuvazi düzenini yansıtıyordu ki bu İtalyan Masonluğunun laik misyonu için ilgisini çekmek durumunda olduğu kesimdi. Aynı nedenle, şehrin İtalyan-Musevi ailelerinin önde gelen temsilcilerinin isimlerini (Goldemberg, Pardo, Viterbo, Zaccum gibi) üyeler arasında görüyoruz. Çünkü bu kişiler Bâb-ı Âli Doğusu’ndaki (*Oriente della Sublime Porta*) Localarda Musevi ve İtalyan kimliklerini birlikte ifade edebildikleri ilk ve belki de tek yapıya kavuşmuşlardı.

Sonuç olarak, söyleyebiliriz ki İtalyan Masonluğu Türkiye’de genel anlamda iki temel ihtiyaca cevap vermiştir. Bir taraftan, İtalya ile İstanbul’daki göçmenler arasında bir bağlantı fonksiyonu görmüştür ve bu şekilde Risorgimento sonrasında çoğunluğunu İtalyan ulusal devletinin oluşumu içine çekmiştir. Diğer yandan, Türk toplumunun ileri fikirli insanlarını *yüzyılın sonuna kadar* saflarına çekmiş ve bu şekilde ev sahibi ülkenin siyasi ve kültürel açıdan modernleşmesine dolaylı katkı sağlamıştır.

TÜRKİYE'DEKİ İTALYAN LOCALARI

İtalya Grand Orienti

Çeviren: Ali TÜMAY

Redaksiyon: Hasan ERMAN

The Italian Lodges in Turkey

After the Crimean War, in 1856, the political climate had changed and the Craft Freemasonry was reintroduced in the Ottoman Empire. England, Ireland, Scotland and several Grand Lodges/Grand Orients issued charters for lodges in this period. The Grand Orient of Italy had fourteen lodges during the last quarter of the 19 th century. When the Grand Orient of Turkey was formed on 13 July 1909, some of the lodges holding an Italian charter had participated in the foundation of the new body. But the Grand Orient of Italy had continued to have subordinate lodges on Turkish soil until 1922. This booklet relying on the information taken from the archives of the Grand Orient of Italy was prepared and published in 2005.

1864 yılından 1925 yılına kadar İtalya Grand Orienti'ne bağlı olarak Türkiye toprakları üzerinde kurulup çalışan localara ait bilgiler ve matrikül listeleri 2005 yılında (Büyük Locamızın tanışmadığı) İtalya Grand Orient'i tarafından bir kitapçık olarak bastırılıp Türkiye Büyük Locasına gönderilmişti. Mimar Sinan Araştırma Locasının 2009-2010 döneminin bir projesi olarak bu kitapçık Ali Tümay tarafından İtalyanca'dan Türkçe'ye çevirilmiş, Hasan Erman tarafından redakte edilmiştir. **Bu localara ait matrikül listeleri** ile birlikte fotokopileri çekilen bu kitapçığın çevirileri spiral dosya haline getirilerek İstanbul, Ankara ve İzmir kütüphanelerine 'Mimar Sinan Araştırma Locası Yayınları No.26' olarak birer adet konulmuş ve araştırmacı kardeşlerin istifadesine sunulmuştur.

Bu çalışmanın Reşat Atabek Üstadımızın Mimar Sinan Dergisinin 1985 yılı , sayı 55 ve 1986 yılı sayı 61'de yayınlanmış bu konuyla ilgili araştırmalarının (yazının sonundaki ek kısmında verilmiştir) tamamlayıcısı olacağına inanıyor ve üstadımızı saygıyla anıyoruz.

TÜRKİYE'DEKİ İTALYAN LOCALARI

İNDEKS

Vadi	Kuruluş Tarihi	Loca
Ankara	1914	Verità Riconosciuta (Tanınan Hakikat)
Büyükdere	1873 c.a*	Luce d'Oriente (Doğunun Işığı)
İstanbul	1862	Massoneria Italia
"	1862 c.a	Unione (Birlik)
"	1867	La Speranza (Ümit)
"	1868	Italia Risorta (İtalya Yeniden Doğuş)
"	1868	La Fenice (Föniks-Anka Kuşu)
"	1868	La Sincerità (Samimiyet)
"	1869	Azizie (Aziziye)
"	1905	Il Risveglio d'Oriente (Doğunun Uyanışı)
"	1908	Bisanzio Risorta (Bizans Yeniden Doğuş)
"	1918 c.a	Palermo (Palermo)
"	1922	Sère (Ser)
Haydar Paşa	1909	Calcedonia (Kalkedon)
Scalanova (Kuşadası)	1922 c.a	Triangolo (Üçgen)
İzmir	1864	Stella Jonia (İonya Yıldızı)
"	1868	La Fenice n° 106 (Föniks-Anka Kuşu)
"	1868	Orkanié (o Orhanié) (Orhaniye)
"	1870	Azmenak (o Armenak)
"	1911	I Mille
"	1914	L'Unione (Birlik)
Üsküp	1909	Stella della Libertà (Hürriyet Yıldızı)

ANKARA Vadisi

"VERITA RICONOSCIUTA" (Tanınan Hakikat) Locası

Skoç Riti'ni uygulayan bu loca, İtalya Grand Orient'i tarafından 1914 yazında kurulmuştur. 1923'deki Üstadı Muhterem Mühendis Joanni-

* Circa [Latince] yaklaşık, takriben

des Zafiraki'dir. Üyelerinin tamamı Türk kardeşlerden oluştuğu veçhile İtalya Grand Orient'inin 22 Ocak 1924 tarihli levhasıyla bu loca Grand Orient'e ait listeden çıkarılmış ve yapılan anlaşma gereğince Türkiye Büyük Masırığı'na devrolmuştur.

BÜYÜKDERE Vadisi

“LUCE D'ORIENTE” (Doğu'nun Işığı) Locası

İtalya Grand Orient'ine bağlı bir locadır. 1873'deki Üstadı Muhterem L. De Marchi'dir. 1874 yılında yapılan Roma Kuruluş Toplantısı'nda yer almıştır. Milano Sembolik Riti Locası tarafından 1875'de yayınlanan 'Hür Mason Almanacağı'nda ismi geçmektedir. 1877'deki Roma Konvanı'na katılmış ve Luigi Pianciani tarafından temsil edilmiştir. 1878'de Luigi De Marchi Üstadı Muhterem görevine getirilmiştir. Milano'daki 'La Ragione' ve 'La Cisalpina' Locaları tarafından 1880'de yayınlanan 'Hür Mason Almanacağı'nda ismi vardır, ancak aynı yıl İtalya Grand Orient'i tarafından yayınlanan 'İtalya Birliği'nde mukim Localar ve Masonik kuruluşlar Genel Listesi'nde adı bulunmamaktadır.

İSTANBUL Vadisi

“Massoneria ITALIA” Locası

Skoç Riti'nde çalışan bir locadır. 1862'de Torino merkezli İtalya Grand Orient'ine bağlı olarak kurulmuş olup Üstadı Muhterem E. F. Veneziani olmuştur. 1863'de tekrar seçilmiştir. 1864'deki loca görevlileri: Üstadı Muhterem Veneziani, I. Nazır avukat C.Cresci, II. Nazır G. Hekimian, Hatip S. Salviotti ve Sekreter Augusto Thomas olarak geçmektedir. Aralık 1863'de dönemin Osmanlı Sultanı'ndan “daha önceki Büyükelçi Camillo Caracciolo di Bella Kardeşin başarılı çalışmalarının kesintisiz olarak devamını sağlamak açısından” yeni büyükelçinin de Mason olmasına izin vermesini talep etmiştir. 1864'de Loca “6-12 yaşları arasındaki yoksul çocukların eğitimini milliyet ayrımı gözetmeksizin sağlamak amacıyla ünlü Profesör Trinca Kardeşin yönetiminde bir ilkokul” kurmuştur.

1865'de Torino merkezli İtalya Grand Orient'ine bağlı localar listesine dahil edilmiş, 28 Mayıs Cenova Kuruluşuna katılacağını bildirmiş fakat temsil edilememiştir. 1866 yılındaki kolera salgını boyunca gerçekleştirmiş olduğu maddî ve manevî katkılar dolayısıyla takdir almış ve bunun sonucunda dönemin Bab-ı Ali Hükümeti tarafından Mecidiye Nişanı'yla taltif edilmiştir.

1867'de Napoli'de yapılan kuruluş ve yasama toplantısında Francesco Abbagnara tarafından temsil edilmiştir. 1 Ağustos 1867'de Büyük Üstat Frapolli, Veneziani Kardeş'i Grand Orient'in 'Avrupa Türkiye'si' delegesi olarak atamıştır. Üstadı Muhterem Camondo zamanında 30 Ağustos 1867 tarihinde yayınlanan bir levha ile loca kapanmış ancak feshedilmemiş, 31

Ağustos'da yayınlanan bir başka levha ile tekrar kurulmuştur. 1868'de "Italia Risorta" adını almıştır.

"UNIONE" (Birlik) Locası

Adı bağımsız bir loca olarak geçmektedir ve 1861-1871 dönemine ait resmi listelerde adı bulunmamaktadır.

"LA SPERANZA" (Ümit) Locası

Skoç Riti'nde çalışan bu loca, İtalya Grand Orient'i obediyanasına bağlı olarak kurulmuştur. 33. Derece Yüksek Şürası 25 Ağustos 1867'de kuruluşuna izin vermiştir. Locaya ait Berat, Grand Orient tarafından 08 Aralık 1867'de verilmiştir. Üstadı Muhterem E. De Castro'dur. Locanın ömrü pek uzun olmamıştır, kardeşler "La Fenice" ve "La Sincerità" localarına tebenni etmiş, daha sonra da 1869 yılının ilk aylarında bu locaların birleşmesinden "Azizie" Locası doğmuştur.

"ITALIA RISORTA" (İtalya Yeniden Doğuş) Locası

Kayıtlara göre ilk olarak 28 Şubat 1868 tarihinde İtalya Grand Orient'ine Louis Amiable tarafından kuruluş başvurusu yapıldığı belirtilmektedir. 10 Mart 1869 tarihinde İtalya Grand Orient'inden verilen 2698 sayılı beratla kurulmuş, Skoç Riti Yüksek Şürası tarafından 11 Mart 1869'da tescil edilmiştir. 1869 yılındaki Üstadı Muhterem Antonio Geraci ve Sekreter Enrico Ottoni'dir. Kuruluşundan çok kısa bir süre sonra hayır kuruluşlarına 487 Liret bağışlamıştır. Parlamenter Ricciardi tarafından tertiplenen 08 Aralık 1869 tarihli Napoli Toplantısı'na katılmıştır.

1870'de "Pisa sel mağdurları yararına" 62 Liret yardımda bulunmuştur. Mauro Macchi Kardeş 29 Mayıs 1871'de Floransa'da yapılacak toplantıya loca delegesi olarak seçilmiştir. 1871'de loca, Grand Orient'in Floransa'dan Roma'ya taşınması için 32.69 Liret yardımda bulunmuştur. 1872 Roma Kuruluş Toplantısı'nda Giuseppe Mazzone tarafından temsil edilmiştir. 1873'de Muhterem Antonio Gerace, müzakereci ve delege olarak gözükmektedir. 1874 Roma Kuruluş Toplantısı'na katılmıştır.

1875 seçimlerinde: Üstadı Muhterem Antonio Barbagallo, I. Nazır Stefano Tunda, II. Nazır Vincenzo Della Mea, Hatip Gennaro Marchesi ve Sekreter Luigi Cattalinich kardeşler olarak görülmektedir. 20 Mart 1875'de Giuseppe Garibaldi, Loca tarafından "Onursal Üstadı Muhterem" olarak seçilmiş ve kendisi de 19 Nisan 1875'de gönderdiği bir mektupla bu "şerefli payeyi teşekkürleriyle kabul ettiğini" bildirmiştir. Milano Sembolik Riti Locası tarafından 1875'de yayınlanan 'Mason Almanacağı'nda adı geçer. Yine aynı yıl, Roma'da yapılan yeni bir Mason Mabedi inşaatına 100 Liret bağışlamıştır. Loca, 5 Mart 1875'de Via della Valle sokağındaki Quirini Sarayı'nın birinci katında açılan Mabedin kutlama töreninde temsil edilmiştir.

1876'da Gennaro Marchesi Üstadı Muhterem, Antonio Palomba I. Nazır, Giocondo Liberali II. Nazır, Luigi Cattalinich Hatip ve Giovanni De Maria Sekreter olarak görev almıştır. 1877'de Üstadı Muhterem Gennaro Marchesi ve Sekreter C. Sombeyron'dur.

1877 Roma Konvanı'nda temsil edilmiştir. 1878 yılına ait "İtalyan Masonik kuruluşlarının topografik listesi"nde adı geçmektedir. Mart 1879 seçimlerinde: Üstadı Muhterem Antonino Geraci, I. Nazır Antonio Barbagallo, II. Nazır Giuseppe Astuto, Hatip Aurelio Kanuna ve Sekreter Clodoveo Soubeyran olarak görev almışlardır. 1879'da "Nuova Pompeia di Alessandria d'Egitto" Locası tarafından hasenat amaçlı olarak düzenlenen piyangoya 45 Frank ile katılmıştır. Milano'daki "La Ragione" ve "La Cisalpina" Locaları tarafından 1880'de yayınlanan "Mason Almanağı"nda adına rastlanmaktadır. 14 Mayıs 1880'de Prato'da Bir Önceki Büyük Üstat Giuseppe Mazzoni'nin cenaze töreninde temsil edilmiştir.

1880 yılında Üstadı Muhterem Antonino Geraci, I. Nazır G. Astuto, II. Nazır G. Lena, Hatip G. Guarranino ve Sekreter G. Guarmani Kardeşler olarak kayıtlıdır. 1881'de Antonio Geraci Kardeşe çeşitli locaların ortak yaptığı bir çalışmada İstanbul Vadisi kardeşleri tarafından bir madalya verilmiştir. (Katılan diğer localar: "Etoile du Bosphore", "Proodos" ve "Ser").

Eylül 1882'de Rusya'da kırıma maruz kalmış Yahudiler yararına 500 Liret yardımda bulunmuştur. Haziran 1883 tarihli Masonik kuruluşlar ve Localar Genel Listesi'nde 31 Aralık tarihine kadar muntazam olduğu belirtilmektedir ve Üstadı Muhterem Geraci olarak anılmaktadır. Yine aynı kardeş 1883'den 1889'a kadar aynı görevi yürütmüştür. 1886'da Agostino Bertani Kardeşin cenazesinde temsil edilmiştir. Mayıs 1886'da Muhterem Geraci Kardeş "İran Büyükelçisi Muhsin Han Kardeş ve Majesteleri İmparator'a İtalia Risorta Locası tarafından gerçekleştirilen hasenat girişimlerine vermiş oldukları destekten dolayı" teşekkür mektupları sunmuştur.

1887'de sahip olduğu yüksek Masonik erdemlerden dolayı Geraci Kardeş'e İstanbul "Bulwer" Locası Üstadı Muhteremi Tümamiral Woods Paşa tarafından "İngiliz Masonu" payesi verilmiştir. 1890 ve 1891'de Üstadı Muhterem olarak Avukat Giorgio Furlani Kardeş seçilmiştir. 1890 yılında doğudaki laik eğitim veren okulları teşvik etmek amacıyla 550 Liret bağışta bulunmuştur. 1892'den 1896'ya kadar Üstadı Muhterem Raffaele Ricci Kardeşdir. 1892 Etna yanardağı mağdurlarına 50 Liret bağışta bulunmuştur. 1892'deki Sekreter Guido Ricci ve Hazine Emni Adolfo Efter Kardeşlerdir. Aynı yıl Osmanlı Sultanı'na şehirdeki yoksullara verilmek üzere 5000 altın Lira bağışta bulunmuştur. 1893'de Giuseppe Mazzoni adına dikilecek bir heykelin yapımına 25 Liret katkıda bulunmuştur. 1895'de Calabria depremzedelerine 100 Liret yardım yapmıştır.

1894 ve izleyen iki yılda Üstadı Muhterem görevini Raffaello Ricci yürütmüştür. 20 Eylül 1895'deki Roma Kutlamaları'nda bir heyetle temsil edilmiştir. 13 Kasım 1895 tarih ve 58 numaralı levha ile feshedilmiş, Geraci, Guarracino, Catalani, C. Reiser, H. Atlas ve E. Luzena Kardeşler yeniden kurmakla görevlendirilmiştir. 14 Şubat 1896 tarih ve 68 numaralı levha ile ve Geraci, Ricci, Zeri, Catalani, Vitale, Maggiore, Darr, Vedovich, Aznaour, Avramidi Pacha, Coen, Coulant, Donsaft, Guerracino, Graziani, Heyde, Marco Levi, Luzzena, Merim, Wouli, Margortis, Neumann, Palomba, Roshental, Spandoni, Semprini, Schmill ve Vallauri Kardeşler tarafından yeniden kurulmuştur. 1896'da "Afrika savaşı şehit ve gazilerinin ailelerine yardım" için 300 Liret bağışta bulunmuştur. Yeni bir Mabet inşaatı için kardeşlerce 6.000 Liret toplanmıştır. 1897'deki Üstadı Muhterem Costantino Spandoni Kardeşidir. Aynı yılın 9 Mayıs'ında Büyük Üstat Giuseppe Mazzoni anısına yapılan anıtın açılış töreninde temsil edilmiştir. 1898 ve 1899'da İtalya Grand Orient'i, yapılan Loca seçimlerini onaylamıştır. 8 Mart 1900 tarih ve 8 numaralı levha ile feshedilmiştir.

15 Aralık 1908 tarih ve 162 numaralı Levha ile İtalya Grand Orient'ine bağlı olarak ve Skoç Riti'nde çalışmak üzere tekrar kurulmuştur. Kurucuları: Raffaello Ricci, Ettore Coulant, Isidoro Greiver, Antonio Catalani, Gustavo Goldemberg, Hercule E. Kyriocon, Marco Levi, Luigi Leone, Samuele Margothes, Elias Hochian, Cesare Joffredi ve Isacco Maggiore Kardeşlerdir. 1909'dan 1911'e kadar Üstadı Muhterem Raffaello Ricci, olup yazışma adresi Galata, Posta Italiana, P.K. 6'dır. 1913'deki adresi Grand Orient olarak geçmektedir. Kapanıp, tekrar çalışmaya 1919'da başlamıştır. 1919/20 de Üstadı Muhterem Raffaello Ricci, 1921'de Giulio de Medina'dır, adres olarak da Hacopoulo Han, 42-43, İstanbul olarak geçmektedir. 1923/24 döneminde tekrar Ricci ve 1925/26 döneminde Alberto Fano aynı görevi almışlardır. 1925'de İtalya Grand Orient'inin zamanın Büyük Üstadı Domizio Torrigiani tarafından, kendini feshetmesi sırasındaki loca mevcut idi.

"LA FENICE" (Föniks-Anka kuşu) Locası

İtalya Grand Orient'inin verdiği 1992 sayılı Berat ile 15 Mart 1868'de Skoç Riti'nde çalışmak üzere kurulmuş ve bu kuruluş 5 Ağustos 1868'de Skoç Riti Yüksek Şûrası tarafından onaylanmıştır. Çok uzun süre yaşamamıştır, kardeşler 1869'un ilk aylarında Azizie Locasını kurmak üzere "La Speranza" ve "La Sincerità" Locaları Kardeşleri ile birleşmiştir.

"LA SINCERITA" (Samimiyet) Locası

İtalya Grand Orient'inin verdiği 2194 sayılı Berat ile 12 Mayıs 1868'de Skoç Riti'nde çalışmak üzere kurulmuş ve 5 Ağustos 1868'de Skoç Riti Yüksek Şûrası tarafından onaylanmıştır. Çok uzun süre yaşamamıştır, Kardeşler 1869'un ilk aylarında Azizie Locasını kurmak üzere "La Speranza" ve "La Fenice" Locaları Kardeşleri ile birleşmiştir.

“AZIZIE” (Aziziye) Locası

“Aziz” Türkçe’de “Tanrı tarafından sevilen” anlamına gelmektedir. 1869’un başında , kuruluşlarından kısa bir süre sonra dağılan “La Fenice”, “La Speranza” ve “La Sincerità” Locaları Kardeşleri tarafından kurulmuş olup ilk Üstadı Muhterem’i Giorgio Guarracino Kardeş olmuştur.

“IL RISVEGLIO D’ORIENTE” (Doğu’nun Uyanışı) Locası

1905’in ortalarında İtalya Grand Orient’ine bağlı olarak Scoç Riti’nde çalışmak üzere kurulmuştur. Loca seçimleri 1906’da Grand Orient tarafından onaylanmıştır. 1907’de fesih talebinde bulunmuş ve 19 Aralık 1907 tarih ve 103 numaralı Levha ile kesin olarak feshedilerek Localar Genel Listesi’nden çıkarılmıştır.

“BISANZIO RISORTA” (Bizans Yeniden Doğuş) Locası

1908’in ilk aylarında İtalya Grand Orient’ine bağlı olarak Scoç Riti’nde çalışmak üzere kurulmuştur. İlk Üstadı Muhteremi İtalyan Merkez Erkek Lisesi yöneticisi Prof. Nicola Forte’dır. 1909 ve 1910’da aynı görevi Edoardo De Nari yürütmüş olup Loca Bologna’daki Giosuè Carducci anıtının inşasına 100 Lire bağış yapmıştır. Aynı yıl Osmanlı Maşruk-ı Azamı’nın kuruluş çalışmalarına katkıda bulunmuştur. 1911’deki yazışma adresi İtalya Grand Orient’i olarak geçmektedir. 24 Kasım 1913 tarih ve 139 numaralı Levha ile feshedilmiş, 1922’de yeniden kurulmuştur. 1923’deki Üstadı Muhteremi I. Jouhami K.’tir.

“PALERMO” (Palermo) Locası

Piazza del Gesù’da mukim İtalya Büyük Locası obediyesi’ne bağlı bir locadır. 1918/19 “Mavi Localar” yıllığında adı geçer. İtalya Milli Büyük Locasına ait ‘Mason Dergisi’ndeki localar listesinin yıl IX, No 6-7-8 sayılı Haziran-Temmuz-Ağustos 1919 baskısında adı geçer. 1922’de hala faal durumdadır.

“SERE” (Ser) Locası

Scoç Riti’nde çalışan bu L., 1922’de İtalya Grand Orient’i tarafından tanınmış ve muntazam hale gelmiştir. 1922 ve 1923’deki Üstadı Muhteremi Léon Dunden olup 1923’de kapanmıştır.

HAYDARPAŞA Vadisi

“CALCEDONIA” (Kalkedon) Locası

Bizans’ın (İstanbul) karşı kıyısındaki Küçük Asya bölgesinde Üsküdar’ın bir mahallesinden (bugünün Kadıköyü) adını alan bir locadır. 1909’da İtalya Grand Orient’ine bağlı olarak Scoç Riti’nde çalışmak üzere kurulmuştur. İlk Üstadı Muhteremi Wiener Bank Verein temsilcisi Alfredo Pel-

legrino Kardeştir. 1910 ve 1911'deki yazışma adresi "Anadolu Demiryolu Muhasebe Şefi" Zafirius Calphoglou'dur, 1913'de adres olarak Grand Orient gösterilmektedir. 1918 ve 1923 de, ve 1925'de İtalya Grand Orient'inin zamanın Büyük Üstadı Domizio Torrigiani tarafından, kendini feshetmesi sırasında mevcuttur.

MAGNESIA (Manisa) Vadisi

"ANACLETO CRICCA" Locası

Bu ilginç isim, Korfu'da 1849 yılında "Fenice" Locası'nda tekeris edilmiş olan ve halihazırda İzmir'deki "Stella Jonia Locası" Üstadı Muhterem görevini yürüten Bologna'lı hekim bir kardeşimize atıfta bulunmaktadır. 1867'de İtalya Grand Orient'ine bağlı olarak Skoç Riti'nde çalışmak üzere kurulmuştur. Üstadı Muhterem Ferdinando Spiegelthal Kardeştir. Aynı yıl Napoli'de yapılan toplantıda Oratino Dükü Federico Giordano tarafından temsil edilmiştir. 1 Mayıs 1867 tarihli bir Levha ile locanın üç aylık gelirlerini Menemen sel afeti mağdurlarına vermesi kararlaştırılmıştır. 1869 yılında Anadolu'da sel ve deprem mağdurlarına giysi, ilaç, yatak, ilaç ve para yardımı yapmıştır. 1869'da Fransa Grand Orient'i tarafından yayınlanan "L'Umanitario" adlı bir bültende (Yıl III, sayı 1, sayfa. 2) İtalyan Grand Orient'ine bağlı localar arasında adı geçmektedir. 2 Haziran 1871'deki Floransa ve 1-2 Mayıs 1872 Roma Konvan'larına katılmamıştır, 1873'de yayınlanan localar listesinde adı geçmemektedir.

SCALANOVA (KUŞADASI) Vadisi

"TRIANGOLO" (Üçgen) Locası

Roma'daki "Propaganda Massonica" Locası tarafından kurulan bir locadır. 1922'de faal olduğu bilinmektedir.

İZMİR Vadisi

"STELLA IONIA" (İonya Yıldızı) Locası

7 Ekim 1864'de Skoç Riti'nde İtalyanca çalışmak üzere Dr. Anacleto Cricca tarafından kurulmuş, Torino'da bulunan İtalya Grand Orient'ine bağlanmış bir ana locadır. Cricca Kardeş 1867'ye kadar Üstadı Muhterem görevini yürütmüştür. 1864'deki Hatip Dr. G.C. Carrer Kardeştir. 1865'de Torino'da bulunan İtalya Grand Orient'ine bağlı localar listesinde görülmektedir. 28 Mayıs 1865'deki Cenova Yasama Toplantısı'na katılmış, ancak 21 Haziran 1867'deki Napoli Kuruluş Toplantısı'nda etkili bir şekilde temsil edilememiştir. İki toplantıdaki temsilçi de Pio Aducci Kardeş olmuştur. 1866'da faaldir. "Vittoria Greca" adlı İngiliz Locasının teklifi üzerine diğer localarla birlikte "yetimhane yararına" bir yardım balosu düzenlemiştir. 1867'de "Ana Loca" payesini alır ve içinde bir Rose Croix (Gül-Haç) Şapitri tesis edilir, bunun başkanlığına da Muhterem Anacleto

Cricca getirilir. 1 Mayıs 1867 tarihli bir Levha ile Locanın üç aylık gelirlerini Menemen sel afeti mağdurlarına vermesi kararlaştırılmıştır.

1868'deki Üstadı Muhterem G. Xidias Typaldo Kardeşdir. 15 Nisan 1868 tarihli bir Levha ile Anacleto Cricca Kardeş, Grand Orient'e Küçük Asya delegesi olarak atanmıştır. 1869 yılında Anadolu'da sel ve deprem mağdurlarına giysi, ilaç, yatak ve para yardımı yapmıştır. 1870'de loca faaldir. 1871'de diğer 3 İtalyan Locasına ek olarak 3 İngiliz Locasının da toplandığı bir lokalde çalışmaya başlamıştır. 1871'de Mauro Macchi Kardeş Locayı 29 Mayıs 1872 Floransa ve Roma toplantılarında temsil etmek üzere delege seçilmiştir. 1872'de Ferrara'da sel baskını mağdurlarına 40 Liret bağışta bulunmuştur. 1873'deki adresi bir tüccar olan N. Assenza'yı göstermektedir. 1874 Roma Kuruluş Toplantısı'nda temsil edilmiştir. Milano Sembolik Riti Locası tarafından 1875'de yayınlanan 'Mason Almanağı'nda ismi geçmektedir. Loca, 5 Mart 1875'de Via della Valle sokağındaki Quirini Sarayı'nın birinci katında açılan Mabe'din kutlama töreninde temsil edilmiştir.

1876 yılı görevlileri: Üstadı Muhterem Giuseppe Cricca, I. Nazır V. Hamburg, II. Nazır Gio Batta Pradelle, Hatip V. Raffanti ve Sekreter I. Chichilian Kardeşlerdir. 18 Mayıs 1876'da 4 İtalyan ve 3 İngiliz Locasının huzurunda İtalya Grand Orient'i delegesi Anacleto Cricca ve İngiltere Birleşik Büyük Locası delegesi Giorgio Canales Kardeşlerin oğullarının Masonik vaftiz törenleri burada ifa edilmiştir. 1877'deki Roma Genel Kurulu'na katılmış ve Marco Contarini Kardeş tarafından temsil edilmiştir. 1878'deki yazışma adresi Dr. Anacleto Cricca'ya aittir. Milano'daki 'La Ragione' ve 'La Cisalpina' Locaları tarafından 1880'de yayınlanan 'Mason Almanağı'nda ismi geçmektedir. 1880'deki yazışma adresi de Dr. Anacleto Cricca'ya aittir. 14 Mayıs 1880'de Prato'da Bir Önceki Büyük Üstat Giuseppe Mazzoni'nin cenaze töreninde temsil edilmiştir. 1883 yılında "İtalyan Masonluğu Dergisi" bu Locadan övgüyle söz etmektedir. Ocak 1883 yazışma adresi Alfonso Mille'ye aittir. 1884 yılındaki Üstadı Muhterem görevini Osmanlı Deniz Fenerleri İdaresi Yöneticisi L. Zanardi Landi üstlenmiştir. Mayıs 1885 tarihli 'İtalya Birliği'nde mukim Localar ve Masonik Kuruluşlar Genel Listesi'nde ise adı bulunmamaktadır.

106 numaralı "LA FENICE" (Föniks- Anka Kuşu) Locası

Palermo Yüksek Şûrası'nın obediyanasına bağlı olarak 106 numaralı Levha ile Şubat 1868'de Yüzbaşı Anastasio Giuli tarafından kurulmuştur. İlk Üstadı Muhterem Costantino Triantafillis'dir. 10-18 Mayıs 1868 tarihleri arasında Palermo'da yapılan Büyük Locanın olağanüstü toplantısına katılmış ve Giovanni Spallino tarafından temsil edilmiştir. Envarın istifası sonrasında yapılan seçimlerde Üstadı Muhterem Temistocle Iatros, I. Nazır Focione Polidoro Chiretos ve II. Nazır Michele Marconghi; ayrıca Sekreter Minas Chamoudopoulos seçilmiştir. 3 Temmuz 1868 tarihinde İtalya

Grand Orient'inden intizam talebinde bulunmuş ve bu talep 18 Haziran 1868 tarihinde kabul edilerek 2304 numaralı Berat verilmiştir. 5 Ağustos 1868'de Skoç Riti Yüksek Şûrası tarafından onaylanmıştır. 1869 yılında Anadolu'da sel ve deprem mağdurlarına giysi, ilaç, yatak ve para yardımı yapmıştır. Ağustos 1870'de faal olduğu görülmektedir. 1871'den itibaren diğer 3 İtalyan Locasına ek olarak 3 İngiliz Locasının da toplandığı bir lokalde çalışmaya başlamıştır. Mart 1872'de İtalya Grand Orient'i görevliler seçimini onaylamıştır. 1872 Roma toplantısında Ludovico Frapolli tarafından temsil edilmiştir.

1873 yılında Üstadı Muhterem Dr. Temistocle Iatros'tur. 1874 Roma Kuruluş toplantısına katılmıştır. Milano Sembolik Riti Locası tarafından 1875'de yayınlanan 'Mason Almanağı'nda adı geçmektedir. Loca, 5 Mart 1875'de Via della Valle sokağındaki Quirini Sarayının birinci katında açılan Mabel'in kutlama töreninde temsil edilmiştir. 1877 Roma Genel Kurulu'na katılmış ve Luigi Mollo K.: tarafından temsil edilmiştir. 1878'deki yazışma adresi Dr. Anacleto Cricca'yı göstermektedir. Milano'daki 'La Ragione' ve 'La Cisalpina' Locaları tarafından 1880'de yayınlanan 'Mason Almanağı'nda adı geçmektedir. 1880'deki yazışma adresi yine Dr. Anacleto Cricca'yı göstermektedir. 14 Mayıs 1880'de Prato'da Bir Önceki Büyük Üstat Giuseppe Mazzoni'nin cenaze töreninde bir delegasyonla temsil edilmiştir. 1883 yılında "İtalyan Masonluğu Dergisi" bu Locadan övgüyle söz etmektedir.

1882'den 1884'e kadar Üstadı Muhterem görevini I. C. Jatros ifa etmiştir. 1884'de İtalya Grand Orient'i tarafından birinci sınıf localar kategorisine alınmıştır. 30 Haziran 1884'den beri hazine ilişkilerinde gecikmeler yaşandığından dolayı 1 Mayıs 1885 tarih ve 17 numaralı Grand Orient Levhası ile faaliyetleri İtalya Grand Orient'i tarafından askıya alınmıştır. 1885'deki yazışma adresi olarak yine Jatros Kardeş görülmektedir. 1885/18 mükerrer sayılı Levha ile feshedilmiştir.

“ORKANIE” (veya ORHANIE)’” (Orhaniye) Locası

Türkçe çalışan bu loca, İtalya Grand Orient'i obediyanına bağlı olarak 28 Mart 1868 tarihinde 1993 numaralı Berat ile kurulmuştur. Kuruluşu Skoç Riti Yüksek Şûrası tarafından 5 Ağustos 1868'de onaylanmıştır. 1869 yılında Anadolu'da sel ve deprem mağdurlarına giysi, ilaç, yatak ve para yardımı yapmıştır. 1871'de Giorgio Tamajo Locayı 29 Mayıs Floransa Kuruluş Toplantısı'nda temsil etmek üzere görevlendirilmiştir. Kapatılmış, 1872'de yeniden kurulmuştur. Aynı yıl Ferrara'da sel baskını mağdurlarına 100 Liret bağışta bulunmuş ve 3 İtalyan Locasına ek olarak 3 İngiliz Locasının da toplandığı bir lokalde çalışmaya başlamıştır.

1873 yılında Üstadı Muhterem olarak Sağlık Bakanlığı görevlisi Enver Bey görünmektedir. 1874 Roma Kuruluş toplantısına katılmıştır. Milano Sembolik Riti Locası tarafından 1875'de yayınlanan 'Mason Almanağı'nda

adı geçmektedir. 1877'deki Genel Kurul'a katılmış ve Mauro Macchi K. tarafından temsil edilmiştir. 1878 yazışma adresi Dr. Anacleto Cricca olarak görülmektedir. Milano'daki 'La Ragione' ve 'La Cisalpina' Locaları tarafından 1880'de yayınlanan 'Mason Almanacağı'nda ismi geçmektedir. Ancak Haziran 1884 tarihli 'İtalya Birliği'nde mukim Localar ve Masonik Kuruluşlar Genel Listesi'nde adı bulunmamaktadır.

“AZMENAK (veya ARMENAK)” (Armenak) Locası

Ermenice olarak Skoç Riti'nde çalışan bu Loca, İtalya Grand Orient'i obediyanına bağlı olarak 18 Şubat 1870 tarihinde 3408 numaralı Berat ile kurulmuştur. 1871'den itibaren 3 İtalyan Locasına ek olarak 3 İngiliz Locasının da toplandığı bir lokalde çalışmaya başlamıştır. 1871'de Federico Pescetto Locayı 29 Mayıs Floransa Kuruluş Toplantısı'nda temsil etmek üzere görevlendirilmiştir. Loca Ocak 1872'de seçim sonuçlarını Grand Orient'e sunmuş ve onaylatmıştır, ancak aynı yıl Roma'da yapılan Kuruluş Toplantısı'na katılmamıştır. Aynı yıl Ferrara'da sel baskını mağdurlarına 30 Liret bağışta bulunmuştur.

1873'deki Üstadı Muhterem olarak tüccar Agop Sivacıyan görülmekte olup, Milano Sembolik Riti Locası tarafından 1873'de yayınlanan 'Mason Almanacağı'nda adı geçmektedir. 1874 Roma Kuruluş toplantısına katılmamıştır. Loca, 5 Mart 1875'de Via della Valle sokağındaki Quirini Sarayı'nın birinci katında açılan Mabel'in kutlama töreninde temsil edilmiştir. 1877'de Roma'daki Genel Kurul'a katılmış ancak resmi olarak temsil edilmemiştir. 1878'deki yazışma adresi Dr. Anacleto Cricca'ya aittir.

“I MILLE” Locası

İtalya Grand Orient'i obediyanına bağlı olarak Skoç Riti'de çalışan bu loca, Samuele Ventura tarafından kurulmuştur. 7 Mayıs 1911 tarihli olağan toplantıda Büyük Üstat Locanın muntazam olduğunu ilan etmiştir. 1911'deki Üstadı Muhterem Av. Samuele Ventura'dır, ancak İtalya-Türkiye (Trablusgarp) savaşı nedeniyle faaliyete geçememiştir. 1913'de çalışmalarına İtalyan Konsolosluğu görevlisi Enea Brunetti'nin Üstadı Muhterem'liğinde tekrar başlar.

1913'de Ventura Kardeşin Ebedi Maşrıka göç edışıyle ilgili matem konuşması Spiridione Ettore Ricchi tarafından yapılmıştır. 1920/21 yıllarında Üstadı Muhterem görevini Umberto Patierno yürütmüştür. 1922'deki yazışma adresi Enea Brunelli, İtalyan Konsolosluğu olarak geçmektedir. 1923'de ve 1925'de İtalya Grand Orient'inin dönemin Büyük Üstadı Domizio Torrigiani tarafından kendini feshetmesi sırasında adı mevcuttur.

“L'UNIONE” (Birlik) Locası

İtalya Grand Orient'i obediyanına bağlı olarak Skoç Riti'nde çalışan bu Loca, 1914 yazında kurulmuştur. 1923'de ve 1925'de İtalya Grand Ori-

ent'inin dönemin Büyük Üstadı Domizio Torrigiani tarafından kendini feshetmesi sırasında adı mevcuttur.

ÜSKÜP Vadisi

“STELLA DELLA LIBERTA” (Hürriyet Yıldızı) Locası

İtalya Grand Orient'i obediyanına bağlı olarak Skoç Riti'nde çalışan bu Loca, 1914 yazında kurulmuştur. 1923'de ve 1925'de İtalya Grand Orient'inin dönemin Büyük Üstadı Domizio Torrigiani tarafından kendini feshetme işlemi sırasında adı mevcuttur.

EK : Önceki Sayılarımızda “Türkiye’de Çalışan İtalyan Locaları”

Reşat Atabek'in Mimar Sinan Dergilerinin önceki sayılarında yayınlanan makalelerinde bu konuda şu bilgilere yer verilmişti:

“Yabancı Obediyanlara Bağlı Osmanlı İmparatorluğunda Çalışan Localar Hakkında” (Mimar Sinan Dergisi, 1985, sayı 55, S. 4-12)

III. İtalya Grand Orient'ine bağlı Localar

İstanbul'da

1. Italia Locası, 28/05/1863 tarihinde çalışmaya başlamıştır. 1868 yılında biraderler arasında zuhur eden ihtilaflar nedeniyle faaliyetini durdurmuştur.
2. Italia Risorta Locası. Gerassi Biraderin himayesinde 28/02/1868 tarihinde faaliyete geçmiştir.
3. Speranza, Fenice, La Sincerata Locaları 1868 tarihinde “Le Tre In Una” Locası'nda birleşmişlerdir. Müteakiben bu loca Aziziye adı altında çalışmış ise de, kısa süre sonra faaliyetini durdurmuştur.
4. Luce Orientale Locası (Doğunun Işığı) 01/05/1873 tarihinde Büyükdere'de çalışmaya başlamıştır.

İzmir'de

5. Stella Ionia (Anadolu Yıldızı) Locası. İstanbul'da çalışan Italia Locası tarafından kuruldu ve 1864 yılında çalışmaya başladı. Ayrıca Italia Locası tarafından İzmir'de şu localar kuruldu : Orhaniye, Armenak, Fenice. Manisa kentinde de Analeta Locası kurulmuştur.

İtalya Grand Orient'inin arşivinin imha edildiği belirtilmektedir. Bu nedenle vaki müracaatlar hiçbir sonuç vermemektedir. Bu durum karşısında araştırmaların iki yönden yapılması mümkün görülmektedir.

1. İtalya'da yayınlanan dergi ve kitaplar.
2. Vatikan kitaplığı.

Bilhassa İtalyan Grand Orient'ine bağılı localar hakkında bir araştırma yapılırken iki husus üzerinde durulması zorunluluğı vardır.

“Türkiye’de Çalışmış Olan İtalyan Locaları” (Mimar Sinan Dergisi, 1986, sayı 61,Sh.21-23)

Osmanlı İmparatorluğunda muhtelif vadilerde İtalya Grand Orient'ine bağılı İtalyanca localar çalışmıştır. İtalya'da yayınlanmış dergilerden elimize geçen nüshalarından faydalanarak (Jak Papo biradere yine teşekkür etmeyi borç biliriz) bu konuda bazı bilgilerin aktarılmasını da yararlı görmekteyiz.

İzmir’de “1 Mille” Locası

Kasım 1919 tarihli Rivista Massonica adlı dergide İtalya Grand Orient'ine bağılı “1 Mille” Locasının İzmir’de I. Dünya Savaşının devamı süresince ve onu takip eden devrede faaliyette bulunduğı ve birçok engelleri yenerek, tehlikeleri göze alarak ve ciddi müşküllere göğüs gererek insanlığın ve vatanın menfaatlarını sağlama amacıyla faaliyette bulunduğı belirtilmektedir. Aynı yazıda I. Dünya Savaşı süresince İzmir’de yabancı obediyanlara bağılı çalışan diğere locaların “1 Mille” Locasına karşı zaman zaman cephe aldıkları ve kıskançlık duydukları dile getirilmektedir.

İzmir’de polis yetkililerinin karşı çıkmasına rağmen “1 Mille” Locasının çalıştığı ve çevrede propaganda yaptığı İzmir Valisi birader Rahmi Beye şikayet şeklinde nakledildiğı ancak böyle bir ithamın gerçek olmadığını açıklandığı belirtilmektedir.

“1 Mille” Locasının topluma yardımcı olmak üzere faaliyette bulunduğı ve zaman zaman fakir halka, herhangi bir din ayırımı gözetmeden ekmeke dağıttığı da ayrıca açıklanmaktadır.

Ankara’da Verita Riconosciuta Locası

Mart ve Nisan 1924 tarihli Rivista Massonica dergisinde bir Rum tarafından Ankara’da İtalya Grand Orient'ine bağılı **Verita Riconosciuta** adında bir locanın kurulduğu, bir süre sonra locayı kuran biraderin İstanbul’a yerleştiğı ve muayyen biraderlerin de İtalyan olmadıklarından Türk Localarında çalışmayı tercih ettikleri ve 22 Ocak 1924 tarihinde İtalyan Büyük Üstadı, Türkiye Büyük Maşrıkıyla iyi ilişkiler içinde olduğundan Verita Locasının Türkiye Büyük Maşrıkına bağlanmasını kabul ettiği açıklanmaktadır.

İstanbul'da İtalia Risorta Locası

İtalyan Grand Orient'ine bağlı İtalia Risorta Locası İstanbul'da 50 yıldan uzun bir süreden beri faaliyettedir ve 1924 yılında Üstadı Muhterem'liğe Raffaello Ricci getirilmiştir. Bu kişinin üstün vasıfları herkes tarafından bilinmektedir. İtalia Risorta Locası Türk Locaları tarafından üstün bir şekilde değerlendirilmekte ve bu loca bir ana loca olarak benimsenmektedir. Milletlerarası Çocukları Koruma Derneği İtalia Risorta Locasına bahçeli bir bina hibe etmiş bulunmaktadır. Bu binada yakında bir dispanser açılacaktır.

Ayrıca aynı yılda Selanikte Macedonia Risorta ve Labor et Lux Localarının faaliyetlerine devam ettikleri açıklanmaktadır.

İNANILMAZ BİR ZİHİN KONFORU OLARAK DOGMA

Murat TUNCAY

Dogma As An Unbelievable Complacency of Mind

“This is true. It has always been true and right in any time and condition. It will stay like this. There is no other explanation or choice. You should believe and follow it. It is heresy to question, suspect and argue and heresy can not be tolerated”.

An idea or doctrine which is imposed regardless of its context. The generally accepted definition of DOGMA is “an idea believed by people without questioning, analyzing, and criticizing”.

16. yüzyılın sonlarında 1585’de doğup 1649’da ölen İskoçyalı ünlü şair William Drummond ele alacağımız konuyu şu özlü dizeleriyle özetlemiş gibidir:

Düşünmeyen tutucudur.

Düşünemeyen aptal.

Düşünmediğine aldırmayan ise köle.

“Bu böyledir. Her zaman ve her koşulda böyledir. Böyle kalacaktır. Doğrusu budur. Başka türlü açıklaması yoktur. Karşıtlık ve seçenek olamaz. İnanmak ve bağlanmak esastır. Kuşkulanmak, sorgulamaya, tartışmaya kalkışmak sapkınlıktır. Sapkınlık, hiç bir biçimde kabul edilemez.”

İşte bu radikal tavırla dayatılan düşünce, içeriği ne olursa olsun bir DOGMA’dır. Yaygın tanınan açıklamasıyla: “Her türlü inceleme ve eleştirinin üstünde tutulan; gözü kapalı inanılan düşünce”.

Bir başka deyişle: “Bilinmesi ve inanılması yeterli ve zorunlu kabul edilen; sorgulanması, kurcalanması ya da tartışılması reddedilen mutlak gerçek.”

Bir başka söyleyişle de: “Belli bir konuda ileri sürülen bir görüşün, itiraz edilemeyen sorgulanamaz, tartışılmaz hakikat olarak kabul edilmesi.”

Sözcüğün aslı da etimolojik olarak “Kesinlik veya Kat’i kanaat” kavramları üzerine kurulmuştur: **Dogma**, Eski Yunanca’da: “**İyi Görünmek**” Latince’de: “**İyi görünen**” anlamlarını taşır. Düşünce Dünyasında: Eleştiriye, şüpheye, irdelemeye kapalı ilke, öğreti ve inanç sistemlerine **Dogma** denir. Bu anlamda **Dogma: Dogmatik olmanın da Dogmatizmin** de anasıdır.

Hiç kuşkusuz dogmalar durup dururken ortaya atılmış düşünceler değildirler. Her dogma muhtemel sorulara karşı hazırlanmış bir yanıt görünümü taşır ve ikinci bir soruya tahammülü yoktur. Her dogmaya bu bakımdan bir tür **etiket** gözüyle de bakılabilir.

Dogma, düşünsel bir otorite olarak; öyle olmadığı halde, öyle görünebilmek için ağırlığını ve yaptırım gücünü, çeşitli yöntemlerle koruma altına alır. Bu yöntemler, içerdiği özün kurcalanmasını engellemeye yönelik baskıcı, köktenci bir karakter taşırlar. Dogmatizmin zorunlu sonucu zorbalıktır. Çünkü farklı düşünceleri ve perspektifleri kabul etmez. Deneyle tanıtlama diye bir yöntemi de yok sayar.

Dogmalara belirli bir düzen anlayışının temellendirilmesi ve korunması amacıyla oluşturulmuş; bir takım kalıplı düşünceler olarak da bakılabilir. Bu bir ahlak düzeni olabilir; bir siyasal düzen olabilir. İdeolojik, dinsel, hattâ bilimsel düzen modellerinde dayanak noktaları olarak da karşımıza çıkabilir. Dogma bu düzenin bozulması, karışması ya da ortadan kalkmasına yol açabilecek düşünsel hareketlerin ortaya çıkmasını engellemek amacıyla varedilmiş, bir güvenlik sistemi olarak da değerlendirilebilir.

Düşünceyi dogmalar üzerine kurma yöntemine **Dogmatizm** ya da **Dogmacılık** denir. Dogmatizme en ilkel inançlardan bazı modern felsefi sistemlere kadar her yerde rastlanabilir. En bilinen biçimi de **dinsel dogmatizmdir**. Ağırlıklı olarak Ortaçağ düşüncesine egemen olan bu dogmatizm, sonraki çağlarda da teolojik yapıdaki her düşüncenin karakteristiğini oluşturur.

Hristiyanlığın belli dogmaları vardır. Bunlara inanılacak, bunlara dayanılacak, her şey bunların üzerine temellendirilecek ve açıklanacaktır. Müslümanlık için de, bütün kitaplı dinler için de bu böyledir. Ancak dinler için dogmatikliği bir kusur olarak göstermek doğru olmaz. Din zaten bir dogmalar dizgesidir. İnançlar, herhangi bir akıl yürütme süreci sonunda ulaşılan kabuller olmaktan çok, bilinmeyenler karşısında korkularımızın, ümitlerimizin ve beklentilerimizin ürettiği; karmaşık zihin dünyamızın güvenli saydığı sığınaklardır. İnançların bu karşı koyulması zor, güvenli yanına, bir de toplum tarafından empoze edilen kutsallık ve

tartışmazlık da eklendiğinde; insanları bu konforlu inanç sığınaklarından çekip çıkarmak; bir fikri, bir önyargıyı açacak, değiştirecek aydınlığa yükseltmek çoğu zaman mümkün de olamamaktadır.

Bu nedenle inançlar hızla tartışılmaz dogmalara dönüşmektedir. Özellikle tek tanrılı dinlerin dogmaları için geçerlidir bu yargı. Özellikle Ortadoğu kökenli semitik dinler, dogmalarını Tanrı tarafından -Peygamber aracılığıyla- insanlara "Açıklanmış" tartışılmaz doğrular diye sundukları için; bu dinlerde dogmaların doğruluğunu tartışmak, bir nevi suçtur, günahdır. Dinler imana dayanırlar. İman ile aklın uygunluğu sorunu oldukça tartışılmışsa da, çağımızda iman konularının akılcı şeyler olduğunu ileri sürececek akli başında kimse kalmamıştır. Şu halde din dogmalarının dogma olarak kalmaktan başka umarları yoktur.

Dogmatizmin asıl büyük tehlike olduğu alan ise **düşünce** alanıdır. İman zaten mahkûmdur ama düşüncenin dogmalara mahkûm edilmesi kabul edilemez. Çünkü düşünce nerede ve ne zaman dogmatik olduysa; orada ve o anda kavramıyla çelişmiş demektir. İçeriği ne olursa olsun dogmaların en tipik ortak karakteri, değişime kapalı statik yanlarıdır. Şöyle de söylenebilir: Devinim dinamiği engellenmiş her donuk düşünce kalıbı bir dogmadır. Bu, düşüncenin belli kalıplaşmış, dondurulmuş, değişmez ve değiştirilmez formüllerle boş bir kasnak gibi işletilmesidir. Bu işleyişe de artık düşünce denemez. Çünkü düşünce yapısı ilerlemek, derinleşmek, araştırmak, ilişki kurmakla belirlenir. Dogmatizm ise bütün bu soruları kökünden halleder. Her şeyi hazır verir. Komprime fikirler yutturur. Bilgi ve fikir standartları oluşturur ve insana at gözlükleri taktırarak; onları iki boyutlu, menzili, vizyonu sınırlı bir yaşam anlayışına mahkûm eder.

Bu yapıyla dogma, insanın en olağanüstü yetisi olan düşünme, akıl yürütme özelliğine ters bir olgu olarak kendisini göstermektedir. Çünkü düşünce, özünde dinamik bir süreçtir. Düşünce oluşur, gelişir ve değişir. Değişebilme özelliği onun sağlıklı işleyişinin en önemli göstergesidir. Değişim dinamikleri yok edilen düşünce ise kalıplaşır ve bir anlamda yavaşsallığını yitirir. Dogmatizmin tutsağı olmuş bir düşünce için ne yaratıcılık, ne de doğru bir değerlendirme mümkündür. Hatta dogmatik bir düşünceden yola çıkarak, doğru bir saptama bile yapılamaz. Çünkü bir doğru bile çevre sınırlandırılıp dondurulduğunda artık hiçbir gerçekliğe karşı olamayacağı için, doğru olmaktan çıkar.

Yığınsal bir niteliğe yönelen ve bireyi ortadan kaldıran Dogmatizm; değişimin evrensel yasalarına karşı bir direnişle, değişmezliği savunarak; yeni ve özgün her ürüne kapılarını sımsıkı kapatarak; kendini yenileme, onarma, düzeltme, değerlendirme ve yeni bir şey söyleme olanağından da özü gereği yoksun olduğundan; kaçınılmaz olarak eskir. Görünürde işlevselliğini sürdürüyormuş gibi gözükse de insanların gereksinimlerine cevap veremez duruma gelir. Buna rağmen inatla sürdürülmek istendiğinde

– ki çoğunlukla böyledir –gizli açık çekişmelerin, traji-komik görünümle-
rin odağı konumuna gelir, dayanır.

Bilmek ve eylemek insanın temel yaşam güdüleridir. Varolmanın temel koşullarını sağlayan insan bilmek ve eylemek istiyor. Koşullarını daha iyiye, daha doğruya, ve güzele ulaştırmak için bilmeye ve eylemeye zorunlu. Yaşamın özü bu kuşkusuz. Doğa da toplum da bu sınır tanımaz yaşam eğilimini, fiziksel ve düşünsel engeller getirerek bir düzen altına almaya çalışıyor. Her sınır bir çerçeve ortaya koyuyor. Düzeni insandan daha çok önemseyen her yöneliş; değişim dinamiklerini denetim altında tutmaya çalışıyor.

İşte bu süreçte, anlaşılıyor ki dogmalar; düşünsel alandaki değişim girişimlerine karşı oluşturulmuş en amansız savunma sistemleri olarak kullanılagelmışlerdir. İnsanlığın kültür tarihi, insanın bu fiziksel ve düşünsel çerçevelerle hesaplaşmasının tarihidir bir bakıma. Uygarlığın yaşı da bu sınırları zorlamaya başlamasıyla başlamıştır. Kişi, davranışlarına egemen olmaya başladığı aşamadan itibaren; insanlığın bu kavgasında kendisine bir yer bulmak, bir seçim yapmak durumundadır: Ya işin kolanı seçip, önüne konulan dogmatik *Sınırları Koruma*'nın, *Sınırları Korumayanların* safında yer alacak; ya da işin zorunu seçip, *Sınırları zorlayanların* safında kendisine bir yer arayacaktır. Bir yanda çeşitli nedenlerle bu kalıbın olduğu gibi kalmasından, sürdürülmesinden yarar sağlayan çevreler ve sempatizanları; öteki yanda değişim yanlıları karşıtlığı oluştururlar. Bu düşünsel kampaşma kısa zamanda bir **Gericilik / İlericilik** kavgasına dönüşür. Çeşitli spekülative hareketlerin etkisiyle oldukça sert tartışmaların kaynağını oluşturur.

Bunun çok çeşitli örnekleri tarihte ve günümüzde, hem bizde, hem başka ülkelerde yaşandı, yaşıyor. Öyle anlaşılıyor ki **insan** denen, düşünen, soran, araştıran, sonuçlandıran ve bir süre sonra bunlarla da yetinmeyen varlık dünya üzerinde varolduğu sürece de bu böyle sürüp gidecektir. Bütün bunlar, sırtını dogmalara dayayarak ilâhi ya da dünyevî düzen adına değişime karşı çıkanlarla, değişimi zorlayanlar arasındaki çatışmaların bilinen görünümleridir.

Dogmatizmin tehlikeli yayılma eğilimlerinden biri de eğitim alanında kendisini gösterir. Sağlıklı bir düşünsel işleyiş yapısı gereği olanak tanımayan Dogmatizm, eğitimin konusu olan pek çok alanda bin kere kullanılmak üzere bir kere hazırlanmış klişeler, etiketler, formüller kullanarak; ezberciliğe dayalı bir öğretim anlayışının da kaynağını oluşturmaktadır.

Öğretimde, dizgeleştirmede belli bir basitlik ve kolaylık sağlamak gibi masum bir amaçla kullanıldığı akla gelebilecek olan şema, etiket, ve formüllerin ardında da çoğu zaman sinsî bir dogmacı anlayışın bulunmadığı, kolayca yadsınamaz. Kısa sürede doğru olanı yanlışların arasından seçip işaretleme üzerine kurulu test uygulamaları, bir değerlendirme yöntemi

olmaktan çıkıp eğitim sisteminin tümüne egemen olabiliyorsa; sema, şablon ve kestirme formüllerin ardındaki Dogmatik eğilimi görmek gerekir.

Dogmanın yarattığı ve beslediği zihin konforu, **yaratıcılığı** değil **edinilicliği** yeğleyen bir düşünce yapısını ayakta tutmaya çalışır. Bu da, ortaya çıkmış bir şeyi, kendinize mal etmeyi amaçlayan, ötesini kurcalamayan bir dar mantığı gündemde tutar. Yargılamadan edinilen bilgilerle doldurulan kafa kalıplı alışkanlıkların ötesinde bir yaratıcılık ya da yeniliği gerçekleştiremez. Giderek sığılan ve neredeyse “ratingçi” medyanın denetimine giren popüler kültür de yine masum görünümlü dogmatik şemaların etkisi altındadır.

Halk, her yeni ad karşısında ne gibi tavır takınması gerektiğini bilmek ister. Zihnini karıştıracak, kafa yoracak şeyleri pek hoş görmez. **Pastör**'ün adı geçti mi söz gelimi hemencecik: **Haa, evet Kuduz Aşısı** diye düşünelmekten hoşlanır. Ya da hemen bunları hatırlayabilmek onu rahatlatır. **Nietzsche** mi? **Üst insan**. **Madam Curie** mi? **Radyum**. **Marx** mı? **Komünizm**. **Beethoven** mi? **Pastoral Senfoni**. Bu hemen düşünüp etiketleştirme eğilimi bile Dogmatizm'in yan etkilerinden başka bir şey değildir. Bu anlamda Dogmatizm'e bir düşünce kanseri gözüyle bile bakılabilir.

Şimdi biz dogma olgusunun bir başka boyutuna yönelelim. Dogma'nın inanılmaz bir zihin konforu oluşturan özelliklerine bakmaya çalışalım. Dogma'nın bu bilgi çağında bile bu kadar yaygınlaşma şansına sahip olmasının nedenlerini irdelemeye çalışalım.

Dogmayı yaratan da, ona karşı çıkan da yine insan düşüncesidir. Dogma, temelde insanda varolan **Kalıplaşma Eğiliminin** bir uzantısı olarak yaşamda kendisine yer bulmaktadır. Bu eğilimin üzerinde kısaca durmakta yarar vardır.

İnsanla ilgili hemen tüm bilim dallarının üzerinde birleştikleri bir saptamaya göre insanoğlu, biyolojisi, psikolojisi ve sosyolojisiyle düzensizlikten, kaos'dan nefret eden bir varlıktır. Düzeni seviyor insan, daha doğrusu normal kabul edilen her insan. Düzene gereksinimimiz var, özlemimiz var. Düzen gereksinimi denince de kastedilen: Biyolojik, psikolojik ve sosyolojik özelliklerimizi oluşturan etmenlerin birbirleriyle uyum sağladığı; yaşanabilir, sağlıklı bir denge içinde bulunması durumundan öte bir şey değil. Yaşam akıp giderken zaman içinde bir durumdan ötekine geçen bizler; düzenimizi oluşturan dengeleri korumak, kollamak gereksinimiyle karşı karşıya kalıyoruz. Bu gereksinim bir dizi önlem geliştirmeye yöneliyor bizi. Bu önlemlerden etkili ve sık sık işe yarayanları zamanla alışkanlıklara dönüşüyor.

Alışkanlık, tekrarlamalarla elde edilen, bir şeyi kolaylıkla yapma yetisidir. Demirden bir gömleğe; ya da anahtarı kaybolmuş bir kelepçeye benzetilmiştir alışkanlık. Hiçbir şey alışkanlık kadar güçlü değildir ve

İbni Haldun'un da dediği gibi: “*İnsan, alışkanlıklarının çocuğudur*” aslında.

Alışkanlıklar zamanla düşünce ve davranışlarını kalıplıyor insanın. Gerektiğinde çok da düşünmeden, bunlardan bir ya da birkaçını uygulamaya koyma ve sonuç alma kolaylığı; zaman içinde, düşünce ve davranışlarımızda otomatikleşen bir kalıplaşma eğiliminin kaynağını oluşturuyor. Bu açıklamaya göre insanda görülen **kalıplaşma eğilimi**, düzen gereksiniminin olumsuz bir boyutu olarak ortaya çıkmaktadır.

İnsandaki kalıplaşma eğilimini besleyen önemli güdülerden birinin de **konfor gereksinimi** olduğunu gözden kaçırmamalıyız. Karşılaşılan her yeni durumun gerektirdiği koşullarla mevcut yapının dengelenmesi sorunu; kişisel yaşantıda, sürekli bir **Çatışma-Uyum-Çatışma** devinimini gerektiriyor. Bu devinimin de her devinim gibi, enerjiye olan gereksinimi ise tartışmasız bir gerçek. Yaş ilerledikçe; ilişkilerin sayısı ve niteliği arttıkça, yaşantı zenginleştikçe kişinin uyum sağlamak zorunda kaldığı durumlar sayıca artış, nitelikçe çeşitlilik gösteriyor. Buna karşın, yaşam enerjisinde tümüyle ters orantılı bir azalma sürecine giren insan; giderek ilkelerine, alışkanlıklarına daha sıkı sarılır oluyor. Kendisinin bu ilkeleleriyle birlikte kabul edilmesini istiyor. Çevresinden bunu bekliyor. İlkeleleriyle, alışkanlıklarıyla dengelediği konforuyla bağdaşmayan durumlarla karşılaşmaktan kaçınıyor. Değişmeyi, dengeleri yeniden kurmayı zorlayan durumlardan uzak durdukça kişi, yaşam birikiminden getirdiği alışkanlıklarla dengelediği ve benimsediği davranış özelliklerini tekrarlayarak yaşantısını sürdürmeye yöneliyor. Zamanla daralan bir çember içinde alışkanlıkları tekrarlamaların sıkıntısı; küçüklü büyüklü mazeretlerle gerekçelendiriliyor, hatta süsleniyor. Böylece kalıplaşma eğilimi de iyiden iyiye yerleşiyor, güçleniyor. “*İnsan alışkanlıklarla yaşlanır*” sözü herhalde bu nedenle boşa söylenmemiştir.

Hiç kuşkusuz bütün bu genellemeler, sıradan insan eğilimleri için yapılmaktadır. Düşünce ve davranışlarıyla bir kavgayı sürdürebilmek; o eylemin gerektirdiği düşünsel ve fiziksel enerjiyi, yeni güç kaynaklarıyla beslemeyi gerektirir. Bu da ancak, standart ölçülerin üstüne çıkabilme eğitimini ve bilincini elde edebilmiş insanlar için geçerli bir ayrıcalıktır.

Kalıplaşma eğilimi insanlarda olduğu gibi toplumlar için de söz konusudur. Bir toplumsal düzen, din ve ahlâk ilkeleriyle, dogmatik düşüncelerle bir kez kendisini kalıpladı mı; gelişme ve değişimin değişmez yasını sırtlayan insanı yaman çatışmalar ve acılar bekliyor demektir. Yasaların, geleneklerin, göreneklerin çerçevelediği kalıpların değerine ve değişmesi gerektiğine inanan gelenekçi toplumlarda kişi ile toplum arasındaki çatışmanın ana kaynağının **kalıpları zorlamak ile kalıplara direnmek** bazında yaşandığını ileri sürmek, yanlış olmayacaktır.

Öte yandan insanın **kolay olana** eğilimli olduğu da bir başka psikolojik gerçek. Yaşamı zahmetsiz kılan her şey insanın hoşuna gidiyor. Bunlarla oluşturabildiği her kolaylık, bir bakıma onun **konforudur**. **Konfor** bilindiği gibi Fransızca'dan dilimize girmiş bir sözcüktür: **Yaşamı zahmetsiz kılan şey, kolaylık** şeklinde tanımlanır. Fiziksel ve düşünsel anlamda rahatlık ve huzur çağrışımlarıyla bezenmiş bir dingin yaşam ortamını ifade eder. İnsanın yaşamı boyunca, gücünün yettiğince elde etmeye çalıştığı ve rahat batmadıkça da değiştirmek istemediği bir ortamdır bu. Zihin ve fiziksel enerjinin en alt düzeyde harcandığı, gevşetici, huzurlu bir ortam. Konforlu yaşamı kim istemez ?

Düşünmek için önce kuşku gerekir. Düşünmek, kılı kırk yarararak, ince ele-yip sık dokuyarak, tutkuyla düşünmek; bir yetenek sorunu olduğu kadar, **zor** ve **zahmetli** bir iştir. **Zor** ve **zahmetli** kavramlar ise konforla bağdaşmaz. İnsanların oldukça büyük bir çoğunluğu bu işten yan çizerler. Böyle yaptıklarını itiraf etmek de işlerine gelmez. O zaman da en çıkar yol, o pek hayır sahibi dogmatik düşünürlerin onlar için bulup buluşturmuş oldukları formüllerle klişelere sarılıvermek; etiketleri ezberleyivermek, hazır sloganları tekrarlamaktır.

Zihin konforu dediğimiz şey; zihinsel enerjinin en alt düzeyde tutulduğu; sorgulamalardan, kuşkulanmalardan tedirginlik ve güvensizlik duygularını uyararak iç dinginliği bozma eğilimi gösteren akıl yürütmelerden uzak durulan bir düşünce tembelliği şeklinde açıklanabilir. Bütün muhtemel sorular sorulmuş ve yuvarlak cevapları verilmiştir. Soğuk bir günde, sıcak bir sobanın karşısında gevşeyen ve kendinden geçen bir insan gövdesinin kendisini bırakmış statik, edilgin hâli ile eşdeğer bir konumdur bu. Zihin konforunda **sobanın** görevini **dogma** üstlenir.

Dogma ilk bakışta, ilk değerlendirmede güvenli ve huzurlu bir yaşam sunmaktadır. Öğrenirsiniz, inanırsınız ve bağlanırsınız. Düşünce ve davranışlarınızı dogmaların önüne koyduğu hazırlop kalıpların içinde dondurur; aynı donuk kalıpları birbirlerine tekrarlayarak zamanlarını tüketen insanların arasına karıştır.

Kendinizi, doğruluğuna kuşkusuz inanılan düşün ve davranış geleneklerinin güvenli ılıklığına bırakır; aynı dogmaları paylaşanlarla birlikte sizin gibi düşünmeyenlere karşı ortak kinlerde birleşir; düşünmenin, sorgulamanın, kuşku duymanın tedirginliğinden uzakta yaşar gidersiniz. Değişim dinamiği yok edilmiş bir düşünce kalıbı olduğunu irdelemeye çalıştığımız **dogma**, işte böylesine karşı konulması güç ve yürek isteyen, inanılmaz bir zihin konforunu var etmiştir. Sobaya odun atanlar var olduğu sürece de bu konfor, pek çok insan için devam edecektir.

Böyle yapmayı yeğleyen kişilere ne söyleyecek sözümüz ne de söz söylemeye hakkımız vardır. Sözümüz elbette düşünsel düzeyleri sadece kendilerini ilgilendirenlere, verilenle yetinenlere değil; düşünce hayatına Dogma-

tizmi, bir at sineği gibi musallat eden kişilere; toplumlara, çağlara, hadım edilmiş; eli kolu bağlanmış; çekmecelere tıkılmış bir düşünce biçimini ve düşünce tutumunu önerenlerdir. Sobaya odun atanlardır.

Dogmatik düşünce önderlerinin işledikleri suç; mutlak olarak gerçekleşme olasılığının tasarlanmasından bile dehşete düşülecek bir kültür soykırımıdır. Bu suçun bilinçli olarak işlenmesini göze aldırın tutku; her somut durumda farklı yansıma ile birlikte; son çözümlemede keskin insanı; yaşam damarları olan kültür tarihiyle, insan başarılarının birikimiyle kurulmuş bağlarından kopararak; tertemiz beyinleri yağurmak ve onları eritip, istenen robotların kalıbına dökmek tutkusudur.

Dogmaların, geniş insan toplulukları arasında taraftar toplamlarının nedenlerini araştırdığımızda insanın **konfor** gereksiminin de altında yatan **güvenlik** gereksimini ile karşı karşıya geliyoruz.

Her canlının, yaşamını sürdürmek için güvenlik duygusuna gereksinimi vardır. En geniş ve karmaşık ilişkiler zinciriyle oluşan insanın yaşam biçimi de; çok yönlü korkularına karşı çok yönlü güvenlik gereksinimlerine ihtiyaç duyar.

Kaynağı ne olursa olsun, güvensizlik duygusu, insanın zihinsel ve fiziksel konforunun en önemli düşmanıdır. Tüm korkuların temelinde ise bilinmezlik yatar. Nerede, ne zaman, nasıl ortaya çıkacağı belli olmayan bir tehlike, korku'nun kaynağıdır. Dogma da kendi güvenli çerçevesinin dışına çıkan her eğilime karşı bu silahı kullanagelmıştır. Dogmanın dışında kalan, yalnız, güvensiz, ve sevgisiz kalmakla korkutulmuştur. Dogmanın güven verici, kesinliği başka türlü olamayacağını kabullenmek; iç tedirginliği bastırır. Bu da insanların yönetilmesini kolaylaştırır.

Çağlar boyunca toplumlara, geniş insan kitlelerini yönetmeyi üstlenen her güç, yaptırımlarını oluşturmada ve uygulamada, inançların dayandığı dogmalardan güç almıştır. Gücünün kaynağının kurcalanmasından; hükümlerinin tartışılmasından hiçbir zaman hoşlanmayan egemen güçler; Dogmatizme: "**Gökte ararken yerde buldukları bir araç gibi**" sarılmışlardır. Egemen güçler, çıkarlarını korumak adına düşünmeyene ve düşünmeye düşünmeye bu yetileri giderek körelen; beyinleri tek tordan çıkmış insanlara sıkıntısızca hükmetmenin rahatlığını hiçbir şeye değişmemişlerdir.

Hiç kuşkusuz bugün fikir özgürlüğüne sonuna kadar açık bir çağdaş düşünce anlayışı dogmayı kabul edemez. Kişiyi yapay bir huzur kalıbı içinde uyuşturup pasifize eden; düşünme ve yapma özgürlüğünü kısıtlamayan; sormayan, sordurmeyen, sorgulamayan, tartışmayan, çatışmayan, verilenle yetinen, isyan tanımayan; bunları yaptığında bir felâketle karşılaşacağına inandırılmış; düşünmekten, akıl yürütmekten korkan; korkutulmuş, pısırlaştırılmış kişilik çizgileri yok edilmiş bir insan modelini

kabul etmek; çeşitli gizli açık çıkar ilişkileri adına, hâlâ bu kafa yapısında insanlar üretmeyi amaçlayan zihniyeti ve sistemleri kabul etmek; yasal ya da yasadışı yollarla dogmalara dayalı bir düşünce kısırlığını sürdürebilmek için milyarlarla ifade edilen kaynakların harcanmasına göz yummak elbette mümkün değildir.

Bütün bunlara karşı koyabilecek en güçlü silah, hiç kuşkusuz inanılmaz bir zihin konforu içinde uyutulmaya çalışılan; pasifize edilen insan düşüncesini aktif hale getirmektir. Dogmaların uyuşturucu, sindirici, bastırmacı, dayatmacı etkilerine karşı düşünceyi silkeleyecek en etkin panzehir belki de tek bir sözcükle özetlenebilir: **SORU**.

Evet dogma zehirlenmesine karşı en etkili panzehir: **Sorudur**. Dogmayı yıkacak olan şey **sorudur**. Bu nedenle dogma her zaman sorudan korkmuştur.

Çünkü soruyu, ardındaki **kuşku** ve **merak** besler. Dogma kuşkudan ve meraktan nefret eder. Bu nedenle kuşkulanan ve merak edene karşı acımasızdır, zorbadır. Sırasında **günah**; sırasında **suç**; sırasında **ayıp** kavramlarını kalkan yaparak **kuşku** ve **merak** eğilimlerinin güdülediği sorulardan korunmaya çalışır. Soruları, ikinci ve üçüncü soruların izleyebileceği ortamlara izin vermez.

Bu önlemler yetmezse işi Engizisyona kadar vardırır. Çünkü soran, araştıran, bir akıl yürütme karşısında kendisini savunacak üç dört beylik açıklama cümlesinden fazlasına sahip değildir. Çünkü bir başka dogmaya sarılmadan fazlasını üretecek gücü yoktur. Bu nedenle dogma tahammülsüzdür. Sıkıştıkça sertleşen, yok edici bir tavır içine girer. Kuşku, merak ve soru karşısında özdeki zayıflığını örtebilmek için hızla biçim kusuru arar. Karşı sorular ve aşağılamalar içinde aradığı açıkları bulur; hırçınlaşır ve yok etmeye yönelir.

Sokrates kuşkusuz bunu çok iyi bildiğinden tartışmasız benimsenip dogmalaşan düşünce kalıplarına karşı soruyu bir silah gibi kullandı. Akrebi ezerek değil çevresine ateşten bir çember oluşturarak onun kendi kendisini zehirleyip yok etmesini sağlayan bir yöntemi de armağan etti dünya düşüncesine.

Psikoloji'nin **düşünce eylemini**: *Alışkanlıklarla işlerin yürütülemediği, ya da bir engelle karşılaşıldığı zaman başvurulmuş bilinçsel bir işlem* olarak tanımladığını biliyoruz. Düşünmek yargılamaktır ve zihin konforunun gevşetici etkilerine mahkûm edilmiş insanları; düşünmeye, kuşku duymaya, sorgulamaya tartışmaya, yargılamaya yöneltmek kolay bir iş değildir. Düşünceyi daha köreltilmeden önce güçlendirmek, bilemek onun çeliğine, her türlü köreltilici etki altında keskinliğini koruyacak suyu vermek gerekir. Bunun kökeninde eğitim olduğunu biz nasıl biliyorsak dogmacılar da bilmektedir. Zaten bu yüzden düşüncenin çekirdekleri

daha kaynağında yok edilmeye çalışılmaktadır. Ülkemizde eğitimin daha çağdaş ölçülere çıkarılması için yapılan girişimler, eleştiriler karşısında koparılan fırtınaların başka bir açıklaması olamaz. Çünkü dogmacı da iyi bilmektedir ki uyanan düşünce bir daha uyumaz ve düşünmeyi *günah işlemeye* benzeten **Erich Fromm** haklıdır. *İnsan onun zevkini bir kere tattı mı, artık ondan vazgeçmez.*

Voltaire: *“İnsanlar yiyecek ekmekleri ve yatacak yerleri olduğu zaman düşünmeyi red ederler”* demiştir. İnsanlara, yaşamın, yiyecek ekme ve yatacak yer sahibi olmanın ötesinde anlamlı, güzel ve yüce değerler içerdiği; insanca bir yaşam için bunları öğrenmek, edinmek ve istemek gerektiği bilincini vermek gerekir. Bunun için de ilk adım insanın kendi konumunu sorgulamasıdır. Bu konumunu, üzerine oturttuğu dogmaları sorgulamasıdır. Kuşku bir ışığa doğru koşmaktır ve elbette kuşku duymak, akıllı insanlar için vazgeçilmemesi gereken bir haktır. Evet bu kolay iş değildir. İnsanlardan: alışageldikleri rahatı ve huzuru ve düşünce konforunu terketmelerini; dogmalardan kurtulmalarını; değişen koşullara uygun yeni yaşam biçimi ve kurallarını geliştirmelerini; tartışmadan ve uzlaşmadan, hiç bir tepeden inme yargıyı benimsememelerini; bütün kalıplaşma eğilimlerine rağmen, yeni dogmalar üretmemelerini; dogmatik eğilimlerden uzak durmalarını istemek ve bundan sonuç alabilmek kolay değildir.

Her zaman belki aklımızın izinden yürümeye gücümüz yetmeyebilir. Yanıtı bulunan her soru, bilgimizi yükseltir ve insanın bilgisi arttıkça huzursuzluğu da artar . Ama unutulmamalı ki dünya, bütün ileri hareketleri hep huzursuz kişilere borçludur.

Dogmayı inanılmaz bir zihin konforu olarak irdelemeye çalıştığım bu yazıyı dünyanın herhangi bir yerinde, kafasında beliren soruyu inanılmaz bir suçluluk duygusu içinde bastırmaya çalışan insana, herhangi bir dogmanın pençesindeki insana, Suat Taşer'in şu dizeleriyle bitirmek uygun olacaktır.

*Ayakların olsun da Yürüme
Gözlerin olsun da Görme
Dilin olsun da Söyleme
Elin olsun da Vurma
Aklın olsun da Düşünme
Söyle
Ne farkı var senden dağın taşın ?*

KAYNAKLAR

- ADIVAR Adnan: *Bilim ve Din, Remzi Kitabevi, İst. 1980*
- AKARSU Bedia: *Ahlâk Öğretileri, Remzi Kitabevi, İst. 1982.*
- ALTIOK Fusun: *Niçin Diyalektik, Çağdaş yay. İst. 1977*
- CEVİZCİ Ahmet: *İlkçağ Felsefesi Tarihi Asa Kitabevi, Bursa 2001.*
- CEVİZCİ Ahmet: *Felsefe Tarihi, Say yay. İst. 2009*
- ÇOTUKSÖKEN Betül: *BABÜR Saffet ; Ortaçağ'da Felsefe. Kabalcı Yay. İst. 2000*
- ÇOTUKSÖKEN Betül: *Felsefeyi Anlamak, Felsefe ile Anlamak. Kabalcı yay. İst. 1995*
- ERHAT Azra: *İşte İnsan. Remzi Kitabevi İst. 1969*
- FOULQUIE Paul: *Diyalektik, Çev. Aşar Timuçin, Gelişim Yay, İst. 1975*
- GÖKBERK Macit: *Felsefe Tarihi, Bilgi Yay. Ank. 1961*
- GUITTON Jean: *Düşünme Sanatı, Çev. Cevdet Perin, Remzi Kitabevi İst.1968.*
- GÜNYOL Vedat: *Uygurluğun Bam Teli, Maltepe Üniversitesi yay. İst. 2005*
- HANÇERLİOĞLU Orhan: *Düşünce Tarihi, Remzi Kitabevi, İst. 1993.*
- HIZIR Nusret: *Felsefe Yazıları, Çağdaş yay. İst. 1976*
- HİLAV Selâhattin: *Felsefe El Kitabı, Gerçek yayınevi İst. 1970*
- KAYNARDAĞ Arslan: *Felsefecilerle Söyleşiler, Elif Yay. İst.*
- KUÇURADI İOANNA: *Sanata Felsefeyle Bakmak, Ayraç yay. Ank. 1999*
- NIETZSCHE F.: *Yunanlıların Trajik Çağında Felsefe,Çev.Nusret Hızır. Elif Yay. İst. 1963*
- RUSSEL, B.: *Bilimin Toplum Üzerindeki Etkileri, Çev. Erol Esençay, Özgün Yay, İst.*
- RUSSEL, B.: *Batı Felsefesi Tarihi – Ortaçağ- Çev. Muammer Sencer, Bilgi Yay. Ank. 1972*
- RUSSEL, B: *Çağımızın Sorunları Üzerine Düşünceler,Çev.S.Eyüboğlu,V.Günyol Cem Yay*
- SELSAM Howard: *Din, Bilim ve Felsefe, Çev. A.And, Bilim yay. İst. 1976*
- SENA Cemil: *Tanrı Anlayışı, Remzi Kitabevi, İst. 1978.*
- ŞATIR Sabri: *Başlangıçta Bilgisizlik ve Korku Vardı, 2. Baskı Pan. Yay. İst. 2004*
- TİMUÇİN Aşar: *Düşünce Tarihi C: 1 -2 Bulut Yay. İst. 2000*
- TİMUÇİN Aşar: *Gerçekçi Düşüncenin Kaynakları, De yay. İst. 1984*
- UYGUR Nermi: *Felsefenin Çağrısı, Yapı Kredi yay. İst. 1995*

LOCALARDA YAPILAN KONUŐMALAR

İSTANBUL

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
001 İDEAL	Bozkurt GÜVENÇ	Hangi Sürdürülebilirlik: Büyüme mi, Yaşam mı?	14-05-12
	Haluk SANVER	Hıram Efsanesi	28-05-12
	Haluk SANVER	Evrensel Mabet	28-05-12
002 KÜLTÜR	Doğan TAMER	M: 'ik Konular ve Kavramlar Üzerine Sohbet .	11-05-12
	Attilâ BÜYÜKTUNÇAY, Murat BİLGİN, Oral TANGÜNER, Barkovizyon : Deniz KAPLAN K	Eski Yükümlülükler (Old Charges)	08-06-12
003 ÜLKÜ	Cihat AŞKIN	Ezoterizmde Müziğin Yeri	10-05-12
006 KARDEŞLİK	Ömer KÖKER	Felsefenin İnanca Bakışı ve Masonluk	31-05-12
007 HÜRRIYET	Ali ALTAY	Mısır'ın Ölüler Kitabı	15-05-12
	Ahmet KUTADGU	Hermetizm	12-06-12
009 ATLAS	Yusuf DÜLGER	Masonlukta Beyaz Eldiven	16-05-12
011 MUSAVAT	Gürkan AKTOLUŐ	Çalışma Tablolarının Tarihsel Gelişimi	18-05-12
017 LİBERTAS	Cengiz ŐENCAN	K: 'lik Zinciri	23-05-12
	Burak ÖZCAN	M: Kökleri	23-05-12
	Ali KIZILAY	Türk Masonluğunun Yeni Dönemi Hakkında Düşünceler	06-06-12
018 HAKİKAT	Walter MACHATE	Masonik Ekoller	23-05-12
019 AHENK	Remzi SANVER	Türkiye Bü: L: 'nın Tarihi İçerisinde Ahenk Muht: L: .	23-05-12
	Ruhi GÜMÜŐOĐLU	Türkiye Yüksek Şürası'na Bağlı Felsefi Dereceler	20-06-12
029 DELTA	Ömer KÖKER	Felsefenin, İnanca Bakışı ve Masonluk	21-05-12
031 ÜLKE	Garı KÜRKMAN	Anadolu Mühür ve Hokkaları	29-05-12
	CoŐkun GÖZENDOR	Sabır	12-06-12

LOCA	KONUŐMAMI	KONU	TARİH
032 ŐFKAT	Mustafa HIZAL	İbn-i Haldun ve Montesquieu Arasındaki Benzerlikler	14-05-12
033 HUMANİTAS	Maks ABENYAKAR	Dionisos İőçileri ve Dionisos Miti	08-05-12
	Remzi SANVER	21.yy da Ezoterizm Üzerine Düşünceler	22-05-12
035 FREEDOM	Rafi KOHEN	Melkizedek ve Gizli Doktrin	24-05-12
	Edis EMBİL	Yaşam Üzerine Bazı Düşünceler	07-06-12
037 DEVRİM	Nevzat AKYATAN	Aydınlanma ve Aydınlatma	30-05-12
	Aykut BİLGİN	Kendimizi Gösteren Ayna	13-06-12
040 PINAR	Ali Doğan ÖZTUNÇ, Osman BIYIKOĞLU ve Fadil CERRAHOĞLU	Pınar Muh.: L.: Kuruluş Yıldönümü Kutlaması Konuşmaları	29-05-12
	Barış KAVAKLI, Ali ŐEFREN, Özgün BARDIZ	Kalfa Derecesi Sembolizması	12-06-12
041 SEVENLER	İhsan CANDEMİR	Teklif ve Tahkikat	11-05-12
	Ufuk DEMİRCİOĞLU	Çağlar Boyu Dinler	25-05-12
044 HİSAR	Can TUNCAY	Etik, Adalet, Ahlâk, Hukuk ve Masonluk	22-05-12
	Arif DAVRAN	Hür Üzerine Düşünceler	05-06-12
048 ÜÇGEN	Mete AKYOL	Atatürk ve Anlaşılamayan Laiklik	01-06-12
052 GÜN	Erşan TINAY, Cengiz OR, Levend UNUTULMAZ, Murat AKTÜRK, Mustafa ÇETİNKOL, Sabri OZAN	Akasya	24-05-12
053 ÖZLEM	İlhami KULEN	Gönye, Pergel, Gönye ve Pergel'in Muhteşem Uyumu	14-05-12
058 PİRAMİT	İşık SAYLAN	Niyet	11-05-12
	Gökhan ORAL	Kardeşlik Kavramına Analitik ve Paradoksal Yaklaşım	25-05-12
060 NİLÜFER	Haluk KARAHASAN, Murat KÜRÜZ	Üs.: 'larımızdan Öğrendiklerimiz- 2 Muh.: Candan Günek K.:	08-06-12
	Ömer KÖKER	Değişen Tüzüklerimiz ve Türkiye Büyük Locasının Hukuki Yapısı	10-04-12
062 BURÇ	Bülent ÇAKIROĞLU	060 Nilüfer Muhterem Locası'nın Mimarları	12-06-12
	Metin TALUY, Hasan TOLUNAY, Kartal TOLGA, Murat MUMCU, Murat MUTUŐ	Türkiye'de Masonluk Tarihi	04-06-12
067 SEMBOL	Nafi PAKEL	Masonik Eğitimin Düşünce Yapısına Etkisi	14-05-12
	Ahmet KURTARAN	Masonluğun Ardındaki Hakikat	28-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Fevzi ZAMBAKLAR	Rehberlik Üzerine Düşünceler	11-06-12
068 GÜVEN	Mustafa ÇETİNKOL, Sabri OZAN	Kal.: 'lığa Kısa Bir Bakış	10-05-12
	Mustafa ÇETİNKOL, Sabri OZAN	L.: Açılışının Ezoterik Yorumu	10-05-12
	Bedros BOYACIYAN	Çizimlerle M.: 'lik Düşünceler-2	07-06-12
074 MEŞALE	Behiç Alp AYTEKİN, Ahmet Erkan SEMİZ, Cem HORZUM ve Murat DEMİRKOL	Ç.: D.: Avadanlıkları	06-06-12
075 ANADOLU	Kuvay SANLI, Cüneyt CEZARLI, Erkan IŞIKSAL	Kavramlar Üzerine: Rasyonalizm, Pozitivizm, Natüralizm, Hümanizm	15-05-12
077 SEZGİ	Zeki ALASYA	4. Büyük Üstadımız Rıza Tefvik	05-06-12
080 AKIL VE HİKMET	Cevad GÜRER	Büyük Localar Arası İlişkiler	17-05-12
	Mehmet TANSAL, Sinan SÜDÜTEMİZ	1871 Paris Komünü ve Masonlar	14-06-12
084 YEDİTEPE	Necdet AYDOĞAN	Cumhuriyeti Biz Böyle Kurduk	10-05-12
	Ömer KÖKER	Felsefenin İnanca Bakışı ve Masonluk	07-06-12
085 GÖNYE	Kerim SOYSAL	Beethoven'ın 3. Senfonisinin Açıklaması	21-05-12
086 GÜZEL İSTANBUL	Turgut ÖZÇİN	Kalfa Yemini	18-05-12
	Turgut ÖZÇİN	Üstat Yemini	18-05-12
087 GÜNiŞİÇİ	Umur ÇULLU	Çırak Derecesinde Mabet Yolculuğu	14-05-12
	Ahmet ŞENKUT	Siyah Beyaz Damalı Yer Döşemesinin Gizemi	11-06-12
089 TANYERİ	Can TUSKAN	İtidal	25-05-12
090 SADAKAT	Remzi SANVER	Bü.:L.: 'nın Dünü, Bugünü ve Yarını	29-05-12
092 MARMARA	Eret Çerçi ÖZKAN	Wolfgang K.: (Mozart)	07-05-12
	Ekrem ÜLKÜ	Kabala'da Evrenin Yaratılış Teorisi	21-05-12
093 SABAH GÜNEŞİ	İbrahim Haluk KÖSE	Köy Enstitülerinden 4+4+4'e	09-04-12
	Teoman EKİM, Hüseyin İlker EKİM	Kurtuluş Savaşı Destanı	14-05-12
	Adem SOY	Hiram Öyküsü	28-05-12
	Korhan SİNCAN	Ruhun Ölümsüzlüğü	28-05-12
	Sürel SOLAKOZLU	Yakamozdaki Mutluluk	11-06-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
094 DOSTLUK	Behzat RIZVANI	Arnavutluk L.: Çalışmalarından Slayt Gösterisi	18-06-12
095 GELİŞİM	Turan ŞAHİN	Masonluğun Temel İlkeleri Üzerine Düşünceler	22-05-12
096 ONUR	Üstün GÜRTUNA	Ünlü Besteciler ve Eserleri	08-05-12
	Refik KUTLUER ve Adnan ERBAŞ	Mozart'la Sihirli Bir Gece	22-05-12
098 UMUT	Cevad GÜRER	Büyük Localar Arası İlişkiler	14-05-12
	Ali ZIRH	Bilimin Işığında Ölüm Anı ve Hemen Sonrasına Bakış	11-06-12
107 KADIKÖY	Yalçın TÜZÜN	Neden Buradayız	14-05-12
108 GEOMETRİ	Okan IŞIN	Hür M.:’lukta Matematiksel Düşünme ve Euklid Geometrisi	16-05-12
	Hasan ÇOLAKOĞLU, Seza BABAOĞLU, Sonel ÖZBER	Ezoterizmin Düşünce Tarihiyle Olan İlişkisi - I Başlangıçtan Roma Dönemine IV (Sonuç)	30-05-12
	Hasan ÇOLAKOĞLU	Masonik Hukuk Prensipleri- II	30-05-12
	Hakan TÜRKKUŞU	Önlükler	13-06-12
	Ege SİVA, Berke SİVA	Muh.: Edi SİVA K.:	13-06-12
111 DOĞU	Zafer DELİHÜSEYİNOĞLU, Kutay AKIN, Turgut KUTLU, Tuncer TAŞ	Doğu’dan Esintiler - Mabet’te İnsan-İnsan’da Mabet	15-05-12
	Ömer KAYMAKÇALAN	Doğu’dan Esintiler - Fransız İhtilali temel ilkeleri ve M.:’luk.	29-05-12
	Nusret GÖRKEY	Doğudan Esintiler ve Kurallar	12-06-12
116 UFUK	Koray YAN	İnsanın Yeryüzündeki Duruşunda Masonluğun Etkisi	17-05-12
	Çetin TARIOĞLU	İkinci Yaşamımda Çeyrek Asır Dolarken	31-05-12
	Serdar ÇİLOĞLU	Felsefe Bugün Değil ise Ne Zaman?	14-06-12
118 DORUK	Kemal GÖRKEY	Çağdaş M.:’luğumuzun “Bilim”, “Felsefe” ve “Sanat” Dünyasıyla İlişkileri ?	08-05-12
	Gürcan VURAL	İnanç, Felsefe ve Bilim Tarihinde Sembolik ve Felsefi Kesimler	22-05-12
	Cem MAYTAK	Kağıt, Matbaa ve Kardeşlik	05-06-12
120 GRANİT	Hakan BİLYAN	İnsanlık Tarihine Genel Bir Bakış	04-06-12
	İlker KOCAMAN	Masonluğun Yazılı Olmayan Kurallarına Genel Bakış	18-06-12

LOCA	KONUŐMAMCI	KONU	TARİH
121 TESVİYE	Atilla BÜYÜKGEBİZ	Kâmil İnsan	17-05-12
	Yaşar ÖZTUZCU	Farabi	31-05-12
123 SABAH YILDIZI	Mert NAMLI	Kabala Öğretisi ve Masonluk	04-06-12
	Ertuğ EROL	Yazılı Olmayan Kurallar	18-06-12
124 GÜNEY	Ekrem ÜLKÜ	Yahudi Kadim Mistik Öğretisi - Kabala	10-05-12
	Ergin TANBERK	Anderson Nizamnamesi	24-05-12
	Cem AYHAN	Çanakkale 1915	07-06-12
125 ATAYOLU	Yüksel BARUT, Yücel BARUT, Mete DEMİRMAN	Kant	14-05-12
	Kayhan GÜLER	Anadolu Medeniyetleri	28-05-12
	Rafet KARYAĞDI, Savaş Zafer TINAR, Kerim SAKIZLI	Hegel, Felsefesi Ve Dialektiği	11-06-12
	Akın KASTON	Toprağa Serpilen Tohum	09-07-12
	Alper ADATOZ	Mason ve Aile	23-07-12
127 ALTAR	Hüseyin YALÇINKAYA, Feridun KANDEMİR, Caner KANDEMİR, Erdem GÖKTÜRK	Düşünce Tarihi; İ.Ö. 1500 – 700. YY – İnan / Hindistan / Çin	15-05-12
	Melih ÜSTÜN, Emre GİRİTLİ, Berat PEHLİVANOĞLU, Önder ÇEREZCİ	Düşünce Tarihi; İ.Ö. 700 – İ.S. 500. YY – Avrupa / Anadolu / Ortadoğu	29-05-12
	Onur EROĞLU, Fatih UÇURLUOĞLU, Selim ERKUL	Düşünce Tarihi; İ.Ö. 700 – İ.S. 500. YY – İnan / Hindistan / Çin	12-06-12
129 NAR	Zeki ALASYA	Ön.: Bü.: Üs.: Rıza Tefvik K.:	04-06-12
131 YÜCEL	Necdet VARGAN	Teklif, Tahkikat ve Devam	10-05-12
	Orhan ÇEKİÇ	Cumhuriyet Devrimine İlk Adım - 19 Mayıs ..	24-05-12
132 GÜZELLİK	Nuri KUBANÇ	Çalışmalarımızı Düzenleyen Kurallar	10-05-12
	Turgay BİNYILDIRIM	Mezopotamya ve Mısır'da Tanrılar ve İnanç Sistemi	24-05-12
	Ahmet KURTARAN	Masonluğun Ardındaki Hakikat	07-06-12
133 KÜRE	Bilgin TURNALI	Eyüp Sultan'ın Osmanlı Sanatında ve Toplumdaki Yeri ve Kimliği, Tanıtılmasıyla İlgili Yapılan Yorumlar. Bu Yatırın Kimliği ve Bunun İslam Tarihindeki ve Halk İnanışındaki Yeri	14-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
136 KOZA	Ekin ÖYKEN	Müzik ve Anlam	28-05-12
		Masonluğun Temel İlkeleri	24-05-12
139 TAŐOCAĐI	MüŐfik YADIĞAR	Adalet ve Hakikat	14-06-12
	Kayhan MOLACI	Bilimler ve Sanatların GeliŐmesi Ahlâkın Düzelmesine Yardım Etmif midir?	16-05-12
141 MİMAR HIRAM	Sunay AKIN, Tulu ÖZÜTÜRK, İyigün ÖZÜTÜRK	Aydınlanmaya IŞık Tutanlar: "Voltaire", "Büyük Frederick K.", "III. Mustafa"	30-05-12
	V. Namık İNANÇ	Motivasyon	09-05-12
143 ANIT	Sinan ERĐİN	Bütünlük	23-05-12
	Mehmet Saim İZLİ, Hulki GÖKER	Sevginin Diğer Yüzü	06-06-12
144 KÖRFEZ	Kerem SEZER, Levent KIZILTAN	Masonluk Nedir? Mason Kimdir?	07-05-12
	Evren ÖNDER, Őuayip YELTAN, Hakkı TÜNER	Masonluğun Harici Hayata Etkileri	21-05-12
146 ZEYTİNDALI	Bedros K. BOYACIYAN	Çizgilerimle M.:ik Düşünceler II	24-05-12
147 IRMAK	Sinan ŐENİL	Kalfalık	01-06-12
	Mustafa DUMAN	Osmanlıdan Türkiye'ye Aydınlanma Hareketi	15-06-12
150 SEBAT	Metin GER	Kal.: D.: Tablosu	22-05-12
	Samim ERGENELİ	M.:ik Organizasyon; Loca, Büyük Loca ve Obediyans Kavramları	05-06-12
155 RÖNESANS	Cem ÜNLÜÇERÇİ, Argir LİAJE, Merter GÜRGÜN	İnsanın Kendi İle Savaşı	29-05-12
	Cengiz AKYOL	Sokrates'in Savunmasına Farklı Bir Bakış	12-06-12
156 VEFA	Behzat RIZVANI	Ön Asyalı Üç Bilge	15-05-12
157 SUR	Yunus BORHAN	Pisagor	11-05-12
	Remzi SANVER	İntizam Kavramı Üzerine Düşünceler	25-05-12
160 AYDINLANMA	Ahmet ŞENKUT	Siyah Beyaz Damalı Yer Döşemesinin Gizemi	08-06-12
	Önder ÖZTÜREL	Zaman Kavramı ve Felsefesi	10-05-12
	Gökhan KUŐKUCU, Ahmet BAŐKAYA, Can YAPAN	Matematik ve Masonluk	24-05-12
	Murat AKTÜRK	Beyaz Eldivenin Sahibi	16-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Sunay AKIN, Tulu ÖZÜTÜRK, İyigün ÖZÜTÜRK	Aydınlanmaya Işık Tutanlar: "Voltaire", "Büyük Frederick K.", "III. Mustafa"	30-05-12
161 AKASYA	Cenk ŐENOL, Konur GÖNENÇ	Dinler Tarihi Serisi - 4 Eski Anadolu Dinleri: Hitlerde İnanç	31-05-12
167 SÖZ	Umur ÇOLGAR	Ezoterizmde Bir Deney: Őeyh Bedrettin	05-06-12
168 AKEV	Remzi SANVER	Çırak Derecesi Çalışma Tablosu.	09-05-12
	Remzi SANVER	Kalfa Derecesi Çalışma Tablosu	09-05-12
	Remzi SANVER	Üstat Derecesi Çalışma Tablosu	09-05-12
173 CUMHURİYET YILDIZI	Aras ŐENVAR	Kendimize Yolculuk (Kendimizi Biliyor muyuz)	30-05-12
174 İSTANBUL	Kerim SOYSAL	Beethoven'ın 3. Senfonisinin açıklaması	11-05-12
	Ömer KÖKER	Felsefenin İnanca Bakışı ve M.:luk	25-05-12
175 PETEK	Can KAPYALI	Masonluk, Dramatik Bir Gerilim, Belgesel Yeni Bir Kitap	31-05-12
177 ZAFER	Naci KAYA	Değişim	10-05-12
	Ahmet KURTARAN	Masonluğun Ardındaki Hakikat	24-05-12
	Bingür SÖNMEZ	İnsanlığın Varoluşundan Beri Müzik ve Müzik İle Tedavi	07-06-12
179 BİLGE	Yücel BAĞBAŐI	Tevazu	16-05-12
	Arif MERTER, Erden TUĞCU, Cüneyt SÜER ve Tansel ÖZKUŐAKSIZ	Kalfanın Günlüğü	30-05-12
	Özgür TAŐKENT	Mısır ve Ezoterizm	13-06-12
180 KALKEDON	Remzi SANVER	Büyük L.: Dünü Bugünü Yarını Üzerine Düşünceler	16-05-12
	Nazmi ÖZBAY	Avrupa Dinleri Eski Yunan Dini, Eski Roma Dini, İskandinav Dini Germenler	28-05-12
	İlhan HÜTTÜ, S. Bora BİLGİN	Dinler Tarihi - Afrika Dinleri Kolomb Öncesi Dinleri Eski İnan Dinleri Zerdüşť Mitra	11-06-12
181 VATAN	Emrullah TAŞINDI	Dün, Bugün, Yarın (Masonik Sohbet)	16-05-12
	Yılmaz MAZLUMOÇLU	Masonluk ve Finansal Sistemlere Etkileri	30-05-12
	Ahmet ŞENKUT	Eski Yükümlülükler (Old Charges)	13-06-12
185 SİMGE	Gürcan VURAL	İnanç, Felsefe ve Bilim Tarihinde Sembolik ve Felsefi Kesışmeler	28-05-12

LOCA	KONUŐMAMCI	KONU	TARİH
	Bingür SÖNMEZ	1914-1915 Sarıkamıő Meydan Muharebesi	11-06-12
186 LOTUS	Ergun ÖZACAR	Yazılı Olmayan Kurallar	09-05-12
188 KOŐUYOLU	Emrah BÜYÜKAKGÜN	Ezoterik Sembolizmaya Fantastik Bir Bakış: Yüzüklerin Efendisi	08-05-12
	Haluk SANVER	Hiram Efsanesi	22-05-12
	Haluk SANVER	Evrensel Mabet	22-05-12
	Ergin TANBERK	Kısa Hürmasonluk Tarihi ve Masonik Anayasalar	05-06-12
189 HUZUR	Remzi SANVER	Çırak Derecesi Çalışma Tablosu.	09-05-12
	Remzi SANVER	Kalfa Derecesi Çalışma Tablosu	09-05-12
	Remzi SANVER	Üstat Derecesi Çalışma Tablosu	09-05-12
	A. Garo KAPLANOĞLU	İlginin Yaőadığı Zorluklar ve Masonluk	06-06-12
197 VİTRİOL	Settar Baki GÖKÇELİ, Nesim Elia ŐALOM, Cem SOFUOĞLU	Mevlevilik ve Masonluk	15-05-12
199 KUVVET	Vecihi TOKUÇ	Masonluktan Ne Bekledim , Ne Buldum -2	31-05-12
201 İLERİ	Ziya BAYMAN	Gülün Öteki Adı, Mine Kırıkkanat 'ın Katarlar ve Őeyh Bedrettin Hareketi Üzerine İncelemesi	07-05-12
	Koray ÇITAK	Hayatın Anahtarı ve Masonluk	21-05-12
202 ATAÇAÇ	Ural AYDINER	Konuşma, Yazışma Adabımız ve Davranıőlarımız	09-05-12
204 TOPRAK	Ömer KÖKER	Felsefenin İnanca Bakışı ve Masonluk.	08-05-12
208 AKKAN	Arif DAVRAN	18. Yüzyıl (Aydınlanma) Felsefesi	09-05-12
	İdealist Felsefe Grubu Erdal SALİHOĞLU, Başar Cudi MÜNİR, Gökhan ÖZDEMİR, Levent COŐKUN, Metin AYCIL	19. Yüzyıl Felsefesi	23-05-12
	Bozkurt GÜVENÇ	20. Yüzyıl Başında Felsefenin Öyküsü	06-06-12
209 ADALET	Kutan SAVAŐÇİN, Erol AYDIN, Enver YALÇIN, Turgut TİFTİK, Emre GİRİTLİ	Tekrisin Ezoterizmi ve Zaman üstü Yorumu	18-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Ahmet ERMAN	Harici Hayatta Mason	01-06-12
	Serdar ÖZTÜRK	Sayılar ve Sırlar: Leonardo Fibonacci	15-06-12
211 ALEV	Süreyya SEZGİN, Mustafa UĞUR	Mısır Ezoterizmi	16-05-12
212 GÖNÜL DOSTLARI	Erol UZİYEL	Ortaçağda Masonluk	16-05-12
	Çağrı TÜRKORUR	Spekülatif Masonluğun Doğuşu ve Gelişimi	13-06-12
214 KARDELEN	Turgay BİNYILDIRIM	Akıl ve Özgür Düşünce Kapsamında Yazılı Olmayan Kurallar	17-05-12
218 ATEŐ	Somer ÖZKÖK	Kardeşim	01-06-12
219 HÜR DUVARCIAR	Necdet VARCAN	Devam, Teklif ve Tahkikat	18-05-12
PERA GEÇİCİ LOCA	Ömer KÖKER	Felsefenin İnanca Bakışı ve Masonluk	18-05-12
	Remzi SANVER	Çırac Derecesi Tablosu	01-06-12
	Remzi SANVER	Kalfa Derecesi Tablosu	01-06-12
	Remzi SANVER	Üstat Derecesi Tablosu	01-06-12
EUCLİDES GEÇİCİ LOCA	Önder ÖZTÜREL	Zaman Kavramı ve Felsefesi	25-05-12
	Mete ŐAR	Euclides G.L. Masonlukta Gördüklerim, İtttiklerim Seri Konferansları- I	08-06-12
ERGUVAN GEÇİCİ LOCA	Uğur ÖZCAN, Şeref EREN, Adnan TİLKİCİ, Özcan ÖZMEN	Adı Konmamıő Masonluk; "Anadolu Aydınlanması (2), Anadolu Aydınlanmasının Cehaletle Savaşı", "Anadolu Aydınlanmasının Devletle Sınava", "Anadolu Aydınlanmasında Hak ve Adalet"	18-05-12
	Uğur ÖZCAN, Murat AKATAY, Denyan MANSUROĞLU, Armağın GÜRSEL	Adı Konmamıő Masonluk; Anadolu Aydınlanması (3)" "Anadolu Aydınlanmasında Sanat", "Anadolu Aydınlanmasında Ahilik Ve Etkileri", "Anadolu Aydınlanmasının Çağdaş Neferleri"	02-06-12
	Hakan BOYSAN	Kimdir Kalfa Mason?	02-06-12
	Uğur ÖZCAN	"Adı Konmamıő Masonluk; Anadolu Aydınlanması (4)" "Aydınlıktan Korkanlar Karanlığa Sığınır"	15-06-12
REFORM GEÇİCİ LOCA	Mert ÜNSAL	Ezoterizm, Mistisizm ve Masonluk	11-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Abdülkadir YARMAN, Ahmet SEYİTOĞLU, Bülent İNEL, Can HEMŐİNLİOĐLU	Tasavvuf ve Ezoterizm	25-05-12
EVRENSEL GEÇİCİ LOCA	Atacan YÜCEL	Mutluluk	18-05-12
	Oral TANGÜLER, Cemil DÖNMEZ	Sevgi	22-06-12

ANKARA

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
05 UYANIŐ	Taylan KARABEY	İngiltere Birleşik Büyük Locası Anayasası	01-06-12
	B. KNİ, H. YANMAZ, . ENES, O. DAĞLARĞLU	İki Senede Ğrendiklerim	15-06-12
10 DOĞUŞ	CoŐkun AĞAN	Anayasa Kavramı ve Hür Masonlar Anayasası	08-05-12
	Ertan KARASU	Masonlukta Hak, Hukuk, Adalet, Hakkaniyet	29-05-12
21 BARIŞ	Erdoğan GÖK, Alev YILDIRIM	Yeni Ticaret Kanunu	07-05-12
	Mehmet AYAN	Masonik Zaman Kapsülü	21-05-12
	Taner İBRIŐİM, Tufan ZERGN, İ. Nedim KOŐVER	Rüzgarı Yüzünde Hissetmek	04-06-12
22 DİKMEN	Y. GİRGİN, V. UZUN, O. YÜKSEL	İdeal EŞitlik Masonlukta mı yoksa Adalette mi Vardır?	03-05-12
	Arif YETKİN	Ne Kadar Geriye Bakarsan O Kadar İleriyi Görürsün	17-05-12
	Ersel ÖZDEMİR	Masonluk Sembolizma	07-06-12
	Bleda DAŐ	. D.: Sembollerinden SeŐmeler	21-06-12
27 YILDIZ	Sunay AKIN	Bakmak ve Görmek	10-05-12
	Şahin YENİŐEHİRLİLU	 İstiare-İstihare	24-05-12
36 ÇANKAYA	Rıfat ÇAĞATAY, Btural ARIKAL	Ezoterizm ve Batınilik	25-05-12
38 ARAYIŞ	Levent SİDAL	Kendini Bilmek	15-05-12
39 ĞL	Levent AKIŐ	Operatif ve Spekülatif	09-05-12
	Mehmet Hilmi DUYSAK	çıkar ve çıkar Gözetmek Ahlakı Bir Sorun mudur?	23-05-12
	Emre DİKER	Masonluğun Toplum İçerisindeki Görevleri	30-05-12
	Firuzan ÖZKAN	alıŐma Tablosundaki Diğer Semboller	13-06-12
	Esat ORHON	s.: D.: 'nin Sırları	27-06-12
45 AHİLER	Doğan BAŐOL	Ömer Hayyam ve Rubailer	14-06-12
46 ÇAĞ	Remzi SANVER	Masonlukta Büyük Loca - Rit İlişkileri	07-05-12
50 GÖNÜL MİMARLARI	Erkin SEREN	Aydınlanma Düşüncesi Açısından Türk Ulusal Masonluğunun Tarihsel Gelişimi	29-05-12
51 EŞİTLİK	CoŐkun SARIGL	leme	08-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Uğur SAYAL	Dinlerin Beşığı Kudüs	22-05-12
56 ANKARA	Metin İMİR	Bir M.: 'a Yakışır Şekilde Davranmak	04-05-12
	Reha İPEK	Sevgi Ateşinin Parladığı Yer	18-05-12
	Metin KÖKSAL	Yıllık Çalışma / VI: Ülkü Mabedi	01-06-12
63 İLKE	Diñer AKAY	İnisiyasyon	22-06-12
64 ATANUR	Aytek YÜKSEL, Koray ÜRKMEN	Teknoloji ve Masonluk	07-05-12
66 ÇUKUROVA	Ziya YALAZ	Yeni Türk Ticaret Kanunu	08-05-12
70 DENGİ	S. URAL, İ. DEMİR, M. Ali KÖKSAL, S. Sırrı TARCAN	Masonik Portreler	22-05-12
73 DOĞAN GÜNEŞ	Yücel POLATKAYA	Ölüm ve Ölümsüzlük	14-05-12
	Ali AYDIN	Aydınlanma	11-06-12
76 TOLERANS	Baki Zafer ÜNVER	Tekrisin Anlamı	09-05-12
	Haluk AR	Kal.: D.: Pragmatik Sembolizması	09-05-12
	Fürüzan ÖZKAN	Kal.: D.: Tablosu, Sembolleri ve Felsefesi	23-05-12
	Cahit EKİZ	Düşünce Odası Sembolleri ve Sembolizması	13-06-12
79 KUTUP YILDIZI	Melih SINAR	Dinler Tarihi 1 - Antik Çağ	03-05-12
	Osman EMED	İyonya'da Felsefenin Doğuşu	17-05-12
	Serdar ŐENTÜRK	Antik Felsefe	07-06-12
83 ÜÇNUR	Tevfik ORBEY	Çehov Karakterlerinin Masonik Söylemleri	11-06-12
88 BAŞKENT	Cahit GEVECİ	İnsanlık Mabedi, İnsanın Mabedi	07-05-12
	Yılmaz KILIÇ	Lüks Kavramına Farklı Bir Bakış	04-06-12
91 GÖKKUŐAĞI	Atilla ERIŐ	Shriners	04-05-12
	Aykut ÇINAROĞLU	Truva Hazinesi	18-05-12
	Cemal AYTEMİZ	İnsanlığın Gizli Kökeni	01-06-12
103 ANTALYA	Fahri SEVER	Evrensel Masonluk ve Yemini	17-05-12
104 EKİN	Avarkan ATASOY	Atatürk	15-05-12
110 PERGEL	Cihangir GENER	İlluminati ve Masonluk	29-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
114 UYUM	Öner ÇAKAR, M. Alper GÜNGÖR, Murat GÜVEN	Aklı-hikmet ve Bilgi: Bir Sinerji Örneği	10-05-12
	Tuna AKSEL, Sadık ONAN, Kurtluő KOÇDAÇ	25 Mayıs Etik Günü- Ahlâk ve Etik	24-05-12
	B. Tamer ŐENYUVA, Bülent BAÇDATLI, Burç KÜRKCÜOĞLU	Çevre Koruma Haftası "Küresel Isınma"	14-06-12
117 GÜNEY YILDIZI	Selçuk DENLİ	Çalışmak ve Dürüstlük	24-05-12
	Soyer ŐİMŐEK	Köy Enstitüleri: Enstitüli Bir Cumhuriyet Aydını	14-06-12
	Ali ŐAHİNOĐLU	Köy Enstitüleri: Cumhuriyeti Aydınlatan Işık	14-06-12
126 EŐKŐŐEHİR	Günhan ALANOĞLU, Ozan ANIL, Nusret KÖŞE	Ç.: D.: Sembolizması	03-05-12
	Ender KEFOĞLU	Ezoterizm ve Eklektizm	12-05-12
	Oğuz ÇİLİNGİR, Tarkan OĞUZ, Kaan ÖZDEMİR	İnanç	17-05-12
	Ali Fuat TEK	Süleyman Mabedi	07-06-12
128 ÇINAR	Sami PANCAROĞLU	Platon (Eflaun)	03-05-12
	H. Cengiz TURGAR	Sosyal Medya ve Masonluk	21-06-12
130 EVRİM	Cemil LALİK	Bektaőilik Üzerine Sohbetler	07-05-12
	Tarkan RESULOĞLU, Barkın PALAOĞULLARINDAN	Herkesin Aynı Şeyi Düşündüğü Yerde Kimse Fazla Bir Şey Düşünmüyor Demektir	21-05-12
	M. Behçet SEPİCİ	Bilgiyi Anlamlandıran Filozof	02-05-12
137 PUSULA	Cemil TEZCANER	Nietzsche Adında Bir Düşünür Var, Biliyor musunuz?	16-05-12
	Remzi SANVER	Ritüeller Üzerine	20-06-12
	Oktay ERGİN	Işık Doğudan Yayılır	03-05-12
140 ODAK	Halil KAZAZ	Birleşik Devletlerde M:.'ik İzlenimler	07-06-12
152 DEFNE	Y. GÜRSOY, F. KARAKAŐ	Sarıkamyő Beyaz Ölüm 1914-1915	16-05-12
	Haluk SAFİ, Cem SALAŐ	Düşünce Metotları	30-05-12
153 BİLİM	Cem ŞAHİN	M:.'lukta Rehberin Önemi	09-05-12
	Ural ADA	Masonlukta Çırak Öğretilerinin Önemi	23-05-12
	Mahmut Can YAĞMURDUR	Anadolu'da Ezoterik Akımlar: Mevlevilik, Bektaőilik	13-06-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
154 ÖZGÜRLÜK	Sinan ALTAN	Masonluk ve Din	08-05-12
158 MOZAIK	S. Safa EKE, Arda BİLGÜTAY, Yılmaz SEZER, Mustafa GÖZÜ, Şahin SAYILIER	Dogmatizm ve Özgürlük	11-05-12
159 GÜNEŞ	İzzet ADEMOĞLU	Hakikatin Aranmasında Bilim	14-06-12
	Ali ÖZKAYA	Platon	28-06-12
162 ÇAĞRI	Berk YÜKSEL	Kadim Mısır İnanç Sistemi ve Hermestik Tekris	22-05-12
	Sedat BOYACIOĞLU	Masonlukta Obedians, Jüridiksiyon ve Rit Üzerine Kısa Bilgiler	12-06-12
163 BİRLİK	Berk BABİLA	İlk Çağda Ezoterik Öğretiler: Thales (Tales)	15-05-12
	Buğra DOĞAN	İlk Çağda Ezoterik Öğretiler: Euclides (Öklid)	15-05-12
	Ali İsmet KOÇAK	İlk Çağda Ezoterik Öğretiler: Pythagoras (Pisagor)	15-05-12
	Ali Fuat ÖZYAŐAR	Orpheus ve Delph Mabedi	05-06-12
	Murat ÇAĞATAY	Sokrates	19-06-12
169 TANYILDIZI	Nadir ELİBOL	Beni Cennetten Neden Kovdu	28-05-12
191 SEDİR AĞACI	Semih LELOĞLU	Masonluk ve Ahlâk	11-05-12
	Oktay ERĐİN	IŞık Doğudan Yayılır	08-06-12
193 BİRİKİM	Yüksel İNAN	Doğu Karadeniz - Petrol ve Uluslar Arası Hukuk	18-06-12
194 AYDINLIK	Barkin GÜRCAN	Endülüsün IŞığı	09-05-12
	Erol TUGA	Esseniler ve Kumran Belgeleri	23-05-12
195 KAYNAK	Serdar TEKİNEL	BektaŐılık	09-05-12
	Erdiñ AYDIN	Mevlevilik	23-05-12
196 SAĞDUYU	Hüseyin YÜCETAŐ	M:.'luk ve Adalet	14-05-12
	Rıdvan SİNANOĞLU	Kentlerin OluŐumunda Masonların Etkileri Nelerdir ve Günümüzde KentSEL DönüŐüm Nedir?	11-06-12
	Necati ERDEM, G. Barış TOPAL, Hakan EŐELİOĐLU	Devlet ve Demokrasi	25-06-12
203 ÖNDER	Ongun ONARAN	Modernizm	24-05-12
	Seyhan ÇENETOĞLU	Mistisizmin Materyalist Kökenleri	14-06-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
210 DÜŞÜN	Derya ÖZALP	Kardeőimi Ben Seçtim	23-05-12
	Yiğit ÇELEBİ	Kılıç Sembolizması	13-06-12
216 ADANA	Oktay ERĐİN	Işık Doğudan Yükselir	07-05-12
217 SÜMER	Hasan YÜKSELİR	Almanya'daki Muh.: L.: Ziyaretleri	07-06-12
DORLİON GEÇİCİ L.:	Bahri ÖKTEM	Harici Hayatta bir M.: Gibi Davranmak	07-05-12
	Hanri BENAZUS	Kendini Bilmek ve İnsan Olmak	21-05-12
	Ö. Evren KİRDEMİR	Bilgi Çağında M.: 'luğa Bakış	18-06-12
MERSİN GEÇİCİ LOCASI	Ömer KÖKER	Zaman Kavramı ve Zamanı Yönetme Sanatı	09-05-12
	Ziya UZUNYÜPOĞLU	Sır	16-05-12
EKİNOKS GEÇİCİ LOCASI	Gökhan ERZURUMLUOĞLU	Biz Masonlar Toplu Hareket Ederiz	02-05-12
	Çığır İLBAő	7 Ölümcül Günah	16-05-12
	Selman UNGAN	Belgeler Işığında 65 Olayları	31-05-12
	Memduh MAZMANCI	Yolda Olmak, Sembolde Yaőamak	06-06-12
WISDOM GEÇİCİ LOCASI	Arif İsmet YETKİN	Geçmiői Keőfetmek, Geleceği Yaratmak	01-06-12

İZMİR

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
004 İZMİR	Telat MUŞKARA	Masonik Erdemler	24-05-12
	Kutlu PAYASLI	Ses	21-06-12
013 NUR	Renan ATAMAN	Ar	29-05-12
016 PROMETHEE	Alber KAYA	Antimasonluk; Masonluk Karşıtlığı ve Eleştirisi	09-05-12
024 GÖNÜL	Aydın ZEVLİLER	Masonluk, Hukukun Üstünlüğü ve Adalet	17-05-12
	Doğan GENÇOĞLU	Sadakat ve Samimiyet	31-05-12
025 İRFAN	Bülent ÖZAKDAĞ	İnsan ve Masonluk	07-05-12
	Hürol TAŞDELEN	Şamanizm ve Gök Tanrı Dini	21-05-12
	Burak ERYÜCE	Sufizm	04-06-12
026 ÜMİT	Yüksel KAZMİRCİ	M: 'luğun Egzoterik Köşe Taşları; İntizam, Anderson Yasası ve Landmarklar	12-06-12
	Hüseyin YÜKSEL	Değişik Bir Ezoterik Arayış; Tasavvuf	26-06-12
042 EPHEBUS	Engin ÖZGÜL	Ham Taş'tan Küp Taş'a	26-05-12
	Reha TUKSAVUL	Masonluğun Geleceği	11-06-12
047 EYLEM	Korkut KESKİNER	Tekâmüle Geometrik Bir Bakış	11-06-12
061 MANİSA	Vural CEYHUN	Yazılı Olmayan Kurallar	09-05-12
065 EGE	Erol OLCAŞ	İzmir Tarihi ve Mesleğimiz	31-05-12
071 IŞIN	Nazmi ÜSTE	Ülkü Mabedi Kurulmasında Masona Düşen Görevler	28-05-12
072 BAŞARI	Hüseyin GÜLAY	Bilim ve Masonluk	04-06-12
078 ÜÇSÜTUN	Hüseyin AHMETOĞLU	Masonik Kriptografi ve Masonik Şifre	10-05-12
082 KARŞIYAKA	Kadir AKGÜNGÖR	Düşünce Evrimimizdeki İki Basamak	14-05-12
	Korkut KESKİNER	Tekâmüle Geometrik Bir Bakış	28-05-12
097 BODRUM	İskender IŞIK	Masonik Yaşamlar Adlı Sunumlar Serisinden; Ayda'ki Mason "Edwin Aldrin K: "	14-06-12
	Yavuz HAKMAN	Landmarklarımız	12-07-12
099 KORDON	Fahri SEVER	Sanat ve Masonluk	10-05-12
	Serdar AYVAZ	Özgürlüğün Bedeli	07-06-12
102 DOÇA	Kenan OKTAY	İnsanlığın İtici Gücü - Merak	08-05-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
	Murat ERMAN	İnsanlığın Kalıcı Gücü " İdrak "	08-05-12
	İbrahim SÖKMEN	Taassup ve Cehalet Üzerine	05-06-12
105 TAN	Remzi SANVER	Dünyada ve Türkiye'de Masonluğa Bir Bakış	15-05-12
	Yavuz Selim AĞAOĞLU	Ritüellerimizin Işığında Masonluğun Temel Kavramları	29-05-12
	Ahmet AKPINAR Murat GÜZELCAN Övünç ELGİN	Ezoterik Öğretilerde İnsan İlişkileri ve Anadolu Ozanları (Aşk ve Tanrı' ya Sitem)	26-06-12
115 ŐAKUL	İsa DURMAZ	Mason Olmanın Sorumluluğu	21-05-12
	Alp Harun GEDİK	Hayat Sonsuzda Bir Nokta mıdır ?	04-06-12
134 MARMARİS	Oktay KURAL	Sofia	03-05-12
138 NOKTA	Levent GÖKĖE	Sosyal Medya	07-05-12
142 İMBAT	Ahmet SERT	Neden Buradayız	05-06-12
145 NİRENGİ	Hüseyin Dilek AKARLI	Kardeşler İle Masonik Sohbet	17-05-12
148 AGORA	Ali CİNGÖZ	Toplumdan Soyutlanmış mı? Toplumun Bir Aynası mı?	10-05-12
	Şefik KOLDAŐ	Özgür ve Bağımsız Bir Ülke: Mustafa Kemal'in Hayali	07-06-12
149 İŞIK	Murat GOMEL	Daire	07-05-12
	Erdal ÖZİŐIK	Türkiye' de Masonik Anlayış	21-05-12
164 FETHİYE	Hayati SEVGEN	Masonluk	08-05-12
	Özhan ĖAKICI	Hümanizma ve Masonluk	19-06-12
	Ali Tarık Gül	Landmarklar ve Anderson Nizamatı	24-07-12
172 ĖEŐME	Yüksel KAZMİRĖİ	Loca	24-06-12
	Suner BİRSÖZ	Beyin, Sevgi ve Masonluk	15-07-12
176 SENTEZ	Ali Rıza SAYSEN	Günümüzde Özgür ve Eşit miyiz ?	22-05-12
178 KUŞADASI	Őadan GÖKOVALI	İyonya	09-05-12
	Mustafa BEŐİMZADE	Operatif Masonluktan, Spekülatif Masonluğa	23-05-12
	Salim DEVAMOĞLU	İkinci Derecenin Felsefesi	13-06-12
	Yavuz Selim AĞAOĞLU K.:	Bir Yolculuk : Kendine Giden Adam	27-06-12
	Halit YILDIRIM	Olgunluk - Bilgelik	11-07-12

LOCA	KONUŞMACI	KONU	TARİH
182 ZUHAL	Fahri COŐKUN	Ezoterik Öğretiler ve İnişiyasyon	10-05-12
	Salih ŐİRİN	Adalet, Hukuk ve Masonluk	07-06-12
187 ÖZVERİ	Cevad GÜNER	Büyük Localar Arası İlişikiler	09-05-12
192 HERMES	İlker GENÇ	Ezoterizm, İnişiyasyon, Mabet, Ritüel, Landmarklar, Kardeş Sofrası	14-05-12
	Hasan ÇETİN		
	Atasel ATUN		
	Mustafa HAFİZOĞLU		
	Ercüment ER		
	Abdülğazi TUNCER		
	Hayim KAMPEAS	Locada Davranış ve Konuşma Etiketi	28-05-12
	Eray ÖZDEN	Üstatların Penceresinden Kısa Kısa	11-06-12
	Abdülğazi TUNCER	Mabet, Yemin, Kardeşlik, Mason Adayı, Nafaka-Dul Kesesi-Yardım, Masonluğun Harici Yaşama Etkileri	11-06-12
	Uluğ ATASOY		
Mehnet ÇOLAK			
Adli EMİROĞLU			
Neşet ÖZSERDAROĞLU			
198 PAMUKKALE	Figen KUTER	Delta İçinde Göz	07-05-12
	Umut KARABULUT	Türkiye'deki M.:luğun Çağdaşlaşmaya Etkisi	24-05-12
	Ali EROL	Aikido ve Masonluk Felsefesinin Benzer Yönleri	04-06-12
	Oral Altuğ SEZER	Masonluk Felsefesine Göre Yaşam	18-06-12
205 HERODOT	Kaan İREN	Ana Erkil Tanrı Kültünden Baba Erkil Tanrı Kültüne Geçişin Etkileri ve Nedenleri	21-06-12
220 OKYANUS	Berkhan SAVAŞIN	Mason Olmak İçin Bir Yolculuk; Tekris	15-05-12

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ADI SOYADI	LOCA	İNTİKAL TARİHİ
ORHAN SELEN	ANKARA	23-03-12
EMANUEL ANCEL	AHENK	04-05-12
OSMAN DOĞAN ERBERK	TANYERİ	05-05-12
HÜSEYİN DERİN YARSUVAT	ATLAS	22-05-12
GALİP OYMAK	AND	24-05-12
TEOMAN GÜLEN	DENGE	31-05-12
METE ÇOPUROĞLU	HİSAR	04-06-12
HALDUN SANCİ	İDEAL	06-06-12
AHMET ONBAŞIOĞLU	UYUM	12-06-12
TUNCAY ALTUÇ	KADIKÖY	05-07-12
TURHAN KENAN ÇETİN	KARDEŞLİK	24-07-12
F.ŞEVKİ TOZKOPARAN	FAZİLET	27-07-12

HİÇBİR ŞEY ÖLMEZ – HER ŞEY YAŞAR

Eb. Maş.'a intikal eden Kardeşlerimize Ev.:’in Ul.: Mi.:’ndan sonsuz mağfiret kederli ailelerine ve bütün Kardeşlerimize sabırlar dileriz.

MİMAR SİNAN DERGİSİ YAZI KABULÜ ve YAYIN KURALLARI

Yazının Kabulü:

Mimar Sinan Dergisi Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Derneği'nin 10 Ekim 1966 tarihinden bu yana üç ayda bir yayımlanan akademik nitelikteki yayın organıdır. Dergide, Masonlukla ilgili özgün araştırma, makale ve çeviriler yayımlanır.

Mimar Sinan Dergisi iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, hakemler tarafından değerlendirilen ve yayımlanması uygun görülen özgün araştırma yazılarına, ikinci bölümde de dergi alanı kapsamındaki konulara özgü yorum makalelerine yer verilmektedir.

Yazarlar, makalenin özgün bir yazı olduğunu, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmadığını ve makalenin değerlendirme süreci içerisinde başka bir yerde yayımlanmayacağını kabul etmelidirler.

Yazılardaki bilgilerin ile kaynakların doğruluğundan tümüyle yazarlar sorumludur. Dergide yayımlanan yazılar, yazarların şahsi görüşlerini ifade eder ve sorumluluğu tamamen kendilerine aittir. Bu yazıların Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nın veya başka bir Masonik biriminin resmi görüşlerini veya fikirlerini temsil ettiği iddia edilemez.

Yayın Kuralları

Hakemli bölüm için gönderilen yazılar 30 sayfayı, kişisel yorum makaleleri ise 15 sayfayı aşmamalıdır. Araştırma yazıları ve makalelerin Türk Dil Kurumu yazım kurallarına uygunluğu şart olup, imlâda Türk Dil Kurumunun kaidelerine uyulacaktır. Bir sözcüğün yazımında tereddüt olduğu takdirde Ana Yazım Kılavuzu'na (Ömer Asım Aksoy, Adam Yayınları) bakılacaktır. Kısaltma kullanmak gerekiyorsa, Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasının kısaltma dizini geçerli olacaktır.

Yazılar elektronik ortamda verilmeli, yazar/yazarların iletişim bilgileri belirtilmeli, konferans üslubunda olmamalıdır. Özgün araştırmaların dayandırıldığı belgelerden alıntılar sarıh bir biçimde, dip not veya son not olarak belirtilmelidir.

Makalenin ilk sayfasında makalenin adı, özeti ve anahtar sözcükler (Türkçe ve İngilizce) yer almalıdır. Ayrıca yazının Türkçe ve mümkünse İngilizce kısa bir özeti (özet – abstract) ile yazı başlığının İngilizcesi bulunmalı

ve faydalanılan kaynaklar belirtilmelidir. İnternet'ten alınan kaynakların doğruluğu mutlaka tahkik edilmelidir.

Yazıda resim veya şekil kullanılmışsa; bunlar yazının içindeki yerine konulduğu gibi, ayrı birer dosya olarak da verilmeli, resimler basılabilecek kalitede (en az 300 dpi) olmalıdır.

Çeviri yazılarda; yazarın ve çevirenin adı ile birlikte orijinal yazının nerede ve hangi tarihte yayınlandığı belirtilmelidir. Ayrıca müellifin onayı alınmış olmalı veya çeviri yazının telif hakkı sorun olmamalıdır.

Gönderilen yazılar Yayın Kurulunun onayından geçtikten sonra yayınlanır. Yayınlanmayan yazılar için geleneğimiz uyarınca herhangi bir gerekçe gösterilmez. Yayın Kurulu gerekli gördüğü durumlarda metinde editoryal düzeltmeler yapabilir. Gönderilen veya yayınlanan yazılar için herhangi bir ücret ödenmez, yazı yayınlandığı takdirde bütün telif hakları Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Derneği'nin olur.

Yazarlar yazılarını, Yayın Kuruluna teslim ettiklerinde bu şartları kabul etmiş sayılırlar.

Yazılarınızı, her türlü istek, soru, şikayet ve önerilerinizi aşağıdaki yazışma ya da e-posta adresine gönderebilirsiniz.

YAZIŞMA ADRESİ:

MİMAR SİNAN DERGİSİ YAYIN KURULU:

BÜYÜK SEKRETERLİK

Nuruziya Sokak, No. 9, 34430 Beyoğlu - İstanbul

e-posta : mimarsinandergisi@gmail.com

MİMAR SİNAN

Bulletin of the Grand Lodge

of Free and Accepted Masons of Turkey

ISSN 1301-2762

CONTENTS

6. **Message from the Grand Master** M. Remzi SANVER
8. **General Assembly No: 1, February 6, 1955** Erdal TÜRKER
18. **"Republic Lodge" in Ankara (1925-1935)** Ergin KOPARAN
24. **Reading Masons and Masons Who Do Not Read** Albert G. MACKEY
Translated by Okan İŞİN
31. **The Short History of Our Rituals and Regalia**
After the Revival in 1948 Ergin KOPARAN
37. **Brothers in Migration – The Case of Istanbul** Angelo IACOVELLA
Translated by O.Umut TURAN
50. **Italian Lodges in Turkey** Translated by Ali TÜMAY
64. **Dogma As An Unbelievable Complacency of Mind** Murat TUNCAY
75. **News from The Lodges** Mimar SİNAN
- 93 . **Obituaries** Mimar SİNAN

Address : 9, Nuruziya Sokağı – Beyoğlu / İSTANBUL

YEAR : 2012

NO : 156

